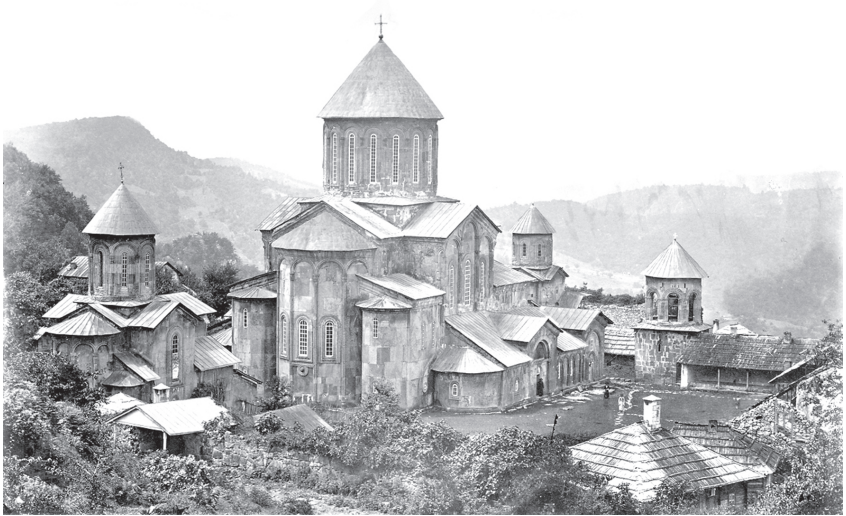

ღმუნთუნცუბი
იბუტუთში
საუტუსილ გალბის
ისცუბიისათუის

ედღვნება გელათის მონასტრის
დაარსების **900** წლისთავს და
ფ. ქორიძის „ქართული გალობის“
ოთხწიგნეულის გამოცემიდან
110 წლისთავს

წიგნი დაფინანსებულია ქუთაისის
ადგილობრივი თვითმმართველობის მიერ

„გალობა არს ხმაი ანგელოსთადმი
შემქსგავსებული, რომელნიცა წინაშე საყდართა
ღვთაებისათა გალობენ“

„ჭეშმარიტად იმერული გალობა ღია სასიამოვნო
ხმა არს და კარგად შეწყობილი, რომელ საკრავსა
მიემქსგავსების“

იოანე ბატონიშვილი

ნიგნის გამოცემაში განეული თანადგომისათვის
უღრმეს მადლობას მოვახსენებთ ქუთაისის ადგი-
ლობრივი თვითმმართველობის კულტურის, სპორ-
ტისა და ტურიზმის საქალაქო სამსახურს

ნიგნში გამოყენებული ფოტოები მოგვანოდა
საქართველოს საპატრიარქოს საეკლესიო გალობის
ცენტრის თანამშრომელმა ბატონმა ლუარსაბ
ტოგონიძემ, რისთვისაც უღრმეს მადლობას მოვახ-
სენებთ.

საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო
სახელმწიფო არქივების მართვისა და საქმისწარმოების
დეპარტამენტი
ქუთაისის ცენტრალური სახელმწიფო არქივი

**დოკუმენტები
იმერეთში
საეკლესიო
გალობის
ისტორიისათვის
(1821-1920 წწ.)**

შეადგინა და
გამოსაცემად
მოამზადა
მერაბ კეზევაძემ

საგამომცემლო ცენტრი
ქუთაისი
2006

წინამდებარე წიგნი წარმოადგენს ქუთაისის ცენტრალურ სახელმწიფო არქივში დაცული დოკუმენტების კრებულს, რომელიც ასახავს 1821-1920 წლებში იმერეთში საეკლესიო გალობის მდგომარეობას. წარმოდგენილი მასალები, რომელთა აბსოლუტური უმეტესობა პირველად ქვეყნდება და შემოდის სამეცნიერო ბრუნვაში, თემატურად მრავალფეროვანია — ისინი მოგვითხრობენ, როგორც საეკლესიო გალობის ზოგად საკითხებზე, ასევე ცალკეულ მგალობლებზე და მგალობელთა გუნდებზე, საეკლესიო გალობის სწავლებაზე, საგალობლების ნოტების გადაღებაზე და სხვა.

წიგნი განკუთვნილია ქართული მუსიკისა და საქართველოს ეკლესიის ისტორიის მკვლევართათვის.

რედაქტორი **ქეთევან მამუკაშვილი**

რეკონსტრუქციის ავტორი: **გიორგი მჭედლიძე**
ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი

ელდარ ბუბულაშვილი
ისტორიის მეცნიერებათა დოქტორი

მხატვარი **ჯაგა ჭიჭილაძე**

რელაქტორისაგან

ქართული საგალობლების შესწავლა რომ საშვილთაშვილო საქმეა ამაზე მგონი არავინ დავობს. იგი ჩვენი ეროვნული თვითმყოფადობის ერთი თვალსაჩინო გამომხატველია, მაჩვენებელია იმისა, რანი ვიყავით, რანი ვართ და როგორი გვინდა ვიყოთ მომავალში. სხვა ერები ჩვენისთანა მუსიკალურ კულტურას თვალისჩინივით გაუფრთხილდებოდა, ჩვენ კიდევ ბევრი რამ დასავიწყებლად გავწირეთ. ისინი ხელოვნურად ქმნიან, აკოწიწებენ რაღაცას, ჩვენში კი იმდენი რამ გაიწირა, რომლის აღდგენაც შეუძლებელია.

საუკუნეზე დიდი ხნის უკან, ქართული საგალობლების ერთ-ერთი პირველი შემკრები და სისტემატიზატორი, ქართული მუსიკალური კულტურის ცნობილი მოამაგე ფილომონ ქორიძე წერდა:

„ხშირად ვთხოვ მე ანტონ დუმბაძეს ერთ იმისთანა უცხო-უცხო საგალობელთა ჭრელები დამაწერინე, რომელიც სხვამ არავინ იცოდეს და დარჩეს შენდა სასახელოდ-მეთქი და ვართ გართობილი ამ შრომით. ახლა ამას მოგახსენებთ, რომ სხვადასხვა სამეფოებში ვყოფილვარ და მომივლია და მათი ყველაფერი შემისწავლია, მაგრამ მთელ ქვეყანაზე არც ერთ ტომსა და არც ერთ სამეფოს არა აქვს ისეთი მრავალი, ისეთი გამტანი, ისე კაცის აღმაფრთოვანებელი წყობილი მუსიკა, გალობა და სიმღერა, როგორც ამ ჩვენს პატარა საქართველოს ერსა!

რამდენი საგალობელი, უფრო სწორად, „უცხო-უცხო საგალობელთა ჭრელები“ დაკარგულა, დავიწყებულა, არადა, ჩვენი ქვეყანა მართლაც თუ მომხიბლავია ვინმესთვის, სწორედ იმიტომაც, რომ მრავალი, რთული, გამტანი და კაცის აღმაფრთოვანებელი მუსიკა, გალობა და სიმღერა გაგვაჩნია“.

ქართული კუთხეები ერთმანეთისაგან სიმღერითაც განსხვავდება და მათი შეკრება, სისტემატიზაცია, შესწავლა საშური საქმეა.

მერაბ კეზევაძემ ამ ბოლო წლებში მრავალი საინტერესო დოკუმენტი გამოაქვეყნა იმერეთში გალობის საკითხებთან რომ იყო დაკავშირებული. გასათვალისწინებელია, რომ ამ საქმეს სწორედ პროფესიონალმა ისტორიკოსმა მოჰკიდა ხელი, მოჰკიდა და თავი მოუყარა იმ უნიკალურ საბუთებს, რომელთა გამომზეურება, მკითხველთა ფართო წრისათვის გაცნობა მართლაც რომ დიდი ეროვნული საქმეა. მ. კეზევაძის მსგავსი დაულალავი და პროფესიული კეთილსინდისიერების მქონე ისტორიკოსი თუ შეძლებდა ამ საქმის შესრულებას. იგი მართლაც ზედმიწევნითი პედანტურობით, მეცნიერისათვის დამახასიათებელი საოცარი სამართლიანობის გრძნობით აგროვებდა ყოველივეს, აგროვებდა და სწავლობდა, სისტემაში აქცევდა.

წიგნი იმერული საგალობლების ისტორიას მოიცავს, აქ მოტანილია ქუთაისის ცენტრალურ სახელმწიფო არქივში ამ საკითხთან დაკავშირებული ყველა საარქივო მასალა. მათი გაცნობის შემდეგ ადვილად დარწმუნდება მკითხველი, როგორი რუდუნებით, ეროვნული შეგნებით უდგებოდნენ ჩვენი ძველები საგალობლების საკითხს, როგორ შეინახეს და რუსულ ეგზარქოსობას გადაარჩინეს უნიკალური მუსიკალური ტექსტები.

ამ მხრივ გამორჩეულია გაბრიელ ეპისკოპოსის, რაჟდენ ზუნდაძის, ფილომონ ქორიძის და სხვათა ღვაწლი, სწორედ მათი დამსახურებაა, რომ იმერული საეკლესიო საგალობლები ჩაიწერა და დავიწყებას გადაურჩა.

მ. კეზევაძის ეს წიგნი იმითაც გამორჩეულია რომ მისი საშუალებით ადვილად შეგვიძლია აღვადგინოთ იმერეთის ეპარქიაში საეკლესიო საგალობლების მდგომარეობა საუკუნეზე მეტი ხნის მანძილზე, აქვეა მოყვანილი მგალობელთა გვარები, მათი საქმის მოწყობასთან დაკავშირებული საკითხები და სხვა.

ერთი სიტყვით, მომავალ მუსიკის ისტორიის მკვლევარსა და ხელოვნებათმცოდნეს უნიკალური მასალა უდევს წინ, მასალა, რომელიც ახლა სწორედ ამ თვალსაზრისით ითხოვს შემდგომ ყურადღებასა და შესწავლას.

ქეთევან გამუხეძაშვილი

წინათქმა

საქართველოს მართლმადიდებლური ავტოკეფალური სამოციქულო ეკლესიის ისტორიის სრულყოფილად შესწავლაში მნიშვნელოვანი ადგილი უჭირავს საეკლესიო საგალობლების და საერთოდ გალობასთან დაკავშირებული საკითხების გამოკვლევას, რაც ამ ბოლო დროს მნიშვნელოვნად გააქტიურდა და საინტერესო ნაშრომებიც შეიქმნა (მხედველობაში გვაქვს ი. თავბერიძის, ე. ბუბულაშვილის, ა. ერქომაიშვილის, მ. ანდრიაძის, მ. სუხიაშვილის, ქ. ჩხატარაიშვილის, დ. შულღიაშვილის და სხვათა ნაშრომები). წინამდებარე წიგნში მიზნად დავისახეთ ქუთაისის ცენტრალურ სახელმწიფო არქივში დაცული დოკუმენტების პუბლიკაციით წარმოგვეჩინა ეგზარქოსობისდროინდელ იმერეთში საეკლესიო გალობის მდგომარეობა, კერძოდ საეკლესიო გალობის სწავლება, გალობის მასწავლებლები, ლოტბარები, საგალობელთა ნოტებზე გადაღება დაბეჭვდა და სხვა. წარმოგენილი დოკუმენტები ნათლად ასახავენ იმ დიდ ღვაწლს, რომელიც იმერეთში და საერთოდ საქართველოში საეკლესიო გალობის გადარჩენის საქმეში შეიტანეს გაბრიელ ეპისკოპოსმა, რაჟდენ ხუნდაძემ, მაქსიმე შარაძემ, დავით ლამბაშიძემ, ფილიმონ ქორიძემ და სხვებმა.

საქართველოში ქრისტიანობის სახელმწიფო რელიგიად გამოცხადებასთან ერთად საფუძველი ჩაეყარა ქართულ საეკლესიო გალობას და მუსიკალურ განათლებას. ქართული გალობა ისწავლებოდა სამრევლო სკოლებში, სემინარიებსა და აკადემიებში როგორც საქართველოში, ასევე მის საზღვარგარეთულ ცენტრებში. შემუშავდა სამუსიკო დამწერლობა, შედგა სასულიერო საგალობელთა კრებულები და ა. შ.

დიდი ტრადიციების მქონე ქართულ გალობას მძიმე უამი დაუდგა საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის გაუქმების შემდეგ (1811წ.), განსაკუთრებით კი მე-19 საუკუნის მეორე

ნახევარში. ეკლესია-მონასტრებში, სოფლის სამრევლო სკოლებსა და ეკლესიებში, სასულიერო სასწავლებლებსა და სემინარიებში, ნაცვლად ქართულისა, თანდათან რუსული გალობა მკვიდრდებოდა.

ქართული მუსიკალური კულტურის ამ შესანიშნავი დარგის გადაშენებისაგან გადარჩენისა და შემდგომი განვითარების მიზნით, ქართველ საზოგადო მოღვაწეთა ინიციატივით, 1860 წელს თბილისში დაარსდა „ქართული საეკლესიო გალობის აღმადგენელი კომიტეტი“, რომლის მიზანი იყო მგალობელთა გუნდების მეშვეობით საგალობლების ჩაწერა, დაბეჭდვა და მათი პოპულიარიზაცია. ეს დიდი ეროვნული საქმე იყო, მაგრამ ამის განხორციელება იმ დროს შეუძლებელი აღმოჩნდა, არ იყვნენ პროფესიონალი მუსიკოსები რომ საგალობლები ჩაწერათ და ნოტებზე გადაეტანათ, არ იყვნენ მზად პროფესიონალ მომღერალთა გუნდების შესაქმნელად, არ გააჩნდათ სათანადო მატერიალური ბაზა და არც ნოტების ბეჭდვა ხდებოდა. გარდა ამისა, კომიტეტის წევრთა შორის აზრთა სხვადასხვაობა იყო. ერთნი ამტკიცებდნენ, რომ ქართული საგალობლები თითქოს მხოლოდ დასავლეთ საქართველოში შემორჩა. მეორენი უპირატესობას ქართლ-კახეთისას ანიჭებდნენ. ზოგი კი საერთოდ ეჭვის ქვეშ აყენებდა საგალობლების ნოტებზე გადატანის შესაძლებლობას. ყოველივე ამის გამო საქმის განხორციელება საკმაოდ დაყოვნდა. იგი ინტენსიურად მე-19 საუკუნის 80-იანი წლებიდან გაჩაღდა და მაქსიმე შარაძისა და ფილიმონ ქორიძის სახელებს უკავშირდება.

დასავლეთ საქართველოში, კერძოდ იმერეთში ამ მხრივ შემდეგი ვითარება იყო — 1820 წელს ყოფილ იმერეთის სამეფოში წინათ არსებული ოთხი ეპარქიის ნაცვლად, ერთი ახალი — იმერეთის ეპარქია შეიქმნა და სულ მალე, მსგავსად რუსეთისა, საეკლესიო შტატები დანესდა, კერძოდ მგალობელ-

თათვის: ქუთაისის საკათედრო ტაძარში 5 შტატი, გელათის მონასტერში — 1, (შემდგომ ესეც გააუქმეს). 1810-1812 წლების შავი ჭირითა და სტიქიური უბედურებებით ისედაც შემცირებული მაგლობლები ხსენებული შტატების დაწესებამ კიდევ უფრო უარეს დღეში ჩააგდო.

იმდროისათვის ქუთაისის საკათედრო ტაძარში მაგლობლები იყვნენ: ივანე ჯანელიძე, ვასილ სანიკიძე, ოქროპირ, სინო და სვიმონ კანდელაკები, სვიმონ ნიშნიანიძე, დავით შოთაძე, რომელიც ხშირად დეკანოზის შვილად იხსენიება და დავითის შვილი გიორგი შოთაძე, გელათის მონასტერში კი — ბესარიონ კანდელაკი¹. ხსენებულ პირთაგან ზოგიერთები მეფე სოლომონ II-ის კარის მაგლობლები იყვნენ, კერძოდ: ოქროპირ იესეს ძე და ივანე გიორგის ძე კანდელაკები, დავით იესეს ძე და გიორგი დავითის ძე შოთაძეები. ოთხივე ამ პიროვნების ბიოგრაფიაში ერთი საერთო ჩანაწერია — „დროსა მეფობისასა მსახურებდა მეფის კარის მაგლობლად და ჩყკა (1821) წლიდგან განწესებულ არს ქუთაისის სობოროსა შ-ა მაგლობლად“. აღნიშნული მაგლობლები XIX ს-ის 50-იან წლებამდე ღირსეულად ასრულებდნენ თავიანთ მოვალეობას. მოგვიანებით მათი საქმიანობა მათმა აღზრდილებმა (ზოგის შვილებმა) განაგრძეს, გამორჩეულად შოთაძეების და კანდელაკების გვარებიდან.

ცნობილია, რომ პირველი ეგზარქოსი, ვინც ქართული საეკლესიო გალობით დაინტერესდა და მისი აღდგენა-ჩანერა სცადა, იყო არქიეპისკოპოსი მოსე (ბოგდანოვ-პლატონოვი). ჩვენს მიერ მიკვლეულმა დოკუმენტებმა დაადასტურა პლ. იოსელიანისა და ი. ფერაძის ნათქვამი, რომ ეგზარქოსი თავის სასახლეში თავს უყრიდა საქართველოს სხვადასხვა კუთხიდან საუკეთესო მაგლობლებს და ნაგალობლებს ნოტებზე იწერდა.

1 ქ.ც.ს.ა. ფ. 21, ს.308, ფ.2

1833 წლის 18 მარტს ეგზარქოსი მოსე იმერეთის ეპარქიის მმართველს არქიეპისკოპოს სოფრონს წერდა: „შეხვედრისა საჭიროებისა გამო, უმორჩილესად გთხოვ თქვენო ყოვლად უსამღვდელოესობავ გამომიგზავნოთ მე შემდგომ წმიდისა პასექისა თქვენის მგალობელთაგანი სამი კაცი მგალობელი, მცოდნენი კარგად იმერულისა საეკლესიო გალობისა, რომელნიცა მოვლენ რა თბილისს ხუთსა ანუ ექვსს დღეს შემდგომ გამოიგზავნებიან კვალად თქვენდამი“.¹

არქიეპისკოპოსმა სოფრონმა თბილისში გასაგზავნად ნაცვლად სამისა, ოთხი მგალობელი შეარჩია — სამი თავის საარქიელო გუნდიდან, ცნობილი მგალობლები, საეკლესიო აზნაურები: ოქროპირ და სვიმონ კანდელაკები და დავით შოთაძე მეოთხე კი გელათის მონასტრის დეკანოზის მოვალეობის შემსრულებელი მღვდელი სვიმონი.²

17 აპრილს თბილისში გამგზავრებული მგალობლები 19 მაისს უკანვე იქნენ გამობრუნებული ეგზარქოსის სამადლობელი წერილით, რომლითაც არქიეპისკოპოს სოფრონს აცნობებდა, რომ აბრუნებდა უკან, ქუთაისში მგალობლებს, რათა მრავალჟამიერის წირვაზე იგალობონ ის და ისე, რაც თბილისში ისწავლეს.³

როგორც ქ. ჩხატარაიშვილი აღნიშნავს: „ქართული გალობის ჩანერის შემდეგი ცდა ოფიციალური წრეებიდან მომდინარეობდა. 1846 წელს ნიკოლოზ I-მა ბრძანა: 1) შეეკრიბათ ყველა ეკლესიებში ცნობები ძველი გალობის შესახებ. 2) კარის მომღერალთა კაპელის დირექტორს გენ-მაიორ ლვოვს დაევალა ნოტებზე უცვლელად გადაეტანა ყველა ძველი საგალობელი და 3) ეს ძველი საგალობლები ნებადართულად

1 ქ.ც.ს.ა. ფ. 21, ს.966, ფ.1

2 იქვე, ფ.2

3 იქვე, ფ.3

ცხადდებოდა... საქართველოს ეგზარხოსმა იმპერატორის ამ ბრძანების ასლი საქართველოს ყველა მღვდელმთავარს დაუგზავნა“;¹ 1846 წლის 13 ნოემბერს აღნიშნულზე იმერეთის მიტროპოლიტმა დავითმა საქართველოს ეგზარქოსს ისიდორეს აცნობა: „საეკლესიო გალობა, რომელიც ამჟამად აქაურ ეპარქიაში არსებობს — ტაძრებში, მონასტრებში და სასოფლო ეკლესიებშიც ყველგან ერთნაირია“². მისივე განცხადებით იმერეთში განსაკუთრებული საეკლესიო გალობა არ ყოფილა და არც ის ყოფილა ცნობილი თუ რა დროიდან არსებობდა იგი საერთოდ.

1864 წელს ქუთაისის საკათედრო ტაძართან, საქართველო-იმერეთის სინოდალური კანტორის ბრძანების თანახმად შეიქმნა საარქიელო ქართულ და რუსულ მგალობელთა გუნდი.³ სხვადასხვა დროს აღნიშნული გუნდის რეგენტები (ლოტბარები) იყვნენ: ივანე შავლაძე, მიხეილ მაჭავარიანი, ილარიონ აღნიაშვილი, ანდრია ბენაშვილი, ბართლომე კუხიანიძე და სხვები. გუნდის წევრები: სიმონ კანდელაკი, ოქროპირ კანდელაკი, გიორგი შოთაძე, იესე ჟღენტი, ნიკოლოზ მეძმარიაშვილი, მელიტონ ქელბაქიანი, დიმიტრი ჭალაგანიძე, იოსებ შარაბიძე, იოსებ წერეთელი, ნიკოლოზ კანდელაკი, ივლიანე შოთაძე, ივლიანე წერეთელი, ტიმოთე მესხი, ბიქტორ გერსამია, რაჟდენ ტოგონიძე და სხვები.

როდესაც ფ. ქორიძემ აღმოსავლეთ საქართველოს საგალობლების ჩანერა დაამთავრა, 1884 წელს იმერეთის ეპარქიის მმართველს, ეპისკოპოს გაბრიელს აცნობა, რომ სურს დასავლეთ საქართველოს საგალობლების ჩანერა და დახმარება სთხოვა.

1 ქ. ჩხატარაიშვილი — „ქართული გალობის, აღდგენისა და ჩანერის პირველი ცდები XIX საუკუნეში“, აღმ. „განთიადი“, 1989 №6, გვ. 254.

2 ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.3488, ფ.2

3 ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.8686, ფ.12,13

ცნობილია, რომ გაბრიელი ყოველ ახალ პროგრესულ საზოგადოებრივ საქმეთა წამოწყებას ეხმაურებოდა, მხარს უჭერდა და მატერიალურ დახმარებასაც უწევდა.

1884 წელსვე, ნოემბერში ეპისკოპოს გაბრიელის ინიციატივით, იმერეთის სამღვდელთა დეპუტატთა XXI ყრილობა შეიკრიბა, რომელმაც "ქართულ-იმერული საეკლესიო გალობის აღმდგენელი კომიტეტი" დააარსა, მის თავმჯდომარედ დაინიშნა ბლალოჩინი დავით ლამბაშიძე, წევრებად აირჩიეს: მიხეილ მჭედლიძე, ერმალოზ ვეფხვაძე, სამსონ შენგელაია, ნიკოლოზ ხუციშვილი, ანტონ ბალანჩივაძე და იაკობ მაჭავარიანი.¹

1885 წლის 30 იანვარს შედგა კომიტეტის პირველი სხდომა, სადაც აღინიშნა, რომ გალობის მცოდნენი გურიასა და იმერეთში თანდათან მცირდება და საჭირო იყო საგალობლების დაუყოვნებლივ ჩანერა და ნოტებზე გადაღება.

კომიტეტმა კონტრაქტი დადო ფ. ქორიძესთან, რომელსაც ნოტებზე უნდა გადაეღო 400 საგალობელი 2400 მანეთად. თანხის შესაგროვებლად გადაწყდა იმერეთის ეპარქიის ყველა ეკლესიას ხუთ-ხუთი მანეთი შეენირა, სხვა წყაროებით, შეძლებული გლეხებიდან 500 თუმანი უნდა შეეკრიბათ.²

1885 წელს ფილიმონ ქორიძე ქუთაისში ჩავიდა. იქ მას დახვდა საარქიელო გუნდი, რომლის ლოტბარი იყო ანდრია ბენაშვილი, მგალობლები: ნიკოლოზ მეძმარიაშვილი, ივლიანე წერეთელი, ივლიანე შოთაძე, ტიმოთე მესხი, ბიქტორ გერსამია, დავით გოცირიძე, რაჟდენ ტოგონიძე, სამსონ გელოვანი, ნიკოლოზ კუპრაშვილი, კონსტანტინე სოხაძე და ნიკოლოზ კანდელაკი. გაბრიელ ეპისკოპოსმა ქუთაისში მას დაახვედრა, აგრეთვე, იმერეთისა და გურიის ცნობილი მომღერლები ჯაბა

1 ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.16566, ფ.57

2 ს.ხ.ი. ფ. Q. ს.840, ფ.18

და ტელემაქ გურიელები, ანტონ და დავით დუმბაძეები, რაჟდენ ხუნდაძე, ტარასი ტყეშელაშვილი, ივლიანე შოთაძე, ვასილ ქუთათელაძე, დიმიტრი ჭალაგანიძე, ივლიანე წერეთელი, მელქისედეკ ნაკაშიძე და ნესტორ კონტრიძე.

ფილიმონ ქორიძე ქუთაისში ამ დროს უკვე საკმაოდ ცნობილი პიროვნება იყო. ფ. ქორიძეს (1829-1911) ქუთაისის სასულიერო სასწავლებელი ჰქონდა დამთავრებული და ბავშვობაში იქაურ საეკლესიო გუნდში მღეროდა. ხოლო 1884 წლის 29 თებერვალს მის მიერ იქ გამართულმა მგალობელთა კონცერტმა უდიდესი შთაბეჭდილება მოახდინა ქალაქის მოსახლეობაზე. კონცერტის პროგრამაში მის მიერ ნოტებზე გადატანილი იოანე ოქროპირის საგალობლებიც შედიოდა.

ფ. ქორიძემ ენერგიული შრომით ორ წელიწადში დაასრულა დასავლეთ საქართველოში გავრცელებული საგალობლების ნოტებზე ჩანერა. 1887 წლის აპრილში ნოტებზე გადაღებული საგალობლები (400 საგალობელი 560 ფურცელზე) იმერეთის ეპისკოპოს გაბრიელს ჩააბარა, "კომიტეტი" კი გაუქმდა. ფ.ქორიძეს ჩატარებული შრომისათვის 2400 მანეთი არგუნეს, მგალობლებს კი 2000 მან'.

დღის წესრიგში დადგა საგალობლების დაბეჭდვის საკითხი. თანხის უქონლობის გარდა, საქმეს ართულებდა ისიც, რომ საქართველოში ნოტების ბეჭდვა არ ხდებოდა. მიუხედავად რთული მდგომარეობისა, ამ ეროვნულ საქმეს სათავეში ჩაუდგა ქართული წიგნისა და საგალობლების უანგარო მოამაგე მაქსიმე როსტომის ძე შარაძე (1859-1908 წწ.), რომელსაც თბილისში ჰქონდა სტამბა.

მ. შარაძის სტამბაში იბეჭდებოდა სხვადასხვა ჟურნალ-გაზეთები და წიგნები ქართულ, რუსულ და სომხურ ენებზე. აქვე დაიბეჭდა პირველი ნოტები საქართველოში. ნოტების

1 ჟურ. „მწყემსი“, 1887 №11, გვ.5, №13, გვ.7, №23, გვ.1,3.

შრიფტის შექმნაში მ. შარაძეს დიდი დახმარება გაუწია ილია ჭავჭავაძემ, რომელიც მას „ივერიაში“ მუშაობით ახლოს იცნობდა. ილია ჭავჭავაძისა და პროფესორ ალ. ხახანაშვილის დახმარებით სტამბამ 1891 წლის 10 დეკემბერს მოსკოვიდან მიიღო სანოტო ნიშნები და შრიფტი. ქართული გალობის აღდგენის მესვეურებს ამ ფაქტმა დიდი იმედი მისცა.

1894 წლის 23 ივლისს იმერეთის ეპისკოპოსმა გაბრიელმა თბილისიდან მიიღო წერილი, რომელშიც შარაძე ითხოვდა ნოტებზე გადაღებულ საგალობლებს, რადგან ადგილზე მათი დასტამბვა შეუძლებელი იყო სათანადო სახსრების უქონლობის გამო. „მხედველობაში მაქვს, — წერდა იგი, რომ ეს ძვირფასი და უდიდესი ნაშრომი შეიძლება შემთხვევით დაიღუპოს, უმორჩილესად გთხოვთ ნება დამართოთ საკუთარი სახსრებით დავბეჭდო ისინი და ამით დავაზღვიო ის ყოველგვარი შემთხვევისაგან.“ თხოვნის გადაცემას და საქმეზე პირადად მოლაპარაკებას მ.შარაძე ივლიანე წერეთელს ანდობდა. გახარებულმა გაბრიელ ეპისკოპოსმა თხოვნას ასეთი რეზოლუცია დაადო: „ნებას ვრთავ დაბეჭდოს ბ.ნ.ქორიძის შედგენილი გურულ-იმერული კილოს საეკლესიო საგალობლები, მაგრამ ამისათვის ვინმესგან, განსაკუთრებით ეკლესიისაგან, რაიმე მოთხოვნის ანაზღაურების გარეშე“. გაბრიელმა ამავე შინაარსის სპეციალური ცნობა გაუგზავნა მ. შარაძეს.¹

1894 წლის 30 სექტემბერს ივლიანე წერეთელმა მ. შარაძისადმი გადასაცემად იმერეთის ეპარქიის კანცელარიიდან მიიღო საგალობლების ექვსი რვეული, რომელშიც 385 საგალობელი (886 გვერდი) იყო ჩანერილი. აქედან 294 საგალობელი ჩანერილი იყო ქ. ქუთაისში. დანარჩენი კი-გურიაში. 1895 წლის 11 იანვარს ივ. წერეთელმა მ. შარაძისადმი გადასაცემად მეშვიდე რვეული მიიღო 71 საგალობლით, მოგვია-

1 ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.19428, ფ.1

ნებით კი მერვე და მეცხრე — 48 საგალობლით. სულ იყო 22 რვეული, ბოლო 14 რვეული ოზურგეთში იყო ჩანერილი 1893-1908 წლებში¹.

მ. შარაძემ საგალობლების ბეჭდვა დაიწყო და 1895 წელს უკვე გამოსცა ფილიმონ ქორიძის "ქართული გალობის" ოთხი წიგნი: პირველი ხმა №1, მეორე ხმა №1, ბანი №1 და პარტიტურა №1. ოთხივე წიგნს გარედან ეწერა „ქართული გალობა, ლიტურგია იოანე ოქროპირისა, მღვდლისა და მღვდელმთავრისათვის გადაღებული ფილიმონ ი. ქორიძის მიერ.“ ეს იყო ფ. ქორიძის, მ. შარაძის და იმერეთის სამღვდელოების დიდი დამსახურება. დრო გადიოდა, ფილიმონი საგალობლების ჩანერას განაგრძობდა, მაქსიმე კი-ბეჭდვას. 1899 წელს დაიბეჭდა ფ. ქორიძის „მიცვალებულის საგალობელი“, 1901 წელს კი — „საგალობელნი პირველ შეწირულისა, ვასილი დიდისა, მღვდლის კურთხევისა და ქორწინებისა“, ორივე შესრულებული იმერეთის ეპარქიის სამღვდელოების ხარჯზე.

საქართველოს ეკლესიის ავტოკეფალიის აღდგენის შემდეგ, ისე როგორც მთელ საქართველოში, ქუთაისშიც დაიწყო ზრუნვა საეკლესიო გალობის აღდგენა-გაუმჯობესებისათვის, რომლის ერთერთ მოთავედაც რ. ხუნდაძე გამოვიდა. ცნობილია, რომ დროებით უმღვდელმთავროდ დარჩენილი (ამის გამო საარქიელო გუნდის გარეშეც დარჩენილ) ქუთათელის კათედრა 1917 წლის 17 სექტემბერს დაიკავა მიტროპოლიტმა ანტონმა (გიორგაძე). 14 ოქტომბერს კი რ. ხუნდაძე ანტონ ქუთათელს უგზავნის წერილობით მოხსენებას, რომელშიც მილოცვასთან ერთად განიხილავს საეკლესიო გალობის გაუმჯობესების აუცილებლობას, კერძოდ წერს: „დიდი და განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს გალობის შესას-

¹ ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.19428, ფ.4,5,6.

წავლად და გავრცელებას, ისე როგორც ეს იყო ჩვენი ბედნიერების დროის, მიტროპოლიტების დროს, ვიმეორებ, სიხარულს უორკეცებს ჩვენს საზოგადოებას თქვენი მეუფების ქუთათელ მიტროპოლიტატ დანიშვნა, მით უმეტეს, რომ თქვენი მეუფება არის მოყვარული და მცოდნე გალობისა, მასთან ძლიერი სურვილის მექონე გალობის შემობრუნებისა, იმ წესით, როგორი წესითაც იყო იგი, სანამ ჩვენი ეკლესიის ყოველგვარი წესები გადამახინჯდებოდა. ჯერჯერობით აუცილებელია მტკიცედ შემობრუნება, იმ კილო კავებისა, რაც არსებობდა წინეთ. შემდეგ კი დროთა ვითარების მიხედვით მოხდება ამ მტკიცედ დამყარებულს კილოზე შემუშავებულ იქმნეს ოთხ ხმაზე გაუმჯობესება გალობისა, თუ ამას გარემოება მოითხოვს. დღეს კი მთელი შეგნებული საზოგადოების სურვილია დამყარება და აღდგენა, იმ მტკიცე ნიადაგზე როგორათაც არსებობდა იგი“ და იქვე კატეგორიულად განაგრძობს „ამ საქმეს ახლავე უნდა დანყება, დახანება ყდ შეუწყნარებელია.“¹ რ. ხუნდაძის ამ მოხსენებას ანტონ ქუთათელმა ასეთი რეზოლუცია დაადო: „1917წ. 17 ოქტ. ეთხოვოს მ. ხუნდაძეს დაარსოს გუნდი გალობის მოყვარეთა“.

ახალი სამღვდელმთავრო საეკლესიო მგალობელთა გუნდის ჩამოყალიბების გზაზე პირველი ნაბიჯი იყო 1919 წლის 20 თებერვალს ქუთაისში მორწმუნეთა საზოგადოების კრების მოწვევა, რომელმაც „იქონია რა მსჯელობა საქართველოს ეკლესიის გალობის გაუმჯობესების შესახებ და მიიღო რა მხედველობაში დიდი მნიშვნელობა საეკლესიო გალობისა ქრისტიანული სარწმუნოების აღსალორძინებლად დაადგინა: შედგეს დასავლეთ საქართველოს მორწმუნეთა საზოგადოება (წრე) ქვემოთ ამისა ხელის მომწერ პირთაგან, რომელთაც აირჩიეს

1 ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.26368, ფ.1

გამგეობა, გამგეობის თავმჯდომარედ არჩეული იქნა იერონი-
შე არსენიშვილი.¹

1919 წლის 30 ოქტომბერს კი ქუთაისის საეპარქიო საბჭომ
დაადგინა: „დაარსდეს საეკლესიო გალობის მოყვარულთა წრე,
რომლის მონვევისათვის, წესდების შემუშავებისათვის და სა-
ზოგადოდ ამ საქმის მონწერიგებისათვის წესდების დაინიშ-
ნოს კომიტეტი“². კომიტეტის თავმჯდომარედ დაინიშნა დეკა-
ნოზი ვასილ დოლაბერიძე.

კომიტეტი ენერგიულად შეუდგა მუშაობას. მისი ინიცია-
ტივით 1919 წლის 7 დეკემბერს მოწვეული იქნა საზოგადო
კრება ქუთაისში ქართული გალობის მოყვარულთა წრის შე-
სადგენად. კრებამ განიხილა და დაამტკიცა „ქართული გა-
ლობის აღმადგენელი საზოგადოების წესდება“ და აირჩია
გამგეობა დავით ოტიას ძე ნიჟარაძის თავმჯდომარეობით.³
11 დეკემბერს აღნიშნული წესდება განიხილა და მიიღო ქუ-
თაისის საეპარქიო საბჭომ.⁴

წესდების პირველ მუხლში აღნიშნული იყო: „ქართული
გალობის აღმადგენელი საზოგადოების მიზანი არის: ძველი
ქართული გალობის აღდგენა, მისი მეცნიერულად გამოკვლე-
ვა და დამუშავება და მოძრავი კურსების საშუალებით გა-
ლობის ხალხში გავრცელება.“⁵ თანახმად წესდების ამ მუხლი-
სა ამ ახლადშექმნილმა საზოგადოებამ 1919 წლის 30 დე-
კემბერს სხდომაზე დაადგინა ქუთაისში გალობის შემსწავ-
ლელი კურსების დაარსება. ამავე სხდომის დადგენილებით
ქუთაისის თითოეულ სამრევლოს ევალეობდა კურსებზე არა

1 ქცსა. ფ.21, ს.27451, ფ.13

2 ქცსა. ფ.21, ს.27997, ფ.1

3 იქვე ფ.3

4 იქვე, ფ.4

5 ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.27451, ფ.11

ნაკლებ სამი მგალობელ-მონაფის გაგზავნა და სწავლის საფასურად 500 მანეთის გადახდა.¹

ქართული გალობის აღმადგენელმა საზოგადოებამ დახმარებაზე თხოვნით მიმართა სრულიად საქართველოს მოქალაქეებს.

1919 წლის 1 ნოემბრიდან ქუთაისის საკათედრო ტაძარი გალობდა გუნდი ნესტორ როინიშვილის ხელმძღვანელობით². აღნიშნულ გუნდთან ერთად 1920 წლის აპრილიდან ქუთაისის საკათედრო ტაძარში გალობდა მგალობელთა გუნდი ბართლომე კუხიანიძის ლოცბარობით.³

ქუთაისის ქალაქის საზოგადოება ყოველნაირად მხარში ხელმძღვანელობის, რათა საკათედრო ტაძარს ღირსეული მგალობელთა გუნდი ჰყოლოდა. ამის დასტურად გამოდგება 1920 წელს მოქალაქე იაკობ კოსტავას მიერ 2500 მანეთის⁴ და ქუთაისის საზოგადო საკრებულოს მიერ 25000 მანეთის შეწირვა გუნდის დასახმარებლად.⁵ სამწუხაროდ მგალობელთა გუნდისადმი ეს დამოკიდებულება, ისე როგორც მთლიანად ეკლესიისადმი 1921 წლის თებერვალში ხელისუფლების სათავეში მოსულმა ბოლშევიკებმა ძირეულად შეცვალეს — საეკლესიო გალობა მსგავსად რელიგიური გრძნობებისა და ვინეყებას მისცეს.

მერაბ კეზევაძე

1 ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.27451, ფ.5

2 ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.27451, ფ.12.

3 ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.28482, ფ.5

4 იქვე, ფ.7

5 იქვე, ფ.4

იმერეთში საეკლესიო გალობის ისტორიის
სხვადასხვა საკითხები

საქართველოს ეგზარქოსის, არქიეპისკოპოს მოსეს წერილი იმერეთის არქიეპისკოპოს სოფრონისადმი მისთვის ღროვით იმერული საეკლესიო გალობის მცოდნე სამი მგალობლის გაგზავნაზე (18.03.1833 წ.)

Преосвященный Владыко возлюбленный о Господе брат!

По встретившейся надобности покорнейше прошу Ваше преосвященство прислать ко мне после праздника Св. Пасхи из хора вашего трёх человек певчих, знающих хорошо Имеретинское церковное пение, которые пробыв в Тифлисе дней пять или шесть, будут отправлены к вам обратно.

С истинным почтением и братскою любовью честь имею быть Вашего преосвященства, возлюбленного о Господе брата, покорнейший слуга Моисей А. Экзарх Грузии

ძ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.966, ფ.1

იმერეთის არქიეპისკოპოს სოფრონის წერილი საქართველოს ეგზარქოსის, არქიეპისკოპოს მოსესადმი, რომ გაუგზავნა ოთხი მგალობელი (11.04.1833 წ.)

Экзарху Грузии

В исполнение почтеннейшего предписания В.В, от 18-го минувшего марта месяца №334-м ко мне вы ув. архипастырь изволили требовать трёх человек певчих из хора моего, знающих хорошо Имеретинское церковное пение, при сем честь имею выслать из числа толковых священника Семёна, церковных дворян Окропира и Семёна Кандаковых и Давида Шотадзе из коих трое последних состоят в хоре моём, а первый исправляет должность иерея при Гаенатском монастыре.

ძ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.966, ფ.2

საპართველოს ეგზარქოსის, არქიეპისკოპოს მოსეს წერილი იმერეთის არქიეპისკოპოს სოფრონისადმი, რომ აბრუნებს მასთან გაგზავნილ მგალოგლებს შესაბამისი ღვაწლებით

Преосвященный владыко, возлюбленный о Господе брат!

Присланные ко мне при отношении Вашего преосвященства от 11 минувшего апреля за №172, четверо певчих из хора вашего, священник Симон, церковные дворяне Окропир и Симеон Канделаковы и Давид Шотадзе, мною слушаны и сами, что нужно слушали, и отправлены обратно в Имеретию.

Благодаря усердно Ваше преосвященство за удовлетворение в сем случае просьбы моей, покорнейше прошу вас, милостивый архипастырь не поставить в непременною обязанность певчим вашим, чтобы они всегда на богослужении пели многолетие, ими здесь выученное.

С истинным почтением и братскою любовью честь имею быть Вашего преосвященства, покорнейший слуга

Моисей А Экзарх Грузии

ქ.ც.ს.ა. №21, ს.966, №3

საპართველოს ეგზარქოსის, არქიეპისკოპოს ევგენის წერილი იმერეთის არქიეპისკოპოს სოფრონისადმი საარქიელო გუნდის მგალოგელთათვის სპეციალური ტანსაცმლის (ფორმის) შეკერვაზე

ყ-დ უსამღვდელოესო მეუფეო უპატივცემულესო უფლისა მიერ ძმაო!

მიზეზისა გამო უქაზისა უწმინდესის მმართველის სინოდისა, უმაღლესისა ბრძანებითა საქართველო იმერეთის სინოდის კანტორასა შ-ა წარმოვლენილსა მისთვის, რათამცა საარქიელო მგა-

ლობელნი ჩაცმულ იყვნენ მსგავსად საცმელისა მგალობელთა მაღალ-
ყოვლადუსამღვდელოესისა სერაფიმ მიტროპოლიტისა ნოვლორო-
დისა და სანკტპეტერბურლისა, წინამოადგილეთა ჩემმა განსვენებულ-
მა ყ-დ სამღვდელო არქიეპისკოპოსმა მოსემ მონერილობისა თანა
კვ-ს ივნისიდგან ჩყლგ-ს წლისა №822, წარმოგზავნა თქვენისა მაღ-
ლადუსამღვდელოესობისადმი ჯეროვანისა აღსრულებისათვის წარ-
მოგზავნილი აღნიშნულისა უწმინდესისა სინოდის უქაზისა თანა ერ-
თი ეკუმენპლიარი გამოხატულებისა, არამედ შეკერილ იქმნა მდგო-
მარეთათვის სვიტასა შ-ა თქვენსა მგალობელთა ტანისამოსი აღნიშ-
ნულისა სახისაებრ არა უწყებულ არს არცა ჩემდა და არცა სინოდის
კანტორისად. არამედ ხელმწიფე იმპერატორი მობრძანდება რა კავ-
კაზიის აქეთ მხარესა შ-ა ინებებს ყოფნასა ქალაქსა ქუთაისსა შინაც
და თვით თუნებურსა სობოროსა შ-ა, სადაც თანამდებ ხართ თქვენ
ერთად მგალობლებითა მიეგებნეთ მისსა იმპერატორობითის დი-
დებულებასა.

რომლისათვის მდაბლად ვთხოვ თქვენსა ყ-დ უსამღვდელოე-
სობასა პირველისა შემდგომ მიღებისა ამის ფოშტითა. მაცნობოთ მე
შეკერილ იქმნენ რა ზემორე აღნიშნულის უმაღლესად დამტკიცე-
ბულის სახისაებრ ტანსაცმელნი, მყოფთათვის სვიტასა შ-ა თქვენსა
მგალობელთა, და უკუეთუ არა შეკერილ არს, მაშ რაისათვის არა მოყ-
ვანილ არს თქვენის მხრით ესე ვითარი უმაღლესი ბრძანება აღსრუ-
ლებასა შ-ა.

ჭეშმარიტითა პატივისცემითა და ძმობრივისა სიყვარულითა მაქვს
პატივი ყოფად

თქვენის ყ-დ უსამღვდელოესობის უმორჩილესი მონა ევგენი
არხიეპისკოპოსი ეგზარხოსი საქართველოსა

იზ-ს ივლისის ჩყლზ

მის ყ-დ უსამღვდელოესობას სოფრონ არხიეპისკოპოსს

იმერეთისას და კავალერს

ძ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.1502, ფ.1,6

იმერეთის არქივისსკოპოს სოფრონის პასუხი საქართველოს ეგზარქოსის, არქივისსკოპოს ევგენისადმი, მგალოჯელთათვის მათივე უარის გამო სპეციალური ტანსაცმლის შეკეპვის შეუძლებლობაზე (23.07.1837 წ.)

უპატივცემულისა მონერილობასა ზ-ა თქვენის ჩემდამო უწყებად თქვენდამო მონყალეო მწყემსთავარო პატივი მაქვს, რომელ მყოფისათვის სვიტასა შინა ჩემსა მგალობლებთა ტანისამოსი უმალლესის დამტკიცებულთა სახისამებრ წარმოგზავნილისა ჩემდამო განსვენებულის წინედმოადგილისა თქვენისა მაღალყ-დუსამღვდელოესისა არხიეპისკოპოსის მოსესისა მიერ არა განყობილ არს, ამისათვის, რომელ ყოველნი ჩემთან მდგომარენი მგალობელნი რიცხვით ხუთი კაცი სწარმოებენ აზნაურთაგან და არიან რა თანამდებობათა შინა მოურავობისათა არა თანახმა განხდნენ ჩაცმად ამგვარის ტანისამოსისა განთავისუფლება უკუე მათი სრულად თანამდებობისაგან არა შესაძლო არს, ვინაიდგან ადგილი მათი სიძნელეისამებრ აქაურის გალობისა არავისგან შესაძლო არა არს რომ შეითავსოს და ამა მიზეზისგამო წინედ დასწავლამდე მოწაფეთა აქაურის სასულიერო სასწავლებლისა, მეცადინეობისამებრ სმოტრიტლის მისვე სასწავლებლისა უფლისკანდიდატის ტიმოფეევისა კარგად გალობისა დაუტევე.

ძ.ბ.ს.ა. ფ.21, ს.1502, ფ.3

იმერეთის არქივისსკოპოს სოფრონის პასუხი საქართველოს ეგზარქოსის არქივისსკოპოს ევგენისადმი, მგალოჯელთათვის, მათივე უარის გამო, სპეციალური ტანსაცმლის შეკეპვის შეუძლებლობაზე

№483

23 июля 1837

Экзарху Грузии

На почтеннейшее отношение ко мне Вашего высочества от 17 се-

го июля №1442 уведомить Вас милостивый архипастырь, честь имею что для находящихся в свите моей певчих платье по утвержденному рисунку препровожденному ко мне покойным предместником Вашего высокопреосвященнейшим архиепископом Моисеем не устроено потому, что все при мне состоящие певчие числом пять человек происходят из дворян и занимая должность моуравов, значит волостной старшина /или голова/, не согласились носить такого покроя платья, уволить же их вовсе от должности невозможно, на место их по трудности здешнего напева некем заменить, а по сей причине впредь до изучения учеников здешнего училища по старанию смотрителя оногo училища господина кандидата Тимофеева картскому церковному пению, вынужденным нашелся отложить.

ძ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.1502, ფ.2,3

საქართველოს ეგზარქოსის, არქიეპისკოპოს ევგენის წერილი იმერეთის არქიეპისკოპოს სოფრონისადმი, საარქიელო გუნდის მგალობელთა მიერ აუცილებლად სპეციალური ტანსაცმლის ტარებაზე და ურჩი მგალობლების დასჯაზე

ყ-დ უსამღვდელოესო მეუფეო,
უპატივცემულესო უფლისა მიერ ძმაო!

მონერილობასა შ-ა ჩემდამო კვ-ს განვლილის ივლისიდან №483, თქვენმა ყ-დ უსამღვდელოესობამ განაცხადეთ, რომელ სახის ტანისამოსი მყოფთა სვიტასა შ-ა თქვენს მგალობელთათვის თანახმად უმაღლესად დამტკიცებულისა სახისა წარმოგზავნილის თქვენთანა საქართველო იმერეთის სინოდის კანტორისაგან ჯერეთ არა არს შეკერილი მის მიზეზისათვის, რომელ ყოველნი ესე ვითარნი მგალობელნი სწარმოებენ აზნაურთაგან და უპყრიესთ.. თანამდებობა მოურავობისა არა თანახმა არიან ჩაცმად ესე ვითარისა სახითისა ტანსაცმელისა და რადგანაც სახითი მგალობელთათვის ტანსაცმელი

სახისაებრ გამოხატულობისა სინოდის კანტორისაგან წარმოგზავნილისა ბრძანებულ არს შეკერვად ყოველთა მღვდელმთავართაგან უმაღლესის ბრძანებითა ხელმწიფე იმპერატორისათა, ამისთვის ვთხოვ თქვენსა ყ-დ უსამღვდელოესობასა ყოვლის ზომით ეცადნეთ შეკერვად ესრეთისა ტანისამოსისა მგალობელთათვის აღსასრულებლად უმაღლესისა ბრძანებისა ხოლო შემთხვევასა შ-ა არა თანხმობისა და ურჩებისასა მგალობელთა ჩაცმად ესრეთისა ტანისამოსისა, აღმოარჩიოთ ადგილსა ზედა მათსა სხვანი მგალობელნი სასულიერო წოდებისაგან, ხოლო შემთხვევასა დაკლებისა და არა პოვნისა ესრეთა სახარჯო წოდებისაგან, და შემდგომ აღმორჩევისა და განსწავლისა ესრეთთა მგალობელთა სასულიეროისა ანუ სახარჯო წოდებისაგან სრულებით განაშოროთ ხორისაგან აზნაურნი მგალობელნი, ვითარცა არამორჩილნი თითქმის უმაღლესისა ბრძანებისა.

ჭეშმარიტითა პატივისცემითა და ძმობრივისა სიყვარულითა მაქვს პატივი ყოფად

თქვენისა ყ-დ უსამღვდელოესობისა უმორჩილეს მონა ევგენი არხიეპისკოპოსი ეგზარხოზი საქართველოსა

იდ-ს აგვისტოს ჩყლ ზ

მის ყ-დ უსამღვდელოესობას სოფრონ არხიეპისკოპოსს იმერეთისას და კავალერს.

ძ.ც.ს.ა. 1821, ს.1502, 1846

ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელთა თხოვნა იმერეთის არქიეპისკოპოს სოფრონისადმი მგალობელთა სპეციალურ ტანსაცმლის ჩაუცმელოზაზე

მისს მაღალ ყ-დ უსამღვდელოესობას იმერეთისა და გურიის არხიეპისკოპოს და კავალერს სოფრონიოსს

ქუთაისის სობოროს მგალობლებთ დავით შოთაძე, ოქროპირ კანდელაკი, იოვანე და სიმონ კანდელაკი და გიორგი შოთაძეთაგან

უმორჩილესი თხოვნა

გამოგვეცხადა რა ჩვენ ქუთაისის სობოროს მაგლობლებთა ბრძანება მოწერილობის ძალით საქართველო იმერეთის ექსარქოსისა თქვენის მაღალ ყ-დ უსამღვდელოესობისაგან რათა ჩავიცვათ სამგალობლო ტანისამოსი ვითარცა არს წარმოგზავნილი ფორმა, და რადგან ვიმყოფებით ჩვენ სიყრმიდამ ერის კაცნი და კეთილშობილნი, ამისთვის უმორჩილესად ვსთხოვთ თქვენსა მაღალ ყ-დ უსამღვდელოესობას რათა დავრჩეთ ჩვეულებისაებრ ჩვენ-ჩვენი წმიდის ტანისამოსით ეკკლესიის მსახურებასა ქვეშე.

ქუთაისის სობოროს მაგლობელი აზნაური დავით შოთაძე აზნაური ოქროპირ კანდელაკოვი, აზნაური ივანე კანდელაკი, აზნაური სიმონ კანდელაკი, აზნაური გიორგი შოთაძე

ლ-ს აგვისტოს

ჩყლ ზ-ს წელს

ძ.ც.ს.ა. 1821, ს.1502, 1825

იმერეთის არქიეპისკოპოს სოფრონის წერილი ეპარქიის ხაზინადარისადმი საკათედრო ტაძრის მგალობალთათვის ხელფასის დაკავებაზე

№695

22 июля 1839 г

Казначеям Имеретинских церковных доходов

В прошедшем июне месяце я словесно приказал Вам о невыдаче состоящим при Кутаисском соборе певчим за первую половину сего года полные жалованья, по случаю тому, что они не находились, не исполняли свои обязанности не только в простые дни, но даже в воскресные и праздничные, ныне осведомился я, что вопреки

такового моего приказания вами выданы уже всем певчим жалованье сполна, тогда как они сами знали что они, а в особенности Давид Шотадзе и сын его Георгий с 1-го марта по 1-е июня не были здесь по несколько месяцев, а потому таковое неисполнение Вами моего приказания, какое бы, оное не было, словесное или письменное, деляя вам замечание, предписываю вычесть из жалованья выше означенных певчих, у кого сколько следует за самовольные отлучки, у всех их за четыре месяца и таковые вычтенные деньги за 4-е месяца выдать исправлявшему певческую обязанность по моему приказанию, за небытность их при должности Григорию Чичинадзеву.

ა.გ.ს.ა. №21, ს.1670, №1,2

იმერეთის არქივისსკოპოს სოფრონის წერილი ქუთაისის საკათედრო ტაძრის გვგდელ დ. კანდელაკოვისადმი, ტაძრის მსახურთათვის და მგალობლეთათვის ყურადღების მიქცევაზე

№1163

16 декабря 1839 г

Кутаисского собора ключарю священнику Давиду Канделакову
Кутаисского Кафедрального собора умершему уже протоиерею Бакрадзе поставлено было мною в обязанность представлять ко мне по полугодно список о всех священно-церковнослужителях, само по себе разумеется, и певчих с показанием сколько времени, кто из них был в отлучке без особенной надобности и дозволения, дабы я мог сделать распоряжение о вычёте у таковых по мере отлучки жалованье и уделение их даже от должности, по случаю же смерти упомянутого протоиерея, неуспевшего донести мне о сем за вторую половину сего года, я поручаю вам немедленно учтя наивернейшую

выправку донести мне по всей справедливости кто именно вовсе не ходил для исправления своей должности в течение второй половины сего года, из церковно-служителей Кутаисского собора и кто сколько дней, недели и месяцев был в отлучке и притом с дозволения ли и кого именно и с которого именно времени не исправлял свою обязанность певчий Георгий Дидебулидзе или Шотадзе.

ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.1670, ფ.3,4

**საქართველოს ეპარქიის, არქივისკომის ინიციატივით
წერილი იმერეთის მიტროპოლიტ დავითისადმი, რომ
მიანოფოს ცნობები ეპარქიაში საეკლესიო გალოგის შესახებ**

Ваше преосвященство, возлюбленный о Господе брат!

Указом святейшего правительствующего синода от 30 сентября сего года по высочайшему повелению ко мне последовавшем, предписано собрать на месте вернейшие сведения о существующих по некоторым соборам, монастырям и церквам древних напевах и представить оные святейшему синоду.

Вследствие чего покорнейше прошу Ваше высокопреосвященство немедленно доставить мне сведения, не употребляется ли при каких либо соборах, монастырях и церквах вверенной Вам Имеретинской епархии особенный древний напев, или везде общий напев грузинский.

С истинным почтением и братскою о Христе любовью честь имею быть Вашего высокопреосвященства покорнейшим слугою Исидор Экзарх Грузии

№3116

...ноября 1846 года

ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.3488, ფ.1

იმერეთის მიტროპოლიტი დავითის წერილი საქართველოს ეგზარქოსის, არქიპისკოპოსის სინდოქსალში, ეპარქიაში საეკლესიო ბალოვის შესახებ

ნოაბ.13 დნა 1846 გ.

Экзарху Грузии от митрополита Давида

Во исполнение предписания Вашего высокопреосвященства от 31 прошедшего октября за №3116 о сообщении сведений относительно церковного напева в Имеретинской епархии, честь имею доложить Вам милостивый архипастырь, что церковное пение, существующее ныне в здешней епархии, везде одинаково и в соборах, и в монастырях и в сельских церквах, особенного церковного напева, который бы замечателен был по своей древности, нет в Имеретии напротив настоящей здешнее пение мы считаем древним перешедшим к нам от предков наших, потому что у нас предания о времени, которого бы началось нынешнее церковное пение.

ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.3488, ფ.2

ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელთა თხოვნა იმერეთის ეპისკოპოსს გაბრიელისადმი მგალობელთა სახლის სახურავის შეკეთებაზე, გაბრიელ ეპისკოპოსის რეზოლუციით

1862გ. 23 ფევ. Предписать Кафедральному протоиерею осмотреть сей дом и донести сколько требуется денег на его перекрытие.

მისს ყოვლად უსამღვდელოესობას, იმერეთის ეპისკოპოსს გაბრიელს

ქუთაისის კათედრალნის სობოროს მგალობლებთაგან

თ ხ ო ვ ნ ა

სახურავი საეკლესიო სახლისა რომელსა შინა ვსდგავართ მგალობლები მიწვენილ არს ისრეთ სიძველეში, რომ ვერ იკავებს წვი-

მასა და ესრეთ შემდგომ ამისა არა შესაძლო იქმნების დგომა მას-შიდ.

ვინაიდგან მრთელს ერთს კვირას და უმეტესსაც ხშირად შეგხვდების მგალობელთ დგომა ქუთაისში და სხვა სახლი თვინიერ იმა სახლისა არა გვაქვს ამისა გამო უმორჩილესად ვევედრებით თქვენს ყოვლად უსამღველოესობას კეთილ ინებოთ დახურვა იმა სახლისა საეკლესიო ფულით

ჩყდბნელსა

თებერვლის კა დღესა

ძ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.8316, ფ.1

იმერეთის ეპისკოპოს გაბრიელის წერილი ქუთაისის საკათედრო ტაძრის საზინადარ თ. ავრამიშვილისადმი მგალობელთა გუნდისათვის საჭირო ნივთების შექანაზე (1863 წ.)

Казначею Им. сумм кафедр. с. о. Абрамишвили

Для собора приобретено покупкою черепаховый гребень на архиерейское служение ценою 15 р.с. и 4-е книги с нотною литургиею и другими служебными для хорального пения за 15 р. с. и наконец камертоны за 1 р. 50 к. с. Поелику, в настоящее время собор не имеет церковных денег, из которых можно было бы уплатить сии издержки, соотнесши их на счёт 200 р. разрешенных конторою на непредвиденные издержки, предписываю вам из оставшихся с прошлого 1862 г. от этой самой суммы выписать 36 р. 50 в расход представить мне их для уплаты за вышеупомянутые при отношении вещи.

ძ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.8686, ფ.1,2

იმერეთის ეპისკოპოს გაბრიელის წერილი საქართველოს ეპარქიის, არქივის ეპისკოპოს ევსევისადმი ქუთაისის საკათედრო ტაძარში რუსულ გბალოზელთა გუნდის შექმნაზე (1863 წ.)

Екзарху Грузии
19 апреля №1209

При отправлении Божественной литургии в особенности в дни высокаторжественных царских праздников и на царском молебне, также при встрече лиц царской фамилии в соборе я по неимению хора русских певчих, встречаю величайшее затруднение, хотя иногда, по просьбе моей гимназическое начальство присылает своих певчих, но на многих праздниках гимназисты бывают часто распущены по домам, да притом в скором времени для гимназии будет достроена церковь, и тогда мне уже вовсе нельзя будет пользоваться гимназическими певчими. Вследствие такой необходимой надобности, благопокорнейше прошу Ваше высокопреосвященство исходатайствовать мне разрешение употреблять ежегодно из Имеретинских доходов необходимую сумму на счет и служение регента и хора певчих, также на покупку нотных книг, по ниже сего прилагаемому расчету. Но до того времени пока я получу просимое разрешение благо покорнейше прошу Ваше высокопреосвященство предписать семинарскому правлению на одну из двух открывшихся вакансий учителя Кутаисского духов. училища, а именно: на вакансию учителя третьего класса или на вакансию учителя 2-го класса, учитель которого Гигауров, изъявил желание быть сельским приходским священником, уже рукоположенного мною, перевести учителя первого класса Ивана Зебедова, а на место его необходимо прислать ученика среднего отделения Тифлисской семинарии Утарнова, который хотя и не кончил курса семинарии но всегда может занять это место и, как мне известно желает этого и который способен обучать певчих.

Нужным считаю присовокупить, что в настоящее время в церковном казначействе Имеретинской епархии имеется сумма.

ქ.ც.ს.ა. №21, ს.8686, №3,4

საქართველო-იმერეთის სინოდალური კანტორის ბრძანება იმერეთის ეპისკოპოსს გაგრიელისადმი, ქუთაისის საკათედრო ტაძარში საეკლესიო გზალაშენისათვის გუნდის შექმნაზე

Указ его императорского величества, самодержца Всероссийского, из Грузино-Имеретинской святейшего правительствующего Синода конторы - преосвященному Гавриилу, епископу Имеретинскому.

По указу его императорского величества, Грузино-Имеретинская святейшего правительствующего синода контора слушали: переданное высокопреосвященным Евсевием архиепископом Экзархом Грузии представление Вашего преосвященства от 19 апреля за №1209, об устройстве хора певчих при Кутаисском Кафедральном соборе, о переводе учителя первого класса Кутаисского духовного училища Ивана Зебедова на вакансию учителя второго или третьего класса и о присылке на место Зебедова ученика среднего отделения Тифлисской духовной семинарии Утарнова. По справке оказалось: I. По штату высочайшей утвержденному 1821 года для Кутаисского Кафедрального собора между прочими суммами отпускается и на содержание 5 певчих по 50 руб. на каждого - 250 руб.' 2-е. В каком количестве сумма находится в настоящее время в Имеретинском церковном казначействе сведений в Синодальной конторе нет, так как месячные ведомости по Имеретинской епархии с генваря месяца сего года в контору не представлялись. Приказали: о представлении Вашего преосвященства относительно определения на вакансии учителей Зебедова и Утарнова дать знать правлению Тифлисской духовной

семинарии на усмотрение его и зависящее распоряжение (с сим вместе послан указ за № 1897) а Вашему преосвященству предписать донести синодальной конторе - почему Вы находите нужным иметь в Кутаисском Кафедральном соборе два хора певчих; может ли быть сформулирован без найма хор певчих из воспитанников Кутаисского духовного училища, подобно семинарским певчим; какую сумму Вы находите достаточным на приобретение нот, так как в представленном расчете этого не было показано, при этом доставить сведение о сумме церковного казначейства, имеющейся в настоящее время и подтвердить Вашему преосвященству месячные ведомости представлять синодальной конторе немедленно по произведении месячных свидетельств, о чем поставить на вид казначеям и свидетельствующим сумму.

Мая 13 дня 1863 года
Ректор Тифл.семин. арх. - подпись
Секретарь- подпись
ქ.ც.ს.ა. №21, ს.8686, №5,6

**ივერეთის ეპისკოპოს ბაგრეილის წერილი საქართველო-
ივერეთის სინოდალური კანტორისადმი ქუთაისის საკათედრო
ტაძარში საეკლესიო ბალოვის მღვდმარაოვის შესახებ**

1863 года № 2169

В контору

Вследствие указа Грузин. Имер. син. конторы от 13 мая сего года за № 1846 имею честь донести след.: при кафедр, соборе имеются пять человек грузинских певчих, получающих каждый по 50 р.с. жалованья. Вследствие скудного жалования, они не могут постоянно жить в городе, а в своих домах живут в деревнях, более или менее отдаленных от г. Кутаиса и только приезжают в город на канун праздников.

Эти певчие необходимы при кафедре и особенно во время разъездов по епархии для архиерейской службы на груз. языке. Но при увеличивающемся числе природных русских, служащих, более и более чувствуется необходимость чаще служить на русском языке и иметь русских певчих, а для этого нужно иметь регента способного, который мог бы обучать певчих, а регенту нужно платить жалованье. Составить без найма хор певчих, как это бывает в семинариях, здесь невозможно, ибо нельзя найти между маловозрастными учениками ни регента, ни достаточное число голосов. Если же между ними отыщутся дисканты или другие голоса не требующих большого возраста, то таких необходимо будет содержать пищу и одеждою, так как по бедности духовенства, все ученики ... по нищенски, хор... нятся кое как ... рассеянно по своим хижинам.

На приобретение нот и других необходимых для хора певчих вещей в первый раз полагаю достаточном 85 р.с., а потом ежегодно на сей предмет нужно бы отпускать до 20-т р.

При этом присовокупляю, что в настоящее время в Имеретинском церковном казначействе имеются суммы 15184 р. 48 к. и банковые билеты на сумму 8799 р. 15 коп.

ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.8686, ფ.7,8

საქართველო-იმერეთის სინოდალური კანტორის ბრძანება იმერეთის ეპისკოპოს გაბრიელისადმი ქუთაისის საკათედრო ტაძარში მგალოგებელთა გუნდის შექმნაზე

№ 3258. Указ его императорского величества, самодержца Всероссийского из Грузино-Имеретинской святейшего правительствующего Синода конторы, преосвященнейшему Гавриилу, епископу Имеретинскому.

По указу его императорского величества Грузино-Имеретинская

святейшего правительствующего Синода контора, слушали: рапорт Вашего преосвященства от 6/12 июля за № 2169 об устройстве хора русских певчих при Кутаисском Кафедральном соборе, Приказали:

Так как из рапорта сего оказывается, что положенные при Кафедральном соборе по штату 5 человек грузинских певчих живут в деревнях более или менее отдаленных от г. Кутаиса и только приезжают в город на канун праздников, то предписать Вашему преосвященству войти в соображение не признаете ли вы удобным в г. Кутаисе образовать один хор для пения на грузинском и русском языках, для этого положить жалованье регенту, который может быть избран из учителей духовного училища, а в певчие могут поступить части из бурсаков, пользующихся уже содержанием из духовного ведомства и частию по найму. В таком случае достаточно ли будет к отпускаемому по штату 250 руб. испросить у святейшего Синода разрешение на ежегодный отпуск ещё такой же суммы. О соображении Вашем по сему донести Грузино-Имеретинской Синодальной конторе. Августа 14 дня 1863 года

Член синодальной конторы
Протоиерей Иоанн Имнадзе
Секретарь - подпись
д.б.б.а. Ф.21, л.8686, Ф.10

**თბილისის სასულიერო სემინარიის რეპტორის წერილი
ივერეთის ეპისკოპოსს გაბრიელისადმი ი. შავლიაშვილის
დანიშვნაზე ქუთაისის საკათედრო ტაძრის გუნდის რეგენტად**

В.П.И.
Правление
Тифлисской духовной семинарии
№679. 26 августа 1863 г.

Его преосвященству, преосвященнейшему Гавриилу, епископу Имеретинскому

Учитель 2-го класса Мингрельского духовного училище, из кончивших курс учения в Тифлисской семинарии в текущем году, Иван Шавлиев, вследствие прошения его и согласно представлению правления Тифлисской семинарии к высокопреосвященнейшему Евсевию архиепископу экзарху Грузии, от 12 текущего месяца за № 622, перемещен в Кутаисское духовное училища на должность учителя 1-го класса оногo училища с тем, что по изъявленному учителем Шавлиевым желанию, он принимает и должность регента при кафедре Вашего преосвященства.

Об этом правление Тифлисской семинарии нужным считает почтительнейше уведомить Ваше преосвященство.

Ректор семинарии, архимандрит-подпись

Секретарь Корнелий Веденский

ქ.ც.ს.ა. №21, ს.8686, №11

**საქართველოს იმერეთის სინოდალური კანტორის ბრძანება
ქუთაისის საკათედრო ტაძარში რუსულ და ქართულ სააკლესიო
მგალობელთა გუნდების შექმნაზე**

№1833.

Указ его императорского величества, самодержца Всероссийского, из Грузино-Имеретинской святейшего правительствующего синода конторы, преосвященнейшему Гавриилу епископу Имеретинскому.

По указу его императорского Величества, Грузино-имеретинская святейшего правительствующего Синода контора **слушали**: УКАЗ

святейшего правительствующего Синода от 6-го прошлого апреля за № 666 в коем выражено: святейший Синод признавая ходатайство сей канторы об учреждении при Кутаисском Кафедральном соборе двух хоров певчих, русского и грузинского, определил: учреждение означенных двух хоров разрешить, с отнесением расхода на них, по шестисот руб. в год на счет местных способов Имеретинского, церковного казначейства, о чем для соответственного сему распоряжения, дать знать синодальной канторе указом. По справке оказалось: Ваше преосвященство желая образовать при Кутаисском Кафедральном соборе два хора певчих грузинский и русский, с отпуском Вам для того вместо 250 р. определенных по штату 600 руб.. сер. просили разрешения на это синодальной канторы. Синодальная кантора, имея в виду, что состояние Имеретинских церковных доходов дает возможность к произведению этого расхода нашла с своей стороны ходатайство Вашего преосвященства об устройстве хоров заслуживающим уважения, а потому донеся о сем святейшему Синоду рапортом от 20 декабря 1863 года за № 5242 просила разрешения на отпуск из имеретинского церковного казначейства ежегодно просимой Вами суммы шестисот руб. на содержание хоров, вместо 250 руб. сер., определенных по штату. вследствие чего и последовал вышеупомянутый указ святейшего Синода за № 666. **Приказали:** О содержании настоящего указа святейшего Синода дать знать Вашему преосвященству указом для надлежащего исполнения. Мая 18 дня 1864 года.

Член синодальной канторы, Геронтий,
епископ Горийский викарий Грузинский

Секретарь - подпись

д.б.д. №21, б.8686, №.12,13

**იმერეთის ეპისკოპოს გაბრიელის წერილი იმერეთის
საეკლესიო საზინისადმი ქუთაისის საკათედრო ტაძრის
მგალობელთა გუნდის შესახებ**

19 июня 1864 № 2141

Имеретинскому церковному казначейству.

Грузино-Имеретинская синодальная контора, дав знать мне о содержании указа святейшего синода, от 6 прошлого апреля за № 666 относительно учреждения при Кутаисском Кафедральном соборе хора русских певчих с отнесением расхода как на них, так и грузинских певчих по шестисот руб. в год на счет местных способов Имеретинского церковного казначейства, предписала привести означенный указ Синода в надлежащее исполнение.

Учитель первого класса Кутаисского духовного училища Иван Шавлиев, состоящий регентом на кафедре от которого требовалось сведение о числе певчих, объяснил, что хор певчих им уже сформирован из воспитанников Кутаисского духовного училища и кроме них нанят им два баса: учитель Самсон Кутателадзе и свящ. сын Михаил Чарквиани и один тенор чиновник Романоз Чипадзе.

ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.8686, ფ.16,17

**იმერეთის ეპისკოპოს გაბრიელის წერილი იმერეთის
საეკლესიო საზინისადმი ქუთაისის საკათედრო ტაძრის რუსულ
და ქართულ მგალობელთა გუნდებისათვის ხარჯების გაცემაზე**

17 июня 1864 г. № 2228

Казначейству

Святейший Синод указом от 6-го апр. сего года разрешил употреб-
лять ежегодно из имерет. церковного казначейства по 600 р. на со-

держание груз. и русского хора певчих. Расход сей суммы по особой шнуровой тетради и заведывание содержанием певчих я поручил иером. Никифору. Давая вам об этом знать, предписываю выдавать се- му иером. под расписку в общей казначейской книге по третям года всю эту сумму, а за нынешний год выдать с 1-го апреля в том разме- ре, в каком останется за исключением из нее уже израсходованы на жалование грузинским певчим.

ქ.ც.ს.ა. №21, ს.8686, №.18

**იმერეთის ეპარქიის საარქივლო გუნდის რეგენტის
ი. შავლიაშვილის პატივით იმერეთის ეპისკოპოსს გაბრიელისადმი
მონაწილეების — მგალობლების გაბიჩვაძის და გიორგიანი
გუნდიდან წასვლაზე, გაბრიელ ეპისკოპოსის რეზოლუციით**

1865 г. 12 марта. С Парсадана Георгобиани отобрать платье, а Пл. Габичвадзе оставить, поелику невиновен что потерял голос.

Его преосвященству, преосвященнейшему
Гавриилу епископу Имеретии
От регента архиерейского хора
Ивана Шавлиева

Р а п о р т

Имею честь донести Вашему преосвященству, что певчие из учени- ков высшего отделения Платон Габичвадзе и из низшего Парсадан Георгобиани, которым была пошита одежда на казенный счет перес- тали петь, первый из них по неимению голоса, а второй потому, что

уволился из училища. Донеся об этом, осмеливаюсь предоставить благоусмотрению Вашего преосвященства приказание отобрать или подарить им сказанную выше одежду. Я же, с своей стороны, считаю их недостойными оставить за ними одежду, так как самовольно перестали петь, а считаю лучшим их одежду отдать вновь принятым на место их певчим.

Регент Иван Шавлиев
1865 года 11 марта
ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.8686, ფ.20

**იმერეთის ეპარქიის კანცელარიის შეტყობინება ეპისკოპოს
გაბრიელის რეზოლუციით საარქივო გუნდის რეგენტის
ი. შავლიაშვილის (შავლაძე) 1865 წლის 11 მარტის პატაჰზე**

23/26 апреля
1865 № 1146

Господину регенту архиерейского хора

На рапорте Вашем от 11 сего марта преосвященный Гавриил изволил положить резолюцию следующего содержания: с Парсадана Георгобиани отобрать платье, а Платону Габичвадзе оставить, поелику он невиновен, что потерял голос.

Об этом епархиальная канцелярия дает Вам знать для сведения и на указание с вашей стороны распоряжения.

ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.8686, ფ.21

**იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის ხაზინადარის,
მღვდელ რ. გიგაუროვის (გიგაური) ვაჭაჰი იმერეთის
ეპისკოპოს გაბრიელისადმი 1866 წელს გუნდზე გაწეული
ხარჯების ჩვენებით**

Его преосвященству преосвященнейше-
му Гавриилу, епископу Имеретии и Кавалеру
Казначея архиерейского хора, соборного
священника Гигаурова

РАПОРТ

Во исполнение приказания Вашего преосвященства от 29-го нояб-
ря прошлого 1866-го года за №2709 при сем имею честь доложить
Вашему преосвященству, что из ассигнованной для архиерейских
певческих хоров суммы--шестисот руб. сер. употреблено на экипиров-
ку и обуви, двенадцать руб. ... певчих сто двадцать шесть рублей и
две коп. а из остальных четыреста семидесяти трёх рублей и девянос-
то восьми коп:

- 1.выписано в расход в жалование большим певчим. четыреста
семьдесят три рубля и шестнадцать коп.
- 2.восемьдесят две коп. на починку казенной скрипки и покупку струн
её.

А всего в расходе: шестьсот рублей серебром.

Казначей свящ.Гигауров

№63

1867года июля13-го дня

д.б.б.б. №21, б.10507, №3

ცნობა 1868 წლისათვის იმერეთის ეპარქიის საარქიელო რუსულ და ქართულ მგალოზელთა გუნდების შემოსავალ-გასავლზე

Итого в течение 1868-го года выписано в расход на жалование певчим русского и грузинского хоров, покупку нужных вещей и окопировку тринадцати мальчиков шестьсот рублей серебром.

Казначей соборный священник Р.Гигауров
ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.10774, ფ.26

В течение 1868 года получено из Имеретинского церковного казначейства на приход записано: шестьсот руб. сереб. 600 рублей сер. в расход употреблено в сем же году сполна эта же сумма.

Член комитета: соборные: и. д. ключаря, священник Гигауров священник Георгий Зебедев
ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.10774, ფ.26

იმერეთის ეპარქიის საარქიელო მგალოზელთა გუნდის რეგენტის მ. მაჭავარიანის პატაკი გაბრიელ ევისკოპოსისადმი გუნდისათვის ტურჩანიძის ნოტების წიგნის შექმნაზე და კველი ნოტების ყდაში ჩასმის ნებართვაზე, გაბრიელ ევისკოპოსის რეზოლუციით

№555

1868г. 21 февр.

Свящ. Гигаурову выдать деньги на покупку сих нот и сделать щнуропечатную тетрадь для записи всяких нот и инструментов. принадлежщих архиерейскому хору.

Его преосвященству преосвященнейшему епископу имеретинскому Гавриилу и кавалеру

Регента архиерейского хора
Михаила Мадчавариани

Р а п о р т

Нуждаясь в нотах церковного пения, я счёл нужным приобрести для архиерейского певческого хора, "Собрание духовномузыкальных сочинений и переложений с древних напевов"; протоиерея Турчанинова, ц. 3 р. сер. с переплетом 4р. 20к. Находящиеся в хоре нотные книги разбиты от долговременного употребления и требуют посадить их в новый переплет. Донося об этом Вашему преосвященству, покорнейше прошу разрешить. об этом Вашему преосвященству, покорнейше прошу разрешить.

Регент Михаил Мачавариани
21 февраля 1868 года
ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.10956,ფ.5

იმერეთის ეპისკოპოს გაბრიელის წერილი საარქივლო მბალოზეთა გუნდის რეპენტ მ. მაჭავარიანისადმი მბალოზელ ვაჟთათვის შაქრის ყიდვაზე

1868გ.21 მარტა. Из певческих сумм купить для мальчиков сахару фунтов 12-ть для поправления голоса.

Гавриил епископ Имеретии
ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.10956,ფ.6

1870გ. 9 აპრ.

На сахар для певчих отпустить из певческих сумм 5 р. /пять/
Пять руб. сереб. на сахар для певчих получил 1870 г.

Михаил Мачавариани
ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.11224,ფ.4

იმერეთის ეპარქიის საარქიელო მგალოგელთა გუნდის რეპენტიის მ. მაჭავარიანის პატაკი გაბრიელ ეპისკოპოსისადმი ნოტების გამონერაჟი გაბრიელ ეპისკოპოსის რეზოლუციით

1868 г. 5 апр. Деньги выдать 7р. 50 к. певческих, а ноты записать в число певческого имущества.

Его преосвященству Имеретинскому епископу
Гавриилу и кавалеру

Исправляющего должность регента архиерейского хора Михаила Мачавариани

Рапорт

По приказанию Вашего преосвященства я выписал переложенные на музыкальные ноты церковные песни, именно: "Господи, вызвах... Верую... и Пасхальные ирмосы..." ц. с пересылкою 7 р. 50 к. сер. Донося об этом Вашему преосвященству, покорнейше прошу приказать, кому следует. выдать мне означенную цену нот для уплаты за оные по принадлежности.

Исп.дол. рег. Михаил Мачавариани

Апреля 4 дня 1868 года

ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.10956, ფ.7

ცნობა 1870 წლისათვის იმერეთის ეპარქიის საარქიელო რუსულ და ქართულ მგალოგელთა გუნდების შემოსავალ-გასავალზე

В течение 1870-го года получено из Имеретинского церковного казначейства и на приход записано шестьсот рублей сереб. 600 руб. в расход употреблено в сем же году, эта же сумма сполна.

Члены комитета: соборные и. д. ключаря священник Гигауров
священник Георгий Зебедев

ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.11225, ფ.16,17

იმერეთის ეპარქიის საარქიელო მგალოგელთა გუნდის რეგენტის მ. მაჭავარიანის პატაკი იმერეთის ეპისკოპოს ბაბრიელისადმი თხოვნით ნება დაერთოს მუსიკალური ნაწარმოებების და ნივთების გამონერაზე, გაბრიელ ეპისკოპოსის რეზოლუციით

1870 г. 5 июня. Согласен купить сии вещи со свящ. Гигаурова.

Его преосвященству, имеретинскому епископу и
кавалеру Гавриилу

Регента Архирейского хора Михаила Мачавариани

Рапорт

Представляя при сем список музыкальных сочинений и других вещей, которые весьма необходимо приобрести для певческого хора, покорнейше прошу ваше преосвященство разрешить оные выписать. На выписку же можно употребить деньги /16р/, оставшиеся из жалованья бывшего певчего П. Габичвадзе.

Регент Михаил Мачавариани

1870 года июня 30 дня

г. Кутаис

д.б.б.а. №21, л.11224, №5.

გამონაწერი ნივთების სია, მ. მაჭავარიანის ხელწერილით

Список

музыкальных сочинений и вещей, необходимых для хора

1. Музыкальная азбука или первоначальная школа пения. Сочинение Пенсерина, цена _ 3р.

2. Школа пения теоретическая и практическая для всех голосов. Ф.Евсеева _ 2р.

3. Шесть духовных песней---Бетховена _ 1 р.
 4. Милость мира...В бранной воеводе... Ныне силы небесныя,.. да исправится молитва моя... Вкусите и видите. Соч. Виноградова _ 2 р. 20к.
 5. Выsshую небесь. Соч. Давидова _ 60 к.
 6. Торжествуйте днесь вси, любящии Сиона _ 60 к.
 7. воспойте люди песнь Иову _ 60 к.
- Всего 10 р.**
8. Нотной бумаги на три рубля _ 3 р.
 9. Скрипка _ 25 р.

Итого 38 р.

Для выписки означенных вещей получил тридцать восемь руб. от свщщ. Р.Гигаурова регент Михаил Мачавариани. да ещё шестьдесят три коп. на почтовые издержки.

ქ.ც.ს.ა. №21, ს.11224, №6

ქუთაისის საკათედრო ტაძრის დეკანოზი ი. გამრეკაელოვის (გამრეკაელი) წერილი რ. გიგაუროვისადმი (გიგაური) გაბრიელ ეპისკოპოსის მიერ საარქივლო გუნდის ქართველ მგალობელთა დაჯარიმებაზე

მამაო რაჟდენ,

მისს ყ-დ უსამღვდელოესობას იმერეთის ეპისკოპოსს გაბრიელს რეზოლუციითა თვისითა, დადებულითა დღეის რიცხვსა მოხსენებასა ზედა ჩემისა, უნებებია დაშტრაფვა თითო თვის ჯამაგირის გამო-რიცხვითა სასარგებლოდ საკათედრო სობოროსა, ყოველთა ქართულ-თა მგალობელთა, გარდა სიმონ კანდელაკისა, რადგან იგინი არ და-დიან სობორშიდ საგალობლოდ ღამისთევით ლოცვების დროს, წინა დღესასწაულებშიდ და შაბათ საღამოობით, აგრეთვე კვირაობიდ და დღესასწაულებშიდ.

ამისათვის გთხოვთ თქვენ, არავის მათგანთა, გარდა სიმონ კან-
დელაკისა, არა მისცეთ ამ თვის ჯამაგირი, არამედ შეინახოთ იგი
ვიდრემდის დაგვჭირდეს დასახარჯავათ სობოროსათვის, ხოლო ჯამა-
გირების წიგნშიდ შთასწერეთ ესე ვითარი განკარგულება მისის ყ-დ
უსამღვდელოესობისა, რომელითაც არა ეძლევათ ამ თვის ჯამაგირი
მათ.

თქვენი თანაძმა, დეკანოზი გამრეკელოვი

26 სექტემბერს 1872 წელს

ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.11852, ფ.5

**იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის რეგენტის
ა. მაჭავარიანის წერილი იმერეთის ეპისკოპოს გაბრიელისადმი
გუნდის მგალოგელთა ხარჯთაღრიცხვის განხილვით, გაბრიელ
ეპისკოპოსის რეზოლუციით**

1873 გ. 23 გენვ.

Регенту предписывается представить ко мне список басов и тено-
ров, без обозначения им количества жалованья, которое назначу я
сам; 2-ое грузинских певчих оставить в хоре трех, Чалаганидзе, Жген-
ти и Медзмариашвили, назначив каждому по /80/ восемьдесят р. с.
жалованья в год всего – 240 р., 3-е певчего Сим. Канделаки уволить
по старости и неимению) голоса, выдав ему в награду за долговремен-
ную службу в единовременную награду 50 р. (пятьдесят р. с) из певчес-
ких денег настоящего года; 4-е архидиакону прекратить из певческих
сумм производство пособия поелику с нынешнего года будет получать
хорошее жалованье, да и в хоре не может петь во время обедни; 5-е
регенту я согласен назначить 200 р.

Его преосвященству, преосвященнейшему
Имеретинскому епископу Гавриилу и кавалеру
Регента Михаила Мадчавариани

Представление

Представляя при сем смету расходов на содержание архиерейского хора, честь имею почтительнейше представить на благоусмотрение Вашего преосвященства нижеследующее: 1. Хор грузинских певчих по несложности грузинского пения состоящего из трио, всегда должен состоять только из трех мужских голосов, сверх этого комплекта голоса оказываются совершенно лишними особенно при таком пении, когда певец исполняет переходы голосов произвольно, не сообразуясь ни с какими исключительно установленными законами пения - в таком случае два одинаковых голоса не сходятся вместе в пении и даже парализуют один другого, имея в виду, что лицам, составляющим грузинский хор, довольно редко приходится петь-разве в деревнях при разъездах, и тогда они пользуются доходами, можно определить каждому певцу по 78 рублей в год содержания, что составить не менее двух рублей платы за каждый год службы, 2/ В хоре русских певчих необходимо содержать четыре мужских голоса из посторонних лиц до того времени, когда откроется возможность сформировать весь комплект голосов хора из учеников. В плату назначить каждому в год по 80рублей, хотя эта плата далеко не удовлетворительна, тем более потому что лица участвующие в хоре, не могут отлучаться в праздничные и воскресные дни, 3/ Предоставить регенту право назначать лицам, принимаемым в хор, плату, не превышающую нормального определенного содержания. 4) В смете на содержание мальчиков, поющих в

хоре, назначить 96 руб. так как на их содержание будут идти ещё и остаточные деньги, каковые всегда будут иметься.

Регент М. Мачавариани

1873 года

января 21 дня

ქ.ც.ს.ა. №21, ს.12162, №44

**იმაერთის ეპარქიის საარქიელო რუსულ და ქართულ
მბალოგალობა გუნდების 1873 წლის განსავლის ხარჯთაღრიცხვა**

С м е т а расходов на содержание русского и грузинского Ку-
таисского архиерейского хора на 1873 год с 1-го февраля

Состав хоров	Число лиц	оклад содержания годовой Р. всего	
Хор русских певчих			
Регент	1	200	200
Бас	2	80	160
Тенор	2	80	160
Мальчики-ученики		96	96
Всего	5	456	616
Хор грузинских певчих			
Мужских голосов	3	78	234
Итого	8	534	850

Регент М, Мачавариани

ქ.ც.ს.ა. №21, ს.12162, №45.

ცნობა 1873 წლისათვის იმერეთის ეპარქიის საარქივლო რუსულ და ქართულ მგალოზელთა გუნდების შემოსავალ-გასაწვალზე

1874 года 1-е января. По надлежащей справке оказалось что в минувшем 1873-м году поступлено из Имеретинского церковного казначейства для двух хоров архиерейских певчих и на приход записано восемьсот пятьдесят рублей = 850 рублей: в расход употребление сем же году восемьсот двадцать пять рублей и двадцать шесть коп. = 825 руб. и 26 коп. затем к 1-му числу января 1874 года осталось: двадцать четыре рубля и семьдесят четыре коп. = 24 р. и 74 коп.

Соборный ключарь священник Р. Гигауров

ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.12457, ფ.18

იმერეთის ეპარქიის საარქივლო გუნდის რეგენტის მ. მაჭავარიანის პატაქი გავრიელ ეპისკოპოსისადმი მგალოზელ ვაშთათვის კაზების შეკერვაზე, გავრიელ ეპისკოპოსის რეგულაციებით

1873 г. 5 марта. Сшить сим четверым мальчикам, но употребить на каждого из них не более той суммы какую употреблено для прежних мальчиков.

Его преосвященству, епископу Имеретии
и кавалеру Гаврилу
Регента Михаила Мачавариани

Р а п о р т

Из числа певчих мальчиков, которым надлежало справить платье в прошлом году осталось четыре, коим за отсутствием суммы пред-

положено было построить платье в настоящем году из сумм настоящего года. Всех мальчиков четыре и потребуется 44 руб. согласно с расходом по постройке платья остальным мальчикам. По сему честь имею почтительнейше просить Ваше преосвященство соизволить разрешить выдать таковую сумму для означенной надобности.

Регент М. Мадчавариани

ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.12479, ფ.5

ცნობა 1874 წლისათვის იმერეთის ეპარქიის საარქიელო რუსულ და ქართულ მგალოზელთა გუნდების შემოსავალ-გასავლზე

Итого из поступивших на приход восьмисот семидесяти четырех 874 р. 74 коп. употреблено в сем 1874 году на расход восемьсот сорок семь рублей и восемьдесят восемь коп. 847 р. и 88 коп. и затем остаюсь к 1-му числу января сего 1875 года двадцать шесть рублей и восемьдесят шесть коп. = 26 р. и 86 коп. Казначей, соборный ключарь свящ. Гигауров

ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.12925, ფ.21

იმერეთის საარქიელო მგალოზელთა გუნდის რეგენტის ი. აღნიევის (აღნიეშვილი) ვატიკი გაზრეილ ეპისკოპოსისადმი გუნდის მგალოზელ ვაჟთათვის თანხის მიცემაზე

Его преосвященству Имеретинскому епископу
Гавриилу и кавалеру
Регента священника Иллариона Агниева

Рапорт

Представляя при сем реестр маленьких певчих хора Вашего преосвященства, покорнейше прошу разрешить кому следует выдать им деньги за окопировку.

Священник Иларион Агниев

22 февраля 1877 года.

ქ.ც.ს.ა. №21, ს.13918, №7

**იმერეთის საარქიელო მგალობელთა გუნდის რეგენტის
ი. აღნიავის (აღნიავილი) პატაკი გაბრძელ ეპისკოპოსისადმი
თანხის გაცემაზე, გაბრძელ ეპისკოპოსის რეზოლუციით**

1877 г. 11 дек. Если сии 30 р. остались за удовлетворением в с е х
нужд и жалов. певчих, то выдать их для раздачи

Его преосвященству Гавриилу, епископу
Имеретинскому и кавалеру

Регента архиерейского певческого хора,
священника Иллариона Агниева

Рапорт

Из суммы ассигнованной из церковного казначейства за сей 1877
год на певческий хор Вашего преосвященства, как мне, наверно, из-
вестно, остается в остатке к 1-му января будущего года 30 руб.

Принимая во внимание переносимые и предстоящие труды пев-
чих, покорнейше прошу Ваше преосвященство сделать Ваше рас-
поряжение об отпуске мне означенных 30 руб. для раздачи певчим,
по моему усмотрению, вроде поощрения их.

Священник Илларион Агниев

11-го декабря 1877 г.

ქ.ც.ს.ა. №21, ს.13918, №18

ლოტბარ ა. ბენაშვილის თხოვნა იმერეთის ეპარქიის მმართველის ეპისკოპოსს ბესარიონისადმი, მგალობელ ბ. მინდელინათვის ნოტაჟის გადაწერისათვის თანხის მიცემაზე, ბესარიონ ეპისკოპოსის რეზოლუციით

1896წ. 11 იანვარი. დაკმაყოფილდეს ეს თხოვნა ეპისკოპოსი ბესარიონი.

მის ყოვლად-უსამღვდელოესობას,
ალავერდის ეპისკოპოსს ბესარიონს,
იმერეთის ეპარქიის მმართველს,
ლოტბრის ანდრია ბენაშვილის
თხოვნა

უმორჩილესად გთხოვთ ნება დართოთ 1894 წლის მგალობელთა გადარჩენილ ფულიდგან ერთი ნაწილი მიეცეს ბესარიონ მინდელს, რომელიც კარგა ხანია შეუდგა საჭირო ნოტების წერვას, მეორე ნაწილი მიენდოს ვისმე, რათა მან გამოიწეროს აუცილებლად საჭირო ტურჩანინოვის ნოტები.

ლოტბარი ანდრია ბენაშვილი.

1895წელი ნოემბრის 16.

ძ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.19530, ფ.1

იმერეთის ეპარქიის კანცელარიის მდივნის ივ. თუთუბარიძის წერილი მღვდელ-მონაზონ გრიგოლისადმი, ლოტბარ ა. ბენაშვილის თხოვნის დაკმაყოფილებაზე, მგალობელ ბ. მინდელინათვის თანხის მიცემაზე

ეკონომს საარქიერო სასახლის მღვდელმონაზონს გრიგორის იმერეთის საეპარქიო კანცელარიას პატივი აქვს აცნობოს თქვენს მაღალკურთხევას ასასრულებლათ, რომ მისმა ყ-დ უსამღვდელოე-

სობამ ბესარიონ ეპისკოპოსმა ალავერდისამ თხოვნასა ზედა ლოტბარის ანდრია ბენაშვილისა 1894 წლის მგალობელთა გადარჩენილ ფულებიდან ერთი ნაწილის ბესარიონ მინდელის მიცემის შესახებ ნოტების გადაწერისათვის და მეორე ნაწილით საჭირო ტურჩანინოვის ნოტების გამოწერის შესახებ ინება დადება შემდეგი რეზოლუციისა 1895წ. 11 იანვარი დაკმაყოფილდეს ეს თხოვნა ამასთანავე კანცელარია გაცნობებთ რომ მეორე ნაწილი იმ ფულებისა ტურჩიანინოვის ნოტების გამოსაწერათ უნდა მისცეთ ლოტბარს კორნელი მალრაძეს

მდივანი ერ.თუთბერიძე

ძ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.19530,ფ2

იმერეთის საარქივლო სასახლის ეკონომოსს მღვდელმონაზონ ბრიგოლის წერილი მგალობელ ბ. მინდელისათვის თანხის მიცემაზე

№276

22 იანვარი 1896 წ.

მდივნის თანაშემწე ლ. ჩაჩანიძეს

ამა მოწერილობის ძალით მიეცა ჩვიდმეტი მანეთი და ოცდათორმეტი კაპეიკი მგალობელს ბესარიონ მინდელს ოთხს იანვარს ამა 1896წ. მგალობელთა ჯამაგირების წიგნში განწერით და რომელზედაც ხელი მოაწერა რაზედაც პატივი მაქვს უმორჩილესად მოვახსენო საეპარხიო კანცელარიას.

20 იანვარი 1896წ.

ეკონომი სასახლის მღვდელმონაზონი გრიგოლი

ძ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.19530, ფ.3

იმერეთის ეპისკოპოს ლეონიძეს წერილის ასლი ქუთაისის საკათედრო ტაძრის წინამძღვარ, დეკ. გ. ცაგარეიშვილისადმი ტაძრის ქართველ მგალობელთა გათავისუფლებაზე

Копия

Настоятелю Кутаисского Кафедрального собора протоиерею о. Гавриилу Цагарели

Так как из дела убедился, что именующие себя грузинскими певчими Кафедрального собора, три человека, являются совершенно излишними для названного собора, ибо их обязаны заменить собою диакона и псаломщика собора с одной стороны, а с другой- самое то пение этих певчих вовсе не соответствует величию и благолепию соборного богослужения, предлагаю Вашему высокоблагословению рассчитать сказанных лиц по настоящее число и, затем уволить их. О лучшей постановке грузинского пения мною принимаются меры, Леонид, епископ Имеретии 1900 г. октября 31 дня.

ა.გ.ს.ა. ვ.21, ს.20906, ვ.1

სოფ. ქულუხის წმ.გიორგის ეკლესიის მგალობელთა გუნდის თხოვნა იმერეთის ეპისკოპოს გიორგისადმი შექმნილი პრობლემების გამო

მის ყ-დ უსამღვდელოესობას ყოვლად უსამღვდელოესს იმერეთის ეპისკოპოსს გიორგის

ვანის საბლალორჩინოს ოლქის, სოფლის ქულუხის წ-ის გიორგის ეკკლესიის სამრევლოშიდ მცხოვრებთ ქვემო ხელის მომწერელ მგალობელთა გუნდისაგან

უმორჩილესი თხოვნა

ყ-დ უსამღვდელოესო მეუფეო, ჩვენ მოგვეცა თქვენის მეუფებისა-გან მოძღვრად, მღვდელი ამფილოქე ცინცაძე 1911 წელს, ნოემბრის თვის რიცხვებშიდ. დღიდგან მობრძანებისა მოძღვრისა ჩვენისა, მან ადვილად შეამჩნია მისი სამრევლოს პირველი ნაკლოვანება, რაიცა

გამოიხატებოდა სამრევლოსაგან საეკლესიო გალობის უცოდინარობაშიდ. იმ დღიდან, როგორც ეკლესიაშიდ ისე კერძო საუბრებშიდ და ოჯახებშიდ გვთხოვდა, გვირჩევდა და კიდევაც გვიხსნიდა, რა უმეტესი ნაკლოვანება არის სამრევლოშიდ საეკლესიო გალობის უცოდინარობა. გასჭრა ჩვენზედ იმისმა მოღვაწეობამ და კიდევაც გამოვაცხადეთ ოცმა პირმა გალობის შესწავლის სურვილი 1913 წლის უკანასკნელ რიცხვებშიდ. ჩვენ დავავალეთ ადგილობითი მოძღვარს, რომ მოეწვია გალობის მასწავლებელი. თვით მოძღვარმაც კეთილი ინება და თანახლებით ადგილობითის მნათისა ნესტორ ხელაძისა. მიმართეს მღვდელს რაჟდენ ხუნდაძეს, როგორც მცოდნე გალობისა, მაგრამ ვინაიდგან თვითონ მას დრო არ ქონებოდა, მოეთხოვათ მისთვის კეთილ-საიმედო პირი და მცოდნე იმერული გალობისა.

მამა ხუნდაძის ჩვენებით მათ მოიწვიეს დიმიტრი მოსეს ძე ბუაძე მცხოვრები სოფ. მუხურაშიდ, რომელსაც კიდევაც ქონდა მონაწილეობა გალობის სწავლებისა მიცემული მ.ხუნდაძისაგან. 1914 წელს იანვრის 20-სა რიცხვსა კიდევაც შევეკარით კონდრაქტით და მსურველმა 20-მა პირებმა შევისწავლეთ გალობა. მას შემდეგ ისევ ადგილობითი მოძღვრის მოღვაწეობით აღმოფხრულ იქმნა მიცვალებულთა გასვენების დღეს ძველი ჩვეულებრივი „ზარი“ რომელსაც ხმარობდა ხალხი მომტირალთა მისვლის დროს. თვით თქვენი მეუფება უწყებულია, რომ დასავლეთ საქართველოშიდ ჯერ კიდევ არ მომსპარა ის ძველი ჩვეულება, თუ ვინმეს მახლობელთაგანს ნათესავი დააკლდა, უნდა წაეყვანათ „მოზარეები“ მაგრამ ჩვენის ეკლესიის სამრევლოს, ნაცვლად მოზარეებისა. მიჰყავთ მგალობელთა გუნდი, რომლებიც ვესწრებით მიცვალებულის ანდერძის აგებაზედ. ყოველგან სადაც მოგვიხდა დასწრება, ადგილობით მოძღვრები სიხარულით გვისწრებენ, მხოლოდ სოფლის დვალიშვილების წ-ის გიორგის ეკლესიის მოძღ. მღვდელი არსენ ჩაჩუა, არა თუ გვისწრებს მიცვალებულის ანდერძის აგებაზედ, არამედ თვით ჩვენც გვიკარგავს რწმენას საეკლესიო გალობისას, რომელიც უწოდებს ამ გალობას უბრალო სიმღერებს ესე იგი „ნადურს“ ესლა გთხოვთ მეუფეო იქმნეს თქვენი განკარგულება მოწვეულ იქმნეს ჩვენი ამხანაგობა,

თვით მასწავლებელი ბუაძე და ექსპერტით მ. რაჟდენ ხუნდაძე. რომელიც თვით პირობაშიდაც გვყავს აღნიშნული ექსპერტათ და ვიქმნეთ გამოცდილი თქვენს წინაშე.

თუ მართლაც მასწავლებელმა ბუაძემ ჩვენ „ნადური“ გვასწავლა და არა იმერული კილოს საეკკლესიო გალობა, იმ შემთხვევაშიდ მოეთხოვოს პასუხი მ. მღვდელს ამფილოქე ცინცაძეს, მნათეს ნესტორ ხელაძეს ასეთი მასწავლებლის მოყვანისათვის და თვით მასწავლებელს დ. ბუაძეს. უკეთუ აღმოჩნდეს იმერული კილოს გალობა, იმ შემთხვევაშიდ პასუხი აგებინოს თქვენმა მეუფებამ, მღვდელს არსენ ჩაჩუას. თუ რა მიზეზისათვის გვიკრძალავს, დაგვცინის და გვიკარგავს რწმენას სარწმუნოებრივი გალობისას.

ვიმედოვნებთ, როგორც მწყემსთ-მთავარი დაგვიხსნით ამა განსაცდელისაგან

ხელს ვაწერთ მთხოვნელი; 1 არტიმონ ანტონის ძე გოგიბერიძე.

2 ალექსანდრე იესების ზე როხვაძე

3 გერასიმე დარისპანის ძე გოგობერიძე

4 კალისტატი ივლიანეს ძე გოგიბერიძე

5 ილია გოგიბერიძე, რადგან წერა არ იცის მისის თხოვნით

ხელს ვაწერ ა. გოგიბერიძე

6 გედეონ კაპანაძე, რადგან წერა არ იცის მისის თხოვნით

ხელს ვაწერ ა. გოგიბერიძე

7 მიხეილ გოგიბერიძე, რადგან წერა არ იცის მისის თხოვ-

ნით ხელს ვაწერ არტიმონ გოგიბერიძე

8 ისაკ ალექსის ძე ხურციძე

9 სილავან სოლომონის ძე ხურციძე

10 ვარდენ ხელაძე

11 გალაკტიონ არსენის ძე ხელაძე

12 ალექსანდრე ხელაძე

13 პლატონ ხელაძე

14 ვარდენ ხელაძე

15 თ. გოგიბერიძე

ძ.ც.ს.ა შ.21, ს.26114, შ.1,2

მგალობლები
(ცხოვრება და მოღვაწეობა)

ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელთა 1821 წლის სია, წლიური ხელფასის ჩვენებით

მგალობელთა ივანე ჯანელიძეს, ვასილ სანიკიძეს, დავით დეკანოზის შვილს თავის შვილი გოგიათი, ოქროპირ, სინოს და სვიმონ კანდელაკებს და სვიმონ ნიშნიანიძეს, სულ — 390 (მან.).

ძ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.308, ფ.2

გელათის მონასტრის მგალობელთა 1821 წლის სია, წლიური ხელფასის ჩვენებით

გაენათის მგალობელს ბესარიონ კანდელაკს — 30 (მან.).

ძ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.308, ფ.2

ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელთა 1823 წლის სია, წლიური ხელფასის ჩვენებით

მგალობელთა: სინოს, სვიმონს და ოქროპირ კანდელაკთა, ვასილ სანიკიძეს, დავით დეკანოზიშვილს და მის შვილს გოგიას და სვიმონ ნიშნიანიძეს, სულ — 250 (მან.).

ძ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.308, ფ.4

გელათის მონასტრის მგალობელთა 1823 წლის სია, წლიური ხელფასის ჩვენებით

გაენათის მგალობელს ბესარიონ კანდელაკს — 15 (მან.).

ძ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.308, ფ.2

**ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალოჯელთა 1829 წლის სია
ხელფასის ჩვენებით**

დავით დეკანოზოვს	50 მან.
ოქროპირ კანდელაკოვს	50 მან.
გიორგი დეკანოზოვს	50 მან.
ვასილი სანიკიძეს	50 მან.
სინო კანდელაკს	50 მან.
სიმონ ნიშნინიძეს	50 მან.

ძ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.488, ფ.11

**ამონაწერი იმერეთის ეპარქიის 1830 წლის ხელფასების
წიგნიდან ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალოჯელთათვის
ხელფასის მიცემაზე (მგალოჯელთა გვარების ჩვენებით)**

მიეცა ჯამაგირი ქუთაისის სობოროს მგალობელს ოქროპირ კანდელაკისადმი პირველი ნახევრისათვის ამა წლისა ოცდახუთი მანეთი ვეცხლისა.

ეს ზემო აღნიშნული ოცდახუთი მანეთი ვეცხლისა მივიღე ქუთაისის სობოროს მგალობელმან ოქროპირ კანდელაკმან იესეს ძემ.

მიეცა ჯამაგირი ქუთაისის სობოროს სიმონ კანდელაკს დავითის ძისადმი პირველი ნახევრისათვის ამა წლისა ოცდახუთი მანეთი ვეცხლისა.

ეს ზემო აღნიშნული ვოცდახუთი მანეთი ვეცხლისა მივიღე ქუთაისის სობოროს მგალობელმან სიმონ კანდელაკმან დავითის ძემ.

მიეცა ჯამაგირი ქუთაისის სობოროს დავით მგალობლისშვილის გოგინა მგალობლის შოთაძისადმი პირველი ნახევრისათვის ოცდახუთი მანეთი ვეცხლისა.

ეს ზემო აღნიშნული ოცდახუთი მანეთი ვეცხლისა მივიღე მე გიორგი სობოროს მგალობელმან შოთაძემ.

მიეცა ჯამაგირი ქუთაისის სობოროს მგალობელს სიმონ ნიშნი-ანიძისადმი პირველი ნახევრისათვის ამა წლისა ოცდახუთი მანეთი ვეცხლისა.

ეს ზემო აღნიშნული ოცდახუთი მანეთი ვეცხლისა მივიღე მგალობელმან სიმონ ნიშნიანიძემ.

მიეცა ჯამაგირი ქუთაისის სობოროს სიმონ კანდელაკის გიორგის ძისადმი მგალობლისა პირველი ნახევრისათვის ამა წლისა.

ეს ზემო აღნიშნული ოცდახუთი მანეთი ვეცხლისა მივიღე სიმონ გიორგის ძემ მგალობელმან კანდელაკმა.

ძ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.678, ფ.6,7

ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელთა 1837 წლის სია ხელფასის ჩვენებით

დავით შოთაძე	50 მან.
გიორგი შოთაძე	50 მან.
ოქროპირ კანდელაკი	50 მან.
სიმონ კანდელაკი	50 მან.
ივანე კანდელაკი	50 მან.
გიორგი კანდელაკი	50 მან.

ძ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.1363, ფ.9

ბელათის მონასტრის წინამძღვრის არქ. სვიმეონის პატაკი იმერეთის მიტროპოლიტ დავითისადმი ბელათის მონასტარში მგალობლად ბ. კანდელაკის დანიშვნაზე და მისთვის ხელფასის მიცემაზე

მისს მაღალ ყ-დ უსამღვდელოესობას მმართველს იმერეთის ეპარხიისას ქუთათელ მიტროპოლიტს და კავალერს დავითს გაენათის მონასტრის არხიმანდრიტის სვიმეონისაგან

რ ა პ ო რ ტ ი

რწმუნებულსა ჩემდა გაენათის მონასტერსა შინა იყო დადებული ჯამაგირად იმერეთის საეკლესიო შემოსავლიდამ ოცდაათი მანეთი ვეცხლისა მგალობლისათვის რომელიც ეძლეოდა განწესებისამებრ სასულიერო მთავრობისა მგალობელს იმა მონასტრისა და ან ქუთაისის სობოროში გადმოყვანილსა აზნაურს ბესარიონ კანდელაკსა და დროითგან გადმოყვანისა მისისა ამა სობოროსა შინა ადგილი მისი განტევებული იყო რომელზედაც უჯამაგიროდ ასრულებდა თანამდებობასა მგალობლისასა მასვე მონასტრის მღვდლის სვიმონ კანდელაკოვის ძე დიმიტრი, თითქმის ათის წლის განმავლობა გამოდის ყოფილ არს დამსახურებული იგი იმა მონასტერსა შინა, ვხედავ რა დაცალიერებულსა ადგილსა და ფ-დ საჭიროთაც ვრაცხ უმორჩილესად ვსთხოვ თქვენსა მაღალ ყ-დ უსამღვდელოესობასა პატივ სადებელად მის მიერ ერთგულებით სამსახურისა ამოდენის ხნით და მიხედვისამებრ მიუცილებელისა საჭიროებისა განაწესოთ იმა მონასტერსა შინა ხსენებული დიმიტრი კანდელაკოვი წარმოებითა დადებულის ჯამაგირისამებრ, რათამცა იქმნეს იგი უერთგულესად მოსამსახურე ყოველს საჭიროს დროსა რომელსაც ვხედავ დიად შემძლედ აღსრულებისათვის იმა თანამდებობისა და ვრაცხცა კეთილყოფაქცევის მექონად იმედნეული ვარ როგორც პატივსცემთ შუამდგომელობასა ჩემსა ამა საგანზედ ეგრეთუე არცა შემირაცხთ საკდემელად

გაენათის მონასტრის არხიმანდრიტი სვიმონ

№15

მარტის კზ-სა

ჩყმვ-სა წელსა

ძ.ც.ს.ა. 821, ს.3658, 8.1,2

იმერეთის მიტროპოლიტ დავითის წერილი საეკლესიო საზინადრებისადმი გელათის მონასტერში დ. კანდელაკოვის (კანდელაკი) მგალოზლად მიღებაზე და მისთვის ხელფასის დანიშვნაზე

31 мая 1846 № 681

От митрополита Давида
Казначеем Имеретинских церковных доходов

По уважению изъясненных в рапорте ко мне от 27-го прошедшего марта за № 15-м Гаенатского архимандрита Симона причин, о необходимости иметь в Гаенатском монастыре певчего, по неумению монашествующими, кроме двух, пения, я определил таковым живущего близ того монастыря священнического сына Дмитрия Канделакова, как хорошо умеющего петь, с производством ему ежегодно по тридцати руб. серебром в год, из суммы ассигнованной на монашествующего духовенства Имеретинской епархии, а потому предлагаю Вам производить с 1-го наступающего июня месяца помянутому Канделакову из 30-рублевого в год оклада.

ძ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.3658, ფ.3

ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალოზელთა 1849 წლის სია ხელფასის ჩვენებით

ოქროპირ კანდელაკი	50 მან.
სიმონ კანდელაკი	50 მან.
იოანე კანდელაკი	50 მან.
ბესარიონ კანდელაკი	50 მან.
გიორგი შოთაძე	50 მან.
ძ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.4352, ფ.4	

ამონაწერი იმპერატორის ეპარქიის 1850 წლის ხელფასების წიგნიდან ქუთაისის საკათედრო ტაძრის და გელათის მონასტრის მგალობელთათვის ხელფასის მიცემაზე (მგალობელთა გვარების ჩვენებით)

მიეცა ჯამაგირი ქუთაისის კათედრალნის სობოროის მგალობელს სიმონ კანდელაკოვის, წელიწადში ორმოცდათის მანეთის მისდა დებულებისამებრ იანვრის თვისათვის ამა წლისა ოთხი მანეთი და თექვსმეტი კაპეიკა ვეცხლისა.

ოთხი მანეთი და თექვსმეტი კაპეიკა ვეცხლისა მივიღე მგალობელმა სიმონ კანდელაკოვმა.

მიეცა ჯამაგირი ქუთაისის კათედრალნის სობოროის მგალობელს ოქროპირ კანდელაკოვის, წელიწადში ორმოცდათის მანეთის მისდა დებულებისამებრ იანვრის თვისათვის ამა წლისა ოთხი მანეთი და თექვსმეტი კაპეიკა ვეცხლისა.

ოთხი მანეთი და თექვსმეტი კაპეიკა ვეცხლის მივიღე მგალობელმა ოქროპირ კანდელაკოვმა.

მიეცა ჯამაგირი ქუთაისის კათედრალნის სობოროის მგალობელს გიორგი შოთაძეს წელიწადში ორმოცდათის მანეთის მისდა დებულებისამებრ იანვრის თვისათვის ამა ჩყნ-ის წლისა ოთხი მანეთი და თექვსმეტი კაპეიკა ვეცხლისა.

ოთხი მანეთი და თექვსმეტი კაპეიკა ვეცხლის მივიღე მგალობელმა გიორგი შოთაძემ.

მიეცა ჯამაგირი ქუთაისის საკათედრო სობოროის მგალობელს ბესარიონ კანდელაკს, წელიწადში მისდამი ორმოცდათის მანეთის მისდა დებულებისამებრ იანვრის, თებერვლის, და მარტის თვისათვის თორმეტ მანეთ ნახევარი ვეცხლისა.

თორმეტ მანეთ ნახევარი ვეცხლისა მივიღე სობოროს მგალობელმა ბესარიონ კანდელაკმა.

მიეცა ჯამაგირი გაენათის მონასტრის მგალობელს დიმიტრი კანდელაკს, წელიწადში მისდამი ოცდახუთის მანეთის დებულებისა-

მებრ იანვრის, თებერვლის, მარტის, აპრილის და მაისის თვისათვის თორმეტი მანეთი და ნახევარი ვეცხლისა.

თორმეტ მანათი ნახევარი ვეცხლისა მივიღე მგალობელმა დიმიტრის კანდელაკმა.

ძ.ც.ს.ა. შ.21, ს.4568, შ.1,4,9

ამონაწერი ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელთა 1853 წლის ნამსახურების სიიდან

ვის სახელდობ რა უსწავლიეს ოდეს და ვისგან რომელს ხარისხზედ ხელდასხმულ არს და რომელს ადგილზედ, ვითარნი განუტარებდეს და ან განატარებსა საკუთართა თანამდებობათა, ოდეს რაითა ყოფილა დაჯილდოებულ, ვინ ჰყვანან სახლეულობასა შინა	შობიდან	ვინ როგორ იცის კითხვაგალობა და კატეხიზმოსი, ვის სწავლულთაგანს წელიწადში რაოდენი ქადაგება უთქვამს
<p>მგალობელი ოქროპირ იესეს ძე კანდელაკი, უსწავლია საღმრთო წერილი და გალობა სხვადასხვა პირთაგან ჩყკა-ს წელსა განწესებულ არს ქუთაისის სობოროსა ზედა მგალობლად არხიეპისკოპოსის სოფრონიოსის მიერ</p> <p>მეუღლე ამისი ალათი ოტიას ასული</p> <p>ძე ამათი კონსტანტინე</p>	<p>ფე</p> <p>მვ</p> <p>კე</p>	<p>იცის კითხვაწერა და გალობა ძლიერ კარგად</p>
<p>მგალობელი სიმონ გიორგის ძე კანდელაკი, უსწავლია საღმრთო წერილი და გალობა სხვათადასხვათა პირთაგან ჩყკა-ს წელსა, განწესებულ არს მგალობლად ქუთაისის კათედრის სობოროზე არხიეპისკოპოსის სოფრონისაგან</p>	<p>ნვ</p>	<p>იცის კითხვაწერა და გალობა ძლიერ კარგად</p>

<p>მეუღლე ამისი ანნა სიმონის ასული ძენი ამათი:დავით, ნიკო მინა ექვთიმი პარმენ დომენტი</p>	<p>მდ კე კა იცე ივ იდ ია</p>	
<p>მგალობელი გიორგი დავითის ძე შოთაძე,უსწავლია სამღრთო წერილი წერა და გალობა სხვა- დასხვა პირთაგან ჩყკა-ს წელში განწესებულ არს მგალობლად ქუთაისის კათედრის სობოროზე სოფრონიოზ არხიეპისკოპოსისა- გან მეუღლე ამისი სალომე დიმიტ- რის ასული ძე ამათნი: მიხეილ გიორგი</p>	<p>მვ მბ კე კდ</p>	<p>იცის კითხვა წერა და გა- ლობა ძლიერ კარგად</p>
<p>მგალობელი ბესარიონ იოანეს ძე კანდელაკი,უსწავლია სალ- მრთო წერილი წერა და გალობა სხვადასხვა პირთაგან ჩყმდ-ს წელსა განწესებულ არს მგა- ლობლად ქუთაისის კათედრის სობოროზე არხიეპისკოპოსის სოფრონიოზის მიერ მეუღლე ამისი ნინო სიმონის ასული ძე ამათი: იოსებ ალექსანდრე ნესტორ</p>	<p>ნვ ლვ კდ კა იზ</p>	<p>იცის კითხვა წერა და გა- ლობა ძლიერ კარგად</p>

<p>მგალობელი დიმიტრი რომანო- ზის ძე ჭალაგანიძე, დაუსრუ- ლებია მარტვილის პრიხოდის სასწავლებელი, უსწავლია სალ- მრთო წერილი წერა და გალობა მამისათანა მისისა განწესებულ არს მგალობლად ქუთაისის კა- თედრის სობოროზე იმერეთის- მიტროპოლიტის დავითისაგან ჩყნგ-ს წელსა მარტის ვ-ს დღესა</p>	<p>კა</p>	<p>იცის კითხვა წერა და გა- ლობა ძლიერ კარგად</p>
--	-----------	--

ძ.ც.ს.ა. შ.21, ს.5603, შ.15,16

**იმერეთის ეპისკოპოს ექვთიმეს წერილი საეკლესიო
ხაზინადრებისადმი დ. ჭალაგანიძის, ა. შარაზიძისა და
ს. ახვლედიანის ქუთაისის საკათედრო ტაძარში მიღებაზე**

№ 158 ვ. მარტს ჩყნგ

იმერეთის საეკლესიო შემოსავალთ ხაზინადრებთ მღვდელთ: თა-
დეოზ კანდელაკს და გიორგი კიკვაძეს

რეზოლუციისამებრ ან უკუვე განსვენებულის იმერეთის მიტრო-
პოლიტის დავითისა სამეგრელოს აზნაურთაგანი იქაურთ მგა-
ლობელთაგანის ჭალაგანიძის ძე დიმიტრი ჭალაგანიძე და მღვდლის
ძენი: ალექსი შარაზიძე და სიმონ ახვლედიანი მიშველებულნი იყ-
ვნენ აღსრულებისადმი თანამდებობათა პირველი ჭალაგანიძე მაგი-
ერ გარდაცვალებულის ივანე კანდელაკისა, უკანასკნელნი შარაზიძე
და ახვლედიანი, მედავითნეთა ადგილთა ზე და განთავისუფლებული-
სა სასულიერო წოდებისაგან მღვდლის ძის ილარიონ გოგიჯანოვი-
სა განთავისუფლებულისა სასულიერო წოდებისაგან ც აგვისტოს
ჩყნგ წელსა რომლის რიცხვისაგან თავის თვისით იგულისხმება ჯამა-
გირი მოსპობილი ექნება მას და აღკვეცილისა ბერად დავით ბუაძისა,

მით წინეთ განზრახვითა, რათამცა ჩარიცხულ ყოფილ იყვნენ რა იგინი იმა ადგილებთა ზედა მისცემოდათ მათ ჯამაგირი პირველის იანვრიდამ ამანლისა პირველთა ორთა ქალაკანიძეს და შარაბიძეს და უკანასკნელს ახვლედიანს პირველის ამა თვიდამ პირველისადმი ორმოცდაათი მანეთი წელიწადში ხოლო უკანასკნელთადმი სამოცსამოცი მანეთი თანასწორვე სახით უნდა წარმოებულ ქონოდა ჯამაგირი მღვდელ მონაზონსა დიონოსის ქელიშის მონასტრისამებრ სამსახურისათვის მისის ქუთაისის საკათედრო სობოროზედ სამოცდაათი მანეთი წელიწადში პირველის წარსულის იანვრიდამ ამა საფუძველსა ზედა განვანესე რა იგინი აღნიშნულთა თანამდებობათა შინა წარმოუწერ სახაზინადროსა წინეთ დადებისამებრ განსვენებულის მიტროპოლიტის დავითისა ზემორე ამისა განცხადებულისა უწარმოოთ ყოველთა მათ ჯამაგირი იმერეთის საეკლესიო შემოსავლიდამ.

ძ.გ.ს.ა. 321, ს.4984, 33

ივერეთის ეპისკოპოს ექვთიმეს წერილი დეკანოზ ი. ბამრაქალოვისადმი (ბამრაქალი) ქუთაისის საკათედრო ტაძარში ბარდაცვლილი მგალოგლის კანდელაკის ნაცვლად დ. ჭალაბანიძის მიღებაზე (1853 წ.)

განვანესე რა სამეგრელოს აზნაურთაგანი დიმიტრი და სიმონ ქალაკანიძე და მღვდლის ძენი ალექსი შარაბიძე და სიმონ ახვლედიანი ქუთაისის კათედრის სობოროზედ. პირველი მათგანი ქალაკანიძე ადგილსა ზედა გარდაცვალებულის მგალოგლის ივანე კანდელაკისა, ხოლო უკანასკნელნი შარაბიძე და ახვლედიანი ადგილთა ზედა დათხოვილისა სასულიერო წოდებისაგან მღვდლის ძის ილარიონ გოგიჯანოვისა და ნაკურთხისა მღვდელმონაზვნად დიონოსისა, მედავითნეთ ამავ სობოროსა ზედა წარმოუწერ თქუენსა მაღალკურთხევა-

სა იქონიოთ აღსრულებასა ზედა მათ მიერ დადებულთა მათ ზედა თანამდებობათა ჯეროვანი თვალყურის ჭერა, აჩვენოთ რა იგინი წინეთ საეკლესიო საბუთებთამებრ.

ძ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.4984, ფ.3,4

იმერეთის ეპისკოპოს ექვთიმეს წერილი ეპარქიის საეკლესიო ხაზინისადმი ქუთაისის საკათედრო ტაძარში გარდაცვლილი მგალობლის ბ. კანდელაკის ნაცვლად ა. ჟღენტის მიღებაზე

13 октября 1854г №1262

От епископа Евфимия церковному казначейству

На место умершего состоявшего при Кутаисском Кафедральном соборе певчего Виссариона Канделаки я определил находящегося при мне из дворян Гурийского уезда Александра Осикма сына Жгенти, и потому предписываю казначейству по прекращении умершему Канделаки жалованья производить впредь таковое вновь определенному Жгенти с того же самого времени с которого прекращено первому по случаю его смерти.

ძ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.5596, ფ.1,2

იმერეთის ეპისკოპოს ექვთიმეს წერილი ქუთაისის საკათედრო ტაძრის დეკანოზ ი. გამრეკელოვისადმი ტაძარში გარდაცვლილი მგალობლის ბ. კანდელაკის ნაცვლად ა. ჟღენტის მიღებაზე

№1263

Соборному протоиерею Гамрекелову

Даю знать за сведение Вашему высокоблагославлению, что на место умершего состоявшего при ввереной Вам Кафедральном собо-

ре певчего Виссариона Канделаки я определил находящегося при мне из гурийских дворян Александра Жгенти.

ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.5596,ფ.1,2

იმერეთის ეპისკოპოს ექვთიმეს წერილი დეკანოზ ი. გამრეკელოვისადმი (გამრეკელი) ქუთაისის საკათედრო ტაძარში მგალოგლად ჭალაგანიძის ნაცვლად ს. კანდელაკის მიღებაზე

Протоиерею Гамрекелову

№ 1306

Даю знать В.В.Б. что на место бывшего певчим при Кутаисском соборе Чалаканидзе назначен мною дворянин Сико Антнов сын Канделаки коего предписываю показывать в церковных документах.

ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.5927, ფ.1

იმერეთის ეპისკოპოს ექვთიმეს წერილი ეპარქიის საეკლესიო ხაზინისადმი ჭალაგანიძის ნაცვლად მგალოგლად ს. კანდელაკის მიღებაზე და მისთვის ხელფასის დანიშვნაზე

26 Февраля 1855 гоца

№ 305

В церковное казначество

Предлагаю казначейству произвести вновь определенному мною, на место уволенного Чалаканидзе, певчим дворянину Сико Антонову сыну Канделаки из 50-оклада жалованья в год

ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.5927, ფ.2

ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელთა 1857 წლის სია, ხელფასის ჩვენებით

მგალობელთა:	ოქროპირ კანდელაკს	50 (მან)
	სიმონ კანდელაკს	50 (მან)
	გიორგი შოთაძეს	50 (მან)
	სიმონ კანდელაკოვს	50 (მან)
	ალექსანდრე ჟლენცს	50 (მან)

ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.6660, ფ.3

გელათის მონასტრის მგალობელთა 1857 წლის სია, ხელფასის ჩვენებით

მგალობელს დიმიტრი კანდელაკოვს 30 (მან)

ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.6660, ფ.3

იმერეთის ეპისკოპოს გერმანეს წერილი იმერეთის საეპისკოპოსოს ხაზინისადმი ქუთაისის საკათედრო ტაძარში მგალობლად ს. კანდელაკის მიღებაზე

Имеретинскому церковному казначейству

Предлагаю оному казначейству производить определенному мною на должность певца при Кутаисском Кафедральном соборе дворянину Симону Отиевиу сыну Канделаки из числа получаемого священником Чхатарайшвили ста рублей, пятьдесят рублей, в год с первого октября 1859 г.

№ 2767

31 декабря 1859 г.

ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.7231 /9, ფ.1

ამონაწერი ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელთა 1862 წლის ნამსახურების სიიდან

<p>ვის სახელდობ რა უსწავლიეს ოდეს და ვისგან რომელს ხარისხზედ ხელდასხმულ არს და რომელს ადგილზედ, ვითარნი განუტარებიეს და ან განატარებსა საკუთართა თანამდებობათა, ოდეს რაითა ყოფილა დაჯილდოებულ, ვინ ჰყვანან სახლეულობასა შინა</p>	<p>შობიდან</p>	<p>ვინ როგორ იცის კითხვა-გალობა და კატეხიზმოსი, ვის სწავლულთა-განს წელიწადში რაოდენი ქადაგება უთქვამს</p>
<p>მგალობელი სიმონ გიორგის ძე კანდელაკი, უსწავლია სამღრთო წერილი და გალობა სხვადასხვა პირთაგან ჩყკბ-ს წელსა განწესებულ არს ქუთაისის სობოროზედ მგალობლად არხიეპისკოპოსის სოფრონიოსის მიერ ძე მისი დომენტი</p>	<p>61 19</p>	<p>იცის კითხვა წერა და გალობა კარგად</p>
<p>მგალობელი გიორგი დავითის ძე შოთაძე, უსწავლია სამღრთო წერილი, წერა და გალობა სხვადასხვა პირთაგან ჩყკა-ს წელსა განწესებულ არს მგალობლად ქუთაისის კათედრის სობოროზედ არხიეპისკოპოსის სოფრონიოსის მიერ მეუღლე მისი სალომე დიმიტრის ასული ძე ამათნი სოლომონ</p>	<p>54 51 14</p>	<p>იცის კითხვა წერა და გალობა კარგად</p>
<p>მგალობელი ოქროპირ დიმიტრის ძე კანდელაკი, შეუსრულებია კურსი ქუთაისის სასულიერო სასწავლებლის მგალობლად განწესებულ არს ცყდ-ს წელსა ოკდომბრის კ-ს ეპისკოპოსის გაბრიელის მიერ</p>	<p>30</p>	<p>იცის კითხვა წერა. გალობა და კატეხიზმო კარგად</p>

<p>მგალობელი იესე ბეჟანის ძე ულენტი უსწავლია სამღრთო წერილი და გალობა ქართულ ენაზედ შემოქმედის მონასტერში მგალობლად განწესებულ არს იმერეთის ეპისკოპოსის გაბრიელის მიერ ჩყნთ-ს ივნისის ი-ს</p> <p>მეუღლე მისი თეოდორა ივანეს ასული</p> <p>შვილი ამათი: ასალო</p>	<p>37</p> <p>27</p> <p>3</p>	<p>იცის კითხვა წერა და გალობა საკმაოდ კარგად</p>
<p>მგალობელი ნიკოლოზ ბერის ზე მეძმარიაშვილი უსწავლია სამღრთო წერილი და გალობა ქართულ ენაზედ ქუთაისის სობოროზედ მგალობლად განწესებულ არს იმერეთის ეპისკოპოსის გაბრიელის მიერ ივ-ს იანვრის ჩყდა-ს წელსა</p>	<p>30</p>	<p>იცის კითხვა წერა და გალობა საკმაოდ კარგად</p>

ძ.ც.ს.ა. შ.21, ს.8191, შ.16

თბილისის სასულიერო სემინარიის რეჰტორის წერილი იმერეთის ეპისკოპოს გაბრიელისადმი დ. უტარნოვის შესახებ, რომ მას არ სურს დაიკავოს საარქიეპოპოსო გუნდის რეგენტის და ქუთაისის სასულიერო სასწავლებლის მასწავლებლის თანამდებობები

В. П. И.

Правление Тифлисской духовной семинарии

№ 560

30 июля 1863 года Его преосвященству преосвященнейшему

г. Тифлис

Гавриилу епископу имеретинскому

Вследствие указа Грузино-имеретинской синодальной канторы от 13 мая сего года за №1847, последовавшего по представлению Ваше-

му его высокопреосвященству экзарху Грузии и кавалеру от 19 апреля сего же года за №12. Правление Тифлисской духовной семинарии, согласно журнальному своему постановлению на 25 июня состоявшемся, имеет честь уведомить Ваше преосвященство, что воспитанник среднего отделения семинарии Давид Утарной, по отзыву его, истребованному от него семинарским правлением, не желает занять должность учителя в 1-м классе Кутаисского духовного училища и регента при занимаемой Вами кафедре.

Ректор семинарии архимандрит-подпись

Секретарь Корнелий Введенский

ქ.ც.ს.ა. №21, ს.8686, ფ.9

ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელთა (მონწაველ- აწმთა) გუნდის შემადგენლობა (1864 წ.)

Дисканты

Григорий Кубаниев

Григорий Кикодзе

Евгений Мампория

Епифан Каландадзе

Альты

Давид Чимаказе

Платон Габичуадзе

Юлиан Шотадзе

Теноры

Фарсадан Георгобиани

Александр Цулукидзе

Роман Чипадзе

Басы

Елизбар Шанидзе
Самсон Кутателадзе
Михаил Чарквиани

Регент

Иван Шавлиев
ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.8686, ფ.14

ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელთა 1864 წლის სია წლიური ხელფასისა და სამსახურის დანჯავის თარიღის ჩვენებით

Выписка из "Списка лицам служащим в Имеретинском|
епархии, коим и испрашивается денежное пособие" Составлен 24
марта 1864 года

Должность, имя, отчество, Фамилия	В службе	В настоящей должности	Какое полу- чает жало- ванье	Из какой су- мы испра- шивается пособие
Певец собора Симон Георгиевич Канделаки	1822 5.01	1822 5.01	50	Из Имер. Церков. Сум- мы 15
Певец собора Окропир Дмитриевич Канделаки	1860 20.10	1860 20.10	50	25
Певец Георгий Давидович Шотадзе	1822 8.09	1822 8.09	50	15
Певец собора Иессей Бежанович Жгенти	1859 10.01	1859 10.01	50	15
Певец собора Николай Медзмаришвили	1861 1.01	1861 1.01	50	15

ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.8986 ფ.7,8

იმერეთის ეპისკოპოს გაბრიელის რეზოლუცია ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელთა გუნდის წევრებისათვის ხელფასის დანიშვნაზე

...1-ოე. _Регенту, учителю 1-го класса Шавлиеву назначить из пев. суммы сто двадцать (120) р.с. я год.

2-ოე_Чиновнику Роману Чипадзе, ежели будет исправно ходить на богослужения и петь, выдавать в год по пятидесяти (50) р.

3-ე_Учителю Кутателадзе на тех же условиях выдавать по сорока р. (40р.) в год.

4-ოე_Кончившему учение в училище Михаилу Чарквиани назначить в год 36 р.с. (придать шесть р.с.)

5-ოე_Грузинского певчего, старика Шотадзе уволить за старостью, выдав ему за долговременное служение сполна всё жалование за целый год, т.е. единовременно 50 р.с. /пятьдесят р.с./

6-ოე_Остальные затем деньги из шестисот р. разрешенных на русский и грузинский хор певчих за исключением жалования груз. певчим которые выдавать по прежнему, хранить впредь до распоряжения об них.

7-ოე_Выдать шнуровую тетрадь казначеям для записи прихода и расхода этих шестисот р. особо от общей казначейской книги в которую ежегодно выписывать эту сумму разом в расход.

Епископ Гавриил

ძ.ც.ს.ა. 3.21, ს.8686, 3.15,16

იმერეთის საეკლესიო ხაზინის ხაზინაღრის პატაკი
გაბრიელ ეპისკოპოსისადმი ქუთაისის საკათედრო ტაძრის
მგალობელ გ. შოთაძისათვის ხელფასის მიცემაზე

Его преосвященству
имеретинскому епископу Гаврилу
Церковного казначейства

Р а п о р т

По предписанию Вашего преосвященства от 9 сего июня за № 2110 выписаны в расход в книге под № 97 жалованье, следуемое певцу Кафедрального собора Георгию Шотадзе с 1-го мая сего года по 1-е число мая будущего 1865 года всего пятьдесят руб. серебром, и выдано сказанному Шотадзе.

О чем казначейство сие имеет честь донести Вашему преосвященству.

Казначей священник - подпись

№ 41 - 23 июня 1864 г.

ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.8686, ფ.19

იმერეთის ეპარქიის საარქივლო გუნდის რეგენტის
ი. შავლიავის პატაკი გაბრიელ ეპისკოპოსისადმი, რუსული
გუნდიდან ი. შავლაძის გათავისუფლებაზე და მის ნაცვლად
ნ. გონდარენკოს მიღებაზე, გაბრიელ ეპისკოპოსის რეზოლუციით

1865 г. 6 дек. Согласен

Его преосвященству, преосвященнейшему
епископу Имеретии и кавалеру Гавриилу

Регента архиерейского хора
Ивана Шавлиева

Р а п о р т

Имею честь донести Вашему преосвященству, что диакон Иоанн Шавладзе, состоящий в хоре русских певчих, часто не поет при служении, а на спевку почти никогда не ходит, пока я сам не попрошу прийти, тогда как он должен это делать без всякого приглашения.

Посему покорнейше прошу Ваше преосвященство уволить его, и место его принять писца канцелярии генерал-губернатора Николая Бондаренкина, с производством сему последнему жалования, получаемого Шавладзевим.

Регент архиерейского хора Иван Шавлиев.

1865 года .6 декабря

д.Г.Б.А. №21, к.9730, №1

**ივერეთის ეპისკოპოს გაბრიელის პასუხი საარქიელო გუნდის
რეგენტ ი. შავლიევის (შავლაძე) 1865 წლის 6 დეკემბრის
პატაჟზე გუნდში ი. შავლაძის ნაცვლად ნ. ბონდარენკოს მიღებაზე**

24 декабря 1865 г. № 972

Регенту архиерейского хора Шавлиеву

Впоследствии рапорта от 6 с/г декабря разрешаю Вам диакона Иоанна Шавладзе уволить и хора певчих, принять на его место рекомендуемого Вами Николая Бондаренкина.

д.Г.Б.А. №2, к.9730, №1

**ბ. შოთაძის თხოვნა იმერეთის ეპისკოპოსს გაბრიელისადმი
ქუთაისის საკათედრო ტაძრის გუნდში მგალობლად მიღებაზე
გაბრიელ ეპისკოპოსის რეზოლუციით**

1866-ო კბ-ს. რადგანაც ... კანდელაკი აზნაური ... არ დადის არც სოფლებში, არც ქუთაისს, იყოს იგი დათხოვნილი ა-ს ოკტომბრიდგან და მის მაგიერათ ღროებით იქმნეს მიშვებული მთხოვნილი შოთაძე

მისს უსამღვდელოესობას იმერეთის
ეპისკოპოსს და კავალერს გაბრიელს
მგალობლის აზნაურის გიორგი დავითის
ძის შოთაძისაგან

თხოვნა

უწყებულ არს თქვენი ყოვლად უსამღვდელოესობა რომელ მე ვარ უკიდურესის ღარიბის მდგომარეობისა და მყოფი მოხუცებულობასა შინა რომელსა არა მაქვს არა ვითარი ნუგეში უკეთუ არა მომხედავს თქვენი მეუფება და არ შემინყნარებს ამ გვარ დაცემულს მდგომარეობაში მყოფს.

თქვენო ყ-დ უსამღვდელოესობავ რადგან დარწმუნებული ვარ რომელ მონყალება თქვენი გარდმოვლენილ არს მრავალ ჩემებრ სანყალთა კაცთა ამისთვის გავკადნიერდი მეცა მოქცევად თქვენდამ და ყდ უმორჩილესად ვითხოვ მიხედოთ სისანყლესა ჩემსა ამ მოხუცებულობის დროს განმამწესოთ მგალობლად ქუთაისის საკათედრო სობოროსა შინა რადგან იმედი მაქვს თანამდებობასა ჩემსა აღვასრულებ სიმარჯვით და მით დამაყენეთ მარადის ცრემლით მავედრებელ წინაშე ყ-დ შემძლებელისა გრძელჟამიერ სიცოცხლისათვის თქვენის მეუფებისა.

მგალობელი გიორგი შოთაძე

კ-ს სეკდემბერს ჩყფვ წელი

ძ.ც.ს.ა. 9.21, ს.10265, 9.1

იმერეთის ეპისკოპოს გაბრიელის წერილი საარქიელო გუნდის რეგენტ დ. უტარინოვისადმი გბალოზელ ვაჟთათვის კაპევის შესაკერად თანხის გამოყოფაზე (გბალოზელთა სიით)

Регенту архиерейского хора
Давиду Утарину

Вследствие рапорта Вашего от 29 ноября 1866 года преписал с сим вместе казначею архиерейского хора об отпуске Вам 132 руб. на пошитие певчим платия, именно. Григорию Кикодзе, Симону и Антону Чимакадзевым, Епифану Каландадзе, Евгению Мампория, Николаю Шавлиеву, Давиду Микеладзе, Иулону Шотадзе, Симону Кипиани, Спиридону Шанидзе и Симону Кикодзе.

Давая об оном знать предписываю получив с означенного казначея деньги и сшить сказанным мальчикам платье и об употреблении сих денег донести мне.

ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.10507, ფ.1,2

იმერეთის საარქიელო გუნდის რეგენტის მ. მაჭავარიანის პატაკი გაბრიელ ეპისკოპოსისადმი გუნდში ი. კანდელაკის გბალოზელად მიღებაზე

Его преосвященству Имеретинскому
епископу и кавалеру Гавриилу
Регента Архиерейского хора Михаила
Мачавариани

Р а п о р т

Замечая способности и голос в писце Имеретинской епархиальной канцелярии, Иосифе Канделаки, я нахожу, что он Канделаки, может быть впоследствии полезным для хора, я потому покорнейше прошу Ваше преосвященство позволить мне принять упомянутого Кандела-

კი ვ ხორ პევჩიხ არქიერეისკოი ხოდა ბეზ ვოზნაგრადენია ჯა პენიე დო დოსტატოჩნოი უოსერშენსოვანიე იმ ვ პენიე.

რეგენტ მიხაილ მაცავარიანი

27 სენტებრია 1868 გოდა.

ქ.ც.ს.ა. შ. 21, ს.10811, შ.1

**იმერეთის ეპისკოპოს გაბრიელის წერილი იმერეთის
საარქიელო გუნდის რეგენტ მ. მაჭავარიანისადმი გუნდში
ი. კანდელაკის მგალოგლად მიღებაზე**

30 ოქტებრია 1868 გოდა

№ 2863

От Имеретинского и Абхазского епископа Гавриила

Регенту архиерейского хора учителю Михаилу

Мачавариани

Согласно ходатайству Вашему от 27 сентября сего 1868 года позволяю Вам принять в архиерейском певческом хоре писца Имеретинской епархиальной канцелярии Иосифа Канделаки.

ქ.ც.ს.ა. შ. 21, ს. 10811 შ.1

**იმერეთის ეპისკოპოს გაბრიელის წერილი ეპარქიის
საარქიელო მგალოგელთა გუნდის საზინდარ გიგაუროვიანადმი
(გიგაური) მგალოგელ მ. ჩარკვიანის მიღავითენად დანიშვნაზე
ქუთაისის საკათედრო ტაძარში**

Казначею архиерейского певческого хора священнику Гигаурову

Певчий Михаил Чарквиани с-15-го генваря мною допущен к исполнению должности псаломщика при Кутаисском Кафедральном соборе с назначением ему полного оклада жалованья по сей должности.

Давая Вам о сем знать, предписываю из певческих сумм впредь отпускать ему, Чарквиани, по двадцати /20р.с./ серебром в год.

Гавриил епископ Имеретии

Из сего жалованья ежемесячно придётся означенному певцу-1р. 66к.-до 15-го генваря сего 1868 года.

Выдано следуемых -2р 8к. а с 15-го сего же м-ца по 1-е число февраля-83коп. –всего выдано два рубля девяносто одна коп.

№354

26 генваря 1868года

д.Г.б.а. №21, л.10956,Ф.1

ამონაწერი იმერეთის ეპარქიის რუსულ და ქართულ საარქივლო გუნდთან 1868 წლის ხარჯების ნიბნდიან მბალოჯელთათვის ხელფასის მიცემასზე (მბალოჯელთა გპარების ჩვენებით)

Расход денег за сей 1868-й год

№			р.	к
1	Фев- раля 29-го	По прошлогоднему 1867 г. распоряжению преосвященного Гавриила епископа Имеретии, выписано в расход выдано за генварь и февраль месяцы жалования: двадцать рубл.сереб.=20 руб.: исправляющему должность регента хора арх., учителю второго класса Михаилу г-ну Мадчавариани. Двадцать руб. сер. Получил исправляющий должность регента Мих. Мадчавариани.	20	
2	»	Выписано в расход и выдано жалования за месяцы генварь и февраль: восемь рублей и тридцать две коп.= 8 руб.32 к. протоидакону г-ну Шавлиеву. Получил восемь руб.сереб. и тридцать две коп. протодьякон Шавлиев	8	32

3	»	Выписано в расход и выдано жалования за месяцы январь и февраль басу Нико Бондаренко восемь рублей и тридцать две коп. серебр.= 8 рубл. 32 коп. Восемь руб. тридцать две коп. Получил Н.Бондаренко	8	32
4	»	Выписано в расход и выдано за месяцы январь и февраль шесть рублей шестьдесят шесть коп.= 6 рубл. 66 коп. жалования воспитаннику гимназии Давиду г-ну Чимакадзе. Шесть рублей и шестьдесят шесть копеек получил Давид Чимакадзе	6	66
5	»	На основании распоряжения преосвященного епископа Имеретинского 26-го января сего 1868 года за №354 выписано в расход и выдано с 1-го января по 15-ое сего же месяца два рубля восемь коп. 2 рубл.8 коп., а с этого числа по 1-е февраля восемьдесят три коп.= 83 коп., а за сей февраль месяц один рубль шестьдесят шесть коп. 1 рубл.66 коп. жалования басу Михаилу Чарквиани, всего четыре рубля пятьдесят семь коп.= 4 руб. 57 коп.	4	57
6	Февраля 29	Выписано в расход и выдано за месяцы январь и февраль восемь рублей тридцать две коп. 8 рубл. 32 коп. Жалования Симону Канделаки	8	32
7	»	Выписано в расход выдано за месяцы январь и февраль восемь рублей тридцать две коп. 8 рубл.32 коп. жалования Иессею Жгенти.	8	32
8	»	На основании распоряжения преосвященного Гавриила, епископа Имеретии от 21-го декабря минувшего 1867 г. за №404 выписано в расход и выдано за месяцы январь и февраль сего 1868 г. восемь рублей тридцать две коп. жалования дворянину Сико Ант. Канделаки	8	32

9	»	<p>На основании распоряжения преосвященного Гавриила, епископа Имеретии от 22-го сего месяца и года за №634 выписано в расход и выдано г-ну регенту Мадчавариани за ноты Турчанинова с переплетом четыре рубля двадцать коп. 4 рубл. 20 коп., а за переплет старых нот четыре рубля – 4 рубл., всего восемь рублей двадцать коп. = 8 руб.20 коп.</p> <p>Получил регент Мих. Мадчавариани – восемь руб. двадцать коп. серебром.</p>	8	20
10	»	<p>Выписано в расход и выдано г-ну регенту Мадчавариани на струны один рубль тридцать пять коп.= 1 рубл. 35 коп.</p> <p>Один рубль тридцать пять коп. регент Михаил Мадчавариани</p>	1	35
11	»	<p>На основании распоряжения преосвященного Гавриила епископа Имеретии от 22-го сего месяца и года за №634 выписано в расход и выдано купцу Нико Баиндунова за продажу сей приходно-расходной книги- сорок коп. 40 коп.</p>	»	40
12	»	<p>Выписано в расход и выдано за генварь месяц четыре рубля шестнадцать коп. жалования инспектору дух. училища Елизбару г-ну Шанидзе.</p> <p>Четыре руб. шестнадцать коп. получил Елизбар Шанидзе.</p>	4	16
13	»	<p>На основании предписания преосвященного Гавриила, епископа Имеретии от 9-го марта сего 1868 г. за № 643 певцу дворянину Николаю Медзмаришвили выдано в жалование за февраль месяц сего 1868 г. четыре рубля шестнадцать коп.</p>	4	16

д.Г.б.д. №21, б.10774, №2,5

**იმერეთის ეპარქიის საარქივლო მგალობელთა გუნდის
რეპენტიის მ. მაჭავარიანის პატაკი გაბრიელ ეპისკოპოსისადმი
გუნდიდან ე. შანიძის გათავისუფლებაზე და მის მაგიერ მ.
ქელვაქიანის მიღებაზე, ასევე პ. გაბიჩვაძის მიღებაზე
გაბრიელ ეპისკოპოსის რეზოლუციით**

№554 1868г. 21 февр. Жалованье Е. Шанидзе разделить так как
сказано в сем рапорте

Его преосвященству, преосвященнейшему
епископу Имеретинскому Гавриилу и кавалеру
Регента Архиерейского хора Михаила
Мачавариани

Р а п о р т

При сем рапорте честь имею доложить Вашему преосвященству,
что инспектор училища Елизбар Шанидзе, поющий в хоре басса, по
нежеланию далее продолжать пение, уволен мною из хора, а на его
место принят писец канцелярии Вашего преосвященства Мелитон
Келбакиани, носящий в себе задатки будущего отличного певца, с
определением ему жалованья 20руб. сер. в год с марта месяца нас-
тоящего 1868года. Нуждаясь в теноре, я принял ученика гимназии
Платона Габичвадзе, обещаясь платить ему за труды 80руб. в год с
марта месяца сего года /он поёт в хоре, бесплатно с октября месяца
1867 года/. Так как писец Бондаренко ещё необходим в хоре не угод-
но ли будет Вашему преосвященству прибавить ему ещё 10 руб. к
получаемому им жалованью.

Регент Мих. Мадчавариани

16 февраля 1868 года

ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.10956, ფ.3

**იმერეთის ეპისკოპოს გაბრიელის წერილი მღვდელ
გიგაუროვისადმი (გიგაური) ნ. მექმარიაშვილის მიღებაზე
საარქიელო მგალოჯელთა ქართულ გუნდში**

Свящ. Гигаурову

Житель села Баши дворянин Николай Медзмариашвили согласно
прошению его принять мною в числе грузинских певчих имеретинской
Кафедры.

Давая об этом знать Имеретинскому церковному казначейству,
предписываю отпускать ему положенного жалованья с 1-го ... сего
1868 года

Гавриил епископ Имеретии

№643

9 марта 1868 года

ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.10956, ფ.4

**იმერეთის ეპარქიის საარქიელო მგალოჯელთა გუნდის
რეგენტის მოვალეობის შემსრულებლის მ. მაჭავარიანის
პატივი გაბრიელ ეპისკოპოსისადმი გუნდიდან დ. ჩიმაკაძის
გათავისუფლებაზე და მის ნაცვლად რ. ჭიკაძის მიღებაზე
გაბრიელ ეპისკოპოსის რეზოლუციით**

№1684 1868 г. 8 мая согласен.

Его высокопреосвященству Имеретинскому
епископу и кавалеру Гавриилу

Исправляющего должность регента
архиерейского хора Михаила Мачавариани

Р а п о р т

Так как ученик гимназии Давид Чимакадзе, певший в хоре тенора,
не в состоянии был продолжать пение, то я уволил его, а на место его

принял чиновника губернского правления Романа Чипадзе, который согласился петь, получая в год жалованья 50 руб. с апреля месяца. Донося об этом Вашему высокопреосвященству покорнейше прошу разрешить, Испр. дол. регента

Мих. Мадчавариани

30 апреля 1868 года

ქ.ც.ს.ა. №.21, ს.10956, №.8

იმერეთის ეპარქიის საარქიელო მგალოგელთა გუნდის რეგენტის მ. მაჭავარიანის პატაკი იმერეთის ეპისკოპოს ბაგრეილისადმი მგალოგელ მ. ქელვაძიანისათვის ხელფასის მომათებაზე გაზრდილ ეპისკოპოსის რეზოლუციით

1870г. 14марта Келбакиани прибавить 10 р. жалования из существующих сумм

Его преосвященству имеретинскому епископу и кавалеру Гавриилу

Регента Кутаисского архиерейского хора
Михаила Мачавариани

Р а п о р т

Писец Имеретинской епархиальной канцелярии Мелитон Келбакиани, поющий в хоре басса, просил меня увеличить ему вознаграждение за труды. Принимая во внимание его исправность и усердие к делу, я вполне признаю его достойным одного и прошу Ваше преосвященство добавить к получаемым им пятидесяти рублей жалованья 10 рублей.

Регент, учитель Михаил Мачавариани

1870года марта 12 дня

г. Кутаис

ქ.ც.ს.ა. №.21, ს.11224, №.2

იმერეთის ეპისკოპოს გაბრიელის წერილი საარქიელო ქართულ მგალოგელთა გუნდის საზინადარ რ. გიგაუროვისადმი (გიგაური) გუნდიდან ნ. მეძმარიანის გათავისუფლება და მის ნაცვლად ი. ჭლენცის მიღებაზე

Казначею Грузинского певческого архиерейского хора священнику Раждену Гигаурову

Так как грузинский певчий Архиерейского хора, дворянин Николай Медзмариашвили часто попадает под суд по самым постыдным обвинениям и его поведение может бесчестить прочих членов соборного причта, то посему я уволил его, Медзмариашвили, вовсе из причта, определил на его место гурийского жителя Иесея Жгенти, которому назначил певческое жалованье с 1-го числа сего апреля, о чем даю Вам знать для сведения и должного с Вашей стороны в чём следует действия.

Гавриил епископ Имеретии
апреля 1870 года
ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.11224, ფ.3

იმერეთის ეპარქიის საარქიელო მგალოგელთა გუნდის რეპენტის მ. მაჭავარიანის პატაკი იმერეთის ეპისკოპოს გაბრიელისადმი გუნდში მგალოგლად ი. როზალევის მიღებაზე გაბრიელ ეპისკოპოსის რეზოლუციით

1870г. 13 но. Согласен на новое назнач. с-1-го ноября

Его преосвященству Имеретинского епископу и кавалеру Гавриилу

Регента арх.певческого хора Михаила мачавариани

Р а п о р т

Так как не доставало в хоре тенора я принял в хор писца Кутаис-

ского военного госпиталя Ивана Розальева, который владеет хорошим голосом, понимает музыку и поёт хорошо и с чувством на что покорнейше прошу разрешения и назначить ему в вознаграждение за труды 50 руб. в год. Регент Михаил Мачавариани

1870 года 12 ноября

ქ.ც.ს.ა. №21, ს.11224,ფ.7

ამონაწერი იმერეთის ეპარქიის საარქივლო გუნდის 1870 წლის ხარჯების წიგნიდან მბალმოგელთათვის ხელფასის მიცემაზე (მბალმოგელთა გვარების ჩვენებით)

Расходных денег за сей 1870-й год

№	Число месяцев	Расходных денег	серебром	
			р.	к.
1.	февраля 16	Выписано в расход и выдано купцу Курцуеву на покупку сей прихода-расходной книги тридцать коп.	—	30
2.	28	Выписано в расход и выдано в жалованье за месяцы январь и сей февраль г-ну регенту Мачавариани двадцать рублей За январь и февраль двадцать руб. жалованья получил р. М. Мачавариани	20	—
3.	—	Выписано в. расход и выдано за месяцы январь и сей февраль г-ну протоиакону Шавлиеву восемь рублец и... тридцать две коп. Восемь рублей тридцать две коп. получил протоиакон Шавлиев	8	32
4.	—	Выписано в расход и выдано за месяцы январь и февраль г-ну Нико Бондаренко десять рублей.	10	—
5.	—	Выписано в расход и выдано за январь и февраль г-ну Келбакиани восемь рублей тридцать две коп. Восемь руб. тридцать две коп. получил В. Келбакиани.	8	32

6.	–	Выписано в расход и выдано за генварь и февраль г-ну Платону Габичвадзе шесть рублей и шестьдесят шесть коп Шесть рублей и шестьдесят шесть коп. лолучил Платон Габичвадзе	6	66
7.		Выписано, в расход и выдано на генварь и февраль Симону Канделаки восемь рублей и тридцать две коп.	8	32
8.		Выписано в расход и выдано Сико Антонову Канделаки восемь рублей и тридцать две копейки за генварь и февраль	8	32
9.	–	Выписано в расход и выдано Нико Медзмаришвили восемь рублей и тридцать две коп. за генварь и февраль	8	32
10.	марта 31	Выписано в расход и выдано в жалование четыре рубля шестнадцать коп. Нико Медзмаришвили	4	16
11.	–	Выписано в расход и выдано в жалование г-ну регенту Мачавариани девять рублей Десять руб.получ. Михаил Мачавариани	10	–
12.	–	Ему же выдано семь рублей и восемьдесят коп. на окопировку мальчиков певчих за 780 1869 год, справленную на основании предписания преосвященного Гавриила, епископа Имеретии и кавалера 16 марта за № 806 Семь руб. получ. восемьдесят коп. М. Мадч.	7	80
13.	–	Ему же выдано на струны семьдесят пять коп. Семьдесят пять коп. Мих. Мадчавариани	–	75
14.	–	Выписано в расход и выдано в жалование протоиерееву Шавлиеву четыре рубля шестнадцать коп; Четыре руб. шестнадцать .коп. получил протоиерей Иван Шавлиев	4	16
15.		Выписано в расход и выдано в жалование г-ну Нико Бондаренко пять рублей Пять руб. получил Н. Бондаренко	5	–

16.		Выписано в расход и выдано г-ну Мелитону Келбакиани с прибавлением, на основании предписания-преосвященного 23-го сего м-ца за № 910 к прежнему его жалованию, четыре рубля шестьдесят шесть кап., с четырнадцатого сего месяца Четыре руб. шестьдесят шесть кон. пожуч. М.В. Келбакини	4	66
17.		Выписано в расход и выдано в жалованье г-ну Платону Габичвадзе три рубля тридцать три коп Три руб. тридцать три коп. получил Платон Габичвадзе	3	33
18.	–	Выписано в расход и выдано в жалованье Симону Канделаки четыре рубля шестнадцать коп.	4	16
19.	–	Выписано в расход и выдано в жалованье Сикю Антон. Канделаки четыре рубля шестнадцать коп.	4	16

ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.11225, ფ. 2,5

**დ. ჭალაგანიძის თხოვნა იმერეთის ეპისკოპოს გაბრიელისადმი
საარძიულო ქართულ მბალმოხელთა გუნდში მიღებაზე**

Его преосвяществу Имеретинскому епископу и кавалеру Гавриилу

Жителя селения Мартвили Сенакского уезда
дворянина Димитрия Ростомова сына Чалаганидзе

Прошение

Ревностно желая служить певчим как в певческом хоре Вашего преосвященства, так равно и в числе грузинских певчих, покорнейше прошу Ваше преосвященство принять меня в число сказанных певчих, с назначением мне жалованья с 1-го января будущего 1872-го

года, какое будет получаемо одним из певчих, в чем я надеюсь вполне оправдать свое назначение.

Дворянин Димитрий Чалаганидзе
1871 года октября 28 дня
ქ.ც.ს.ა. №21, ს.11731, №1

იმერეთის ეპისკოპოსს გაბრიელის წერილი სამეგრელოს ეპარქიის მმართველ არქ. გრიგოლისადმი, რათა აცნობოს დ. ჭალაგანიძის სამსახურზე და ყოფა-ქცევაზე

16 декабря 1871 года № 4033

От Имеретинского епископа Гавриила
управляющему Мингрельскою епархию
архимандриту Григорию

Дворянин Димитрий Чалаганидзе 28 октября сего года обратился ко мне с прошением о принятии его певчим как в архиерейском певческом хоре, так равно и в числе грузинских певчих. Вследствие чего прошу Вас сообщить мне сведения о службе и поведении его, Чалаганидзе.

ქ.ც.ს.ა. №21, ს.11731, №2

სამეგრელოს ეპარქიის მმართველ არქ. გრიგოლის წერილი იმერეთის ეპისკოპოსს გაბრიელისადმი დ. ჭალაგანიძის დახასიათებაზე გაბრიელ ეპისკოპოსის რეზოლუციით

1872 г. 13 генв. Дм. Чалаганидзе принять в число грузинских певчих архиер. хора Имерет. кафедры с производством положенного жалованья.

Управляющий Мингрельской
епархией

№ 1196

30 декабря 1871 г.

Ваше преосвященство,
милостивый архипастырь!

Вследствие отзыва Вашего преосвященства от 16 декабря № 4033, препровождая у сего сведения дворянина Дмитрия Чалаганидзе имею честь уведомить, что Чалаганидзе этот поведения хорошего.

С истинным почтением и совершенною преданностью имею честь быть Вашего преосвященства милостивого архипастыря покорнейший слуга – архимандрит Григорий.

ღ.გ.ბ.ბ. ზ.21, ს.11731, ზ.3

ფ. ჭალაგანიძის ნამსახურების სია, 1871 წ.

Формулярный список о службе
писца Мингрельской епаршеской канцелярии и певца при архие-
рейском хоре дворянина Дмитрия Чалаганидзе

Составлен декабря 30 дня 1871 года,

I. Чин, имя, отчество, фамилия, должность, лета от роду, вероис-
поведание, знаки отличия и получаемое содержание

Писец Мингрелькой епаршеской канцелярии и певец при архие-
рейском хоре дворянин Дмитрий Ростомов Чалаганидзе от роду 35-
и вероисповедания православного, знаки отличия не имеет, получа-
ет содержание 150 руб.

II. Из какого звания происходить?

Из дворян светского звания.

Есть ли имене?

У него самого и у родителей

III. Родовое Земли 500 кцев

IV. Благоприобретенное Не имеет
у жены если женат.

V. Родовое Не имеет

VI. Благоприобретенное Не имеет.

VII. Где получил воспитание и окончил ли в заведении полный курс наук когда в службу вступил, какими чинами, в каких должностях и где проходил оную; не было ли каких особенных по службе деяний ли отличий, не был ли особенно, кроме чинов, чем награждаем, и в какое время; сверх того если находясь под судом или следствием был оправдан и признан невинным; то когда и за что именно был предан суду и чем дело кончено?

В Мингрельском духовном училище окончил курс учения

Вел себя отличного и исполнял поручения начальства с отличною деятельностью

VIII, IX Годы. Месяцы и числа Вступил в службу 20 марта 1860

X. Был ли в походах против неприятеля и в самих сражениях,
и когда именно? не был

XI. Был ли в штрафах, под следствием и судом; когда и за что
именно предан суду, когда и чем дело кончено? не был

XII. Был ли в отпусках, когда и на сколько именно времени; являлся ли на срок и если просрочил, то когда именно явился и была ли причина просрочки признана уважительною? Не был

XIII. Был ли в отставке с награждением или без оного, когда и с
какого по какое именно время? Не был

XIV. Холост или женат, на ком, имеет ли детей, кого именно, год,
месяц и число рождения детей; где они находятся и какого вероисповедания?

Женат на княжне Варваре Пагава дочери, имеет детей:

1-го сына Андрей 5 л.; дочерей: Агафию 13 и Деспину 10 л., на-

ходятся при родителях, вероисповедания православного.

Управляющий Мингрельскою епархию архимандрит Григорий
ქ.ც.ს.ა. №21, ს.11731, №4,5

**იმერეთის ეპისკოპოს გაბრიელის წერილი რ. გიგაურისადმი
(გიგაური) დ. ჭალაბანიძის საარქივლოს გუნდში მიღებაზე**

2 января 1872 года

Казначею певчих архиерейского хора Имеретинской
кафедры ключарю Кутаисского Кафедрального
собора Раждену Гигаурову

Бывшего писца Мингрельской епаршеской канцелярии и певца хора Мингрельской епархий, дворянина Димитрия Чалаганидзе согласно его прошению и доверию управляющего Мингрельскою епархию архимандрита Григория от 30-го декабря прошлого 1871 года за №1196 приняв в число грузинских певчих архиерейского хора Имеретинской кафедры с производством ему положенного по штату жалованья и давая вам об этом знать, предлагаю производить ему с 1-го сего января положенное жалованье.

№ 440 января 1872 .

ქ.ც.ს.ა. №21, ს.11731, №6

**მგალოზელ ნ. მექმარიაშვილის თხოვნა იმერეთის ეპისკოპოს
გაბრიელისადმი ხელფასის მიცემაზე**

მისს ყ-დ უსამღვდელოესობას იმერეთის
ეპისკოპოსს და კავალერს გაბრიელს
მგალობლის ნ. მექმარიაშვილისგან

თხოვნა

თქვენმა მეუფებამ განმანესა მე მგალობლად ნასრულის წლის ეკენისთვის პირველიდამ, საიდამაცა კიდევაც ვმსახურებ თქვენს მეუფებას, გარნა რომელიმე შემთხვევითა, საზინადარი ჩვენი არა მაძლევს ჯამაგირსა იმა ეკენისთვისათვის, ამისთვის უმორჩილესად ვსთხოვ თქვენს მეუფებას უბრძანოთ მას საზინადარს, მომცეს მე ნასრულის წლის ეკენისთვისათვის ხვედრი ჩემი მგალობისა ჯამაგირი.

ნიკო მეძმარიაშვილი
ჩყობ-წელსა
კბ ს-დღესა.
ძ.გ.ს.ა. ფ.21, ს.11852, ფ.2

ქუთაისის საკათედრო ტაძრის დეკანოზ ი. გამრეკელოვის (გამრეკელი) წერილი რ. გიგაუროვისადმი (გიგაური) გაბრიელ ეპისკოპოსის მიერ მგალობლების ნ. მიქმარიაშვილის და ი. წერეთლის დაჯარიმებაზე და მათთვის ხელფასის დასაპეგაზე

დეკანოზის იოანნე
გამრეკელოვისაგან

მისს მალალ კურთხევას კანდელაკს
საკათედრო სობორისას
მამა რაჟდენ გიგაუროვს

№56 1 აპრილს 1872წელს

ქ. ქუთაისი

მისმან ყ-დ უსამღვდელოესობამ იმერეთის ეპისკოპოსმა გაბრიელმა მოწერილობითა თვისითა 14 იანვრიდამ ამა წლის №35 მაცნობა მე, რომელ მგალობელი ნიკო მეძმარიაშვილი არის დაშტრაფული ერთისთვის ჯამაგირის გადახდევნებით აღმოჩენისათვის უწესო შემწეობის ყოფილის იპოდიაკონის კანდელაკისადმი, ხოლო რე-

ზოლუციითა დადებულითა საშტრაფო წიგნსა შინა 22 დეკემბერს 1871 წელს მაცნობა, რომელ მისგანვე არის დაშტრაფული ერთის თვის ჯამაგირის გარდახდევინებითა მედავითნე იულიანე წერეთელი გულაგდებულის სამსახურისათვის

რადგან მგალობლების ჯამაგირი გაბარიათ თქვენ და მასთანავე საკათედრო სობორის შემოსავალი სანადელო ადგილებისაგან, ამისათვის გთხოვ თქვენ პატიოსანო მამაო, მოხსენებულთ: მეძმარიაშვილს დაუჭიროთ ერთის თვის ჯამაგირი და წერეთელს მსგავსადვე სანადელო ფულისაგან და ესე ვითარი მე წარმომიგზავნოთ მოსახმარებლად საკათედრო სობოროს საჭიროებისათვის.

დეკანოზი იოანნე გამრეკელოვი

ქ.ც.ს.ა.ფ.21, ს.11852,ფ.4

იმერეთის ეპისკოპოს გაბრიელის წერილი ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მღვდელ რ. გიგაუროვისადმი (გიგაური) საარქივლო მგალობელთა რუსულ და ქართული გუნდების წევრთათვის ხელფასის დროულ გაცემაზე, მგალობელ ს. კანდელაკის გუნდიდან ბათავისუფლებაზე და დახმარების მიცემაზე

Ключарю Кутаисского кафедрального
собора Раждену Гигаурову

По случаю нового штата, относительно увеличения жалования причту Кутаисского Кафедрального собора с 1-го января сего 1873 года, препровождая при к Вам список певчих русского и грузинского хоров предписываю Вам получать своевременно из Имеретинского церковного казначейства деньги, следующие им в жалованье и выдавать поименованным в списке лицам по сииму расписанию, и при сем при-
совокупляю, что певчому Симону Канделаки с 1-го февраля сего года по старости и неимению голоса прекращено мною производство жа-

лованья с выдачею ему в единовременную награду 50 руб. сереб. из остатков певческих сумм настоящего года.

Гавриил епископ Имеретии

№ 266 3 февраля 1873 г.

ქ.ც.ს.ა. ფ. 21, ს.12479, ფ.2

იმერეთის ეპისკოპოს გავრიილის რეზოლუცია მგალოზელ ზ. კიკნაძისადმი დახმარებაზე

1873 г. 18 генв.

Певчему моего хора Виссар. Кикнадзе выдавать из певческих сумм по два рубля в месяц, т.е. за десять месяцев доколе будет певчим.

Гавриил епископ Имеретии

ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.12479, ფ.1

იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის რეგენტის მ. მაჭავარიანის პატაკი გავრიელ ეპისკოპოსისადმი გუნდში მასწავლებელ ე. მამფორიას მიღებაზე და მგალოზელ ვაჟთათვის კაპეზის შექმრვაზე

Его преосвященству, преосвященнейшему
Имеретинскому епископу Гавриилу
Регента Михаила Мадчавариани

Р а п о р т

Сим честь имею почтительнейше доложить Вашему преосвященству о нижеследующем:

а) так как по штату в хоре должны состоять два тенора, а до сих пор имелся только один, Каландазе, и он по болезненному своему

состоянию часто отлучается во время пения, то я принял в хор певчих учителя Мартвильского училища Евгения Мампория, который имеет хороший голос, знает петь и обещается всегда участвовать в хоре во время пения,

б) из суммы, ассигнованной на певческий хор в настоящем году остается только 25 р. на кои невозможно построить платье 10-ти мальчикам, а потому не угодно ли будет Вашему преосвященству приказать перенести потребную сумму из суммы следующего 1874 года.

Регент М. Мачавариани

1873 года декабря 10 дня.

ქ.ც.ს.ა. №21, ს.12479, №6

**იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის რეგენტის
ა. მაჭავარიანის პატაკი გაბრიელ ეპისკოპოსისადმი რუსული
გუნდის დაქირავებულ მგალობლების: ე. კალანდამის,
ნ. გონდარენკოს და მ. ქელბაქიანისთვის ხელფასის დანიშვნაზე
გაბრიელ ეპისკოპოსის რეზოლუციით**

№ 336 1873 г. 28 ген. Из уважения к тому, что Келбакиани нужен и полезен пении на обоих языках назначается ему 100 р. с. жалованья, Бондаренко- 80 р. Каландадзе 80 р. затем мальчикам на платье 80 р. а 20 р. Кикнадзе мальчику, как обещано мною прежде.

Его преосвященству, преосвященнейшему
Имеретинскому епископу Гавриилу и кавалеру
Регента М.Мачавариани

Р а п о р т

Честь имею почтительнейше доложить Вашему преосвященству, что в настоящее время в русском хоре архиерейских певчих состоят нанятыми для пения в хоре три лица: учитель Кут. духовного училища

Епифан Каландадзе, поющий тенора, басы - Н. Бондаренко и М. Келбакиани, - сей последний вошел ко мне с просьбою о назначении ему 100 руб. в год платы за труды. Представляя при сем прошение Келбакиани считаю своим долгом доложить, что просьба Келбакиани может быть уважена, так как он будет считаться в грузинском хоре.

Р. М. Мачавариани 1873 года января 29 дня

ქ.ც.ს.ა. ზ.21, ს.12162, ზ.43

**იმერეთის საარქიელო მბალოზელთა გუნდის რეგენტის
მ. მაჭავარიანის პატაკი პაპრიელ ეპისკოპოსისაღმე მელაპითნა
ი. წერეთლის გუნდში მიღებაზე**

Его преосвященству Имеретическому епископу
и кавалеру Гавриилу

Регента Михаила Мадчавариани

Р а п о р т

Отыскивая басса для хора, я испытал псаломщика Кутаисского Кафедрального собора Иосифа Церетели и нашел, что он обладает чистым и довольно обработанным баритоном и имеет довольно развитый слух; есть надежда, что он в короткое время может напрактиковаться в церковном пении и быть полезным для хора.

Посему честь имею почтительнейше просить Ваше преосвященство разрешить принять его в певческий хор и предоставить ему право на свободное хождение в хор во время репетиций и церковного богослужения в соборе, при коем он состоит псаломщиком.

М. Мачавариани

1873 года августа 14 дня

ქ.ც.ს.ა. ზ.21, ს.12330, ზ.1

იმერეთის ეპისკოპოს გაბრიელის წერილი ქუთაისის საკათედრო ტაძრის დეკანოზ ი. გამრეკელოვისადმი (გამრეკელი) მეღავითნე ი. წერეთლისათვის ნებართვის მიცემაზე საარქივლო გუნდში სამეცადინოდ

27-30 ავგუსტა 1873 გ. №2336

Протоиерею Кутаисского Кафедрального Александроневского собора Иоанну Гамрекелову

Регент архиерейского хора Михаила Мачавариани рапортом своим поданным ко мне 14 сего августа просит меня разрешить принять в русский певческий хор псаломщика вверенного вам собора Иосифа Церетели, коему предоставить право на свободное хождение в хор во время репетиций и церковного богослужения в соборе.

Вследствие сего, давая вам об этом знать, предлагаю дозволить псаломщику Церетели ходить в певческий хор.

ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.12330, ფ.2

იმერეთის ეპარქიის საარქივლო რუსულ და ქართულ მგალოზელთა გუნდთა 1873 წლის ნებართა სინა წლიური ხელფანისა და სხვა ხარჯების ჩვენებით

Список

певчим Кутаисского Кафедрального собора Общая сумма 850 р.

№	Имена и фамилии	Р.
1	Регенту русского хора Михаилу Мачавариани	200
2	Мелитону Келбакиани	100
3	Шарабидзе	80
4	Мампорია	80
5	Ученику Кикнадзе	20
6	Мальчикам на платье	80

Грузинским певчим

7	Димитрию Чалаганидзе 40 р.	80	120 р.
8	Нике Медзмариашвили	80	
9	Яссею Жгенти	80	
	Итого	800 рубл.	
10	Симону Канделаки в награду	50	

ქ.ც.ს.ა. №21, ს.12479 №3

იმერეთის ეპარქიის საარქიელო რუსულ და ქართულ მგალობელთა გუნდთა 1873 წლის წევრთა სია წლიური ხელფასის ჩვენებით

С п и с о к

певчим двух архиереиских русского и грузинского хоров, получающих жалованье. Годичное

	р.
1. Г-ну Регенту Михаилу Мадчавариани	200
2. Г-ну Мелитону Келбакиани	100
3. Г-ну Николаю Бондаренко	80
4. Г-ну Епифанию Каландадзе	80
5. Г-ну кикнадзе	20
6. Г-ну Димитрию Чалаганидзе	80
7. Г-ну Николаю Медзмариашвили	80
8. Г-ну Иессею Жгенти	80

Соборный ключарь св. Гигауров

ქ.ც.ს.ა. №21, ს.12457 № 2

**იმერეთის ეპარქიის საარქიელო რუსულ და ქართულ
მგალობელთა გუნდთა 1874 წლის წევრთა სია წლიური
ხელფასის ჩვენებით**

С п и с о к за 1874 год
лицам, получающим годовичное жалованье из ассигнованной на хор
арх. русских и грузинских певчих суммы состоящей - 850 рублей.

1. Г-ну регенту Михаилу Мадчавариани _ двести рубл. сереб.
2. Г-ну Мелитону Келбакиани _ сто рублей
3. Г-ну Шарабидзе _ восемьдесят рубл.
4. Г-ну Мампории _ восемьдесят рубл.
5. Г-ну Чалаганидзе _ сто двадцать р.
6. Г-ну Нико Медзмаришвили _ восемьдесят рублей
7. Г-ну Иессею Жгенти _ восемьдесят рублей

Итого: 740 р.

Казначей архиерейских певчих хоров,
соборный ключарь священник Ражден Гигауров
ქ.ც.ს.ა. ზ.21, ს.12925, ზ.1

**იმერეთის საარქიელო მგალობელთა გუნდის რეგენტის
ი. ალნიევის (ალნიევილი) პატაკი გაბრიელ ევისკოპოსისადმი
გუნდიდან ე. მამფორიას დათხოვნაზე და მის ნაცვლად
ი. შოთაძის მიღებაზე, გაბრიელ ევისკოპოსის რეზოლუციით**

1877 г. 9 генв. აძლიოს ორმოცი მანეთი მგალობლების ფულისგან
შოთაძეს ეკონომ. მაკარიმ.

Его преосвященству Имеретинскому епископу
Гавриилу и кавалеру
Регента священника Иллариона Агниева

Рапорт

Небезызвестно Вашему преосвященству. что учитель Мингрельско-
го духовного училища Евгений Момпория, по случаю перемещения

Мингрельского училища из г. Кутаиса в Мингрелию, выбыл из хора Вашего преосвященства и на место его я выбрал уволенного из третьего класса Кутаисского духовного училища, из дворян, Иулиана Шотадзе, которого я обучаю нотному церковному пению ещё с прошлого года, а в настоящее время он может быть полезным в хоре, поэтому покорнейше прошу Ваше преосвященство принять Шотадзе в хор и с первого числа сего генваря производить ему жалованье из певческой суммы, в количестве сорока рублей в год, т.е. из тех денег (80 р.) которых получал Момпория, а остальные сорок рублей иметь в экономии на непредвиденные расходы.

Регент священник Илларион Агниев

9-го января 1877 года

ა.ბ.ს.ა. შ.21, ს.13918, შ.3

იმერეთის საარქივლო მბალოგელთა ბუნდის მბალოგელ ვაჟთა 1877 წლის სია ხარჯების ჩვენებით

Р е с т р

маленьких певчих следуемых денег за окопировку за сей 1877 год

Дисканты

1.	Вардену Келбакиани	12
2.	Ясон Чхеидзе	10
3.	Евгению Канделаки	10
4.	Ясону Николаишвили	10
5.	Никифору Канделаки	4

Альты

6.	Самсону Кикодзе	10
7.	Ивану Баланчивадзе	10
8.	Самсону Канделаки	10

9. Гоброну Шелиава	10
10. Александрუ Шანიძე	4
11. დიომიდუ ვერულიშვილი	4
12. მელიტონუ ბალანჩივაძე	6
Итого:	100 p.

Регент архиерейского хора свящ. Агниев
 ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.13918, ფ.8

**იმერეთის ეპარქიის საარქივო რუსულ და ქართულ
 მგალობელთა გუნდთა 1877 წლის წევრთა სია წლიური
 ხელფასის და სხვა ხარჯების ჩვენებით**

	მანეთი
1 რელენტის მღვდელს ილარიონ აღნიევს	200
2 მელიტონ ქელბაქიანს	100
3 არხიდიაკონს იოსებ შარაბიძეს	40
4 იოსებ წერეთელს	60
5 ნიკოლოზ კანდელაკს	80
6 ნიკო მეძმარიაშვილს	80
7 იესე ჟღენტს	80
8 ივლიანე შოთაძეს	40
1877-ს წლისათვის სრულიად მღვდელ-მონაზონი მაკარი	680
პევეჩების ტანისამოსის ფასად არის დადებული	130
სულ	810
ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.13918, ფ.1	

**იმერეთის საარქიელო მგალობელთა გუნდის რეპენტიის
ი. აღნიევის (აღნიევილი) თხოვნა გაბრიელ ეპისკოპოსისადმი
დახმარებაზე გაბრიელ ეპისკოპოსის რაზოლუციით**

მთხოვნელს მიეცეს დანარჩენ ფულებიდან ორმოცი მანეთი, მაგრამ იმ პირობით, რომ ამიერიდან იყოლიოს სრული ორი გუნდი პეეჩების. არ გადაუტეოს იმ განზრახვით, რომ მერმე მას მიეცეს, არამედ კარგი ხმის მგალობლებს იქირავებს. 1877 г. 6 июня

Его преосвященству Имеретинскому епископу
Гавриилу и кавалеру
Регента священника Илариона Агниева

Прошение

Вот уже три года, как я, своей прямой обязанности, выполняю и роль второго тенора в хоре без всякого возмездия и так как ниоткуда не предвиделась сумма для вознаграждения моих трудов, потому и не мог беспокоить особу Вашего преосвященства. По выбытии из хора тенора Момпория труд мой вдвойне усложнился. Тенор Момпория получал содержание в год 80 руб., из которого по резолюции Вашего преосвященства разрешено выдавать тенору Шотадзе 40 руб. в год, а остальные 40 р. остаются налично, каковые по чистой совести следуют мне за мои труды второе кроме этих 40 руб. в остатке певческой суммы за сей 1877 г. находится 30 руб. и эти деньги по сущей справедливости должны принадлежать опять опять же мне и именно по той справедливой причине, что все певческие расходы производятся из моих собственных денег, даже и квартира мною нанимается более для удобства спевок, чем для одинокого человека, за которую я плачу вдвое больше чем сколько следовало бы платить.

Доводя все вышеизложенные обстоятельства до сведения Вашего преосвященства всепокорнейше прошу разрешить мне -выдать

вышеупомянутые деньги 70 руб. в вознаграждение моих излишних, трудов и на покрытие певческих расходов, мною произведенных в течение трех лет.

Регент священник Илларион Агниев 31-го мая 1877 года
ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.13918, ფ.11

ივერეთის ეპარქიის საარქივო რუსულ და ქართულ მგალობელთა გუნდთან 1886 წლის ნაჯვრთან სია წლიური ხელფასისა და სხვა ხარჯების ჩვენებით

1886 года января 1-го числа

	Р.
1. г. Регенту Андро Бенаеву	300
2. Николаю Медзмариашвили	100
3. Николаю Канделаки	100
4. Юлиану Церетели	20
5. Юлиону Шотадзе	90
6. Тимофею Месхи	90
7. Виктору Герсамия	42
8. Давиду Гоциридзе	42
9. Раждену Тогонидзе	42
10. Сам. Геловани	36
11. Николаю Купрашвили	36
12. Кос. Сохадзе	36
13. На обмундирование детей – певчих	240
На чай и сахар	10
На не предвиденные расходы	66

ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.16987, ფ.1

ა. პენაევის (პენაევილი) ნამსახურების სია, 1893 წელი

Формулярный список о службе учителя Кутаисского духовного училища Андрея Симонова Бенаева

Составлен месяца февраля 5 дня 1893 г.

I. Чин, имя, отчество, Фамилия, должность, лета от роду, вероисповедание, знаки отличия и получаемое содержание

Кончивший курс в духовной семинарии надворный советник Андрей Симонов Бенаев, учитель грузин. языка в отделениях I кл. Кутаисского духовного училища, от роду 40 лет, православного вероисповедания, знаков отличия не имеет, жалованье получает в год за 12 уроков в неделю 500 р.

II. Из какого звания происходит Сын протоиерея родом
из Тифлисской губернии

Есть ли имение

У него самого и родителей

III Родовое Нет

IV Благоприобретенное Нет

У жены, если женат

V Родовое Нет

VI Благоприобретенное Нет

VII Где получил воспитание и окончил ли в заведении полный курс наук, когда в службу вступил, какими чинами, в каких должностях и где проходил оную; не было ли каких особенных по службе деяний или отличий; не был ли особенно, кроме чинов чем награждением, и в какое время сверх того, если находясь под судом или следствием, был оправдан и признан невинным и за что именно был предан суду и чем дело кончено?

По окончании полного курса учения в Тифлисской духовной семинарии в 1875 году с причислением ко второму разряду воспитанников оной, журнальным постановлением правления Мингрельского духов. училища,

утвержденный преосвященным Гавриилом епископом Имеретии определен учителем пения и чистописания во всех классах оног училища с четырнадцатого сентября тысяча восемьсот семьдесят пятого года. Получил третное не взает жалованье. Перемещен в Озургетское духовное училище учителем св. истории, пения и чистописания 1876 г. сентября 7 Состоял членом правления названного училища с 1876 г. сентября 2 по 1878 г. марта 7 Определением правления Тифлисской духовной семинарии утвержденным высокопреосвященнейшим экзархом Грузии, объявлено ему одобрение за усердную и полезную службу по училищу

1878 г. сентяб. 2 Согласно его прошению из Озургетского духовного училища перемещен в Кутаисское на должность учителя груз. языка в приготовит. классах 1878 г. августа 10-18.

По указу Правительствующего сената от 9 нояб. 1883 г. за № 18, утвержден в чине коллежского секретаря со старшинством с 14 сент. 1881 г. 1881 г. ноября 9.

Исправлял должность члена правления с 1884 г. апреля 23 по 1884 г. июня 18.

Преосвященнейшим Гавриилом епископом Имеретии назначен членом ревизионного комитета по обревизованию приходо-расходных книг училища за 1876, 1877 и 1878 г.г. 1884 г. февр. 8

По указу правительствующего сената от б февр. 1889 г. за № 20 произведен за выслугу лет в титулярные советники со старшинством с 14 сентября 1884 года 1889 г. февр. 9

По указу правит. сената от 8 мая 1890 г. за № 129 произведен за выслугу лет в коллежские ассесоры со старшинством с 14 сентяб. 1887. 1890 мая 8.

Общим собранием Братства св. Давида Возобновителя избран преосвященнейшим Гавриилом епископом Имеретии, утвержден членом и делопроизводителем названного Братства 1891 г. нояб. 29.

По указу Правит. сената от 27-го янв. 1893 г. за № 17, произведен за выслугу лет в надворные советники со старшинством с 14 сент. 1891 г. 1893 г. янв. 27

...

XIV. Холост или женат, на ком; имеет ли детей, кого именно: год, месяц и число рождения детей, где они находятся какого вероисповедания

Холост

д.б.б.б. №21, б.1611, №89,90

კ. მაღრაძის ნამსახურების სიბე, 1897 წელი

Формулярный список

о службе учителя Кут. духовн. Училища Корнелия Лукина Маградзе

Составлен декабря 23 дня 1897 года

I. Чин. им.я: отчество, фамилия, должность, лета от роду, вероисповедание, знаки отличия и получаемое содержание.

Не имеющий чина Корнелий Лукин Маградзе, учитель церковно-слав. пения Кутаисского дух. уч-ща, тридцати одного года от роду, православного исповедания, знаков отличия не имеет, жалованья получает в год за 12 ур. в неделю 500 рублей.

II. Из какого звания происходит? Сын священника Кутаисской губернии.

Есть ли имение у него самого и родителей

III. Родовое – нет

IV. Благоприобретенное – имеет дом в г. Кутаисе у жены, если женат

V. Родовое – нет

VI. Благоприобретенное – нет.

VII. Где получил воспитание и окончил ли полный курс наук в учебном заведении, когда вступил в службу, какими чинами, в каких должностях и где проходил оную, не было ли каких особых по службе действий или

IX. отличий, не было ли особенно чем либо награжден, кроме чинов?

По окончании курса учения Тифлисской духовной семинарии по второму разряду по назначению Груз. епарх. училищн. Совета состоял учителем Тифлис. железнодорож. школы с 1890-1891 – 8 окт.- 1 июля и учителем Тифл. Верийской Иоанно-Богословской церковн. школы с 25 сентября 1891 по 7 окт. 1891 г.

По журнальному постановлению Правления Кут. дух.уч-ща, утвержденному преосвященным епископом Имеретии Гавриилом, определен, по сдаче пробных уроков, учителем церковно-слав. пения при оном училище с 27 ноября 1892 года

X. Был ли в походах против неприятеля и в самих сражениях и когда именно? – не был

XI. Подвергался ли наказаниям или взысканиям, соединенным с ограничениями в преимуществах по службе, когда и за что именно, по судебным приговорам или в дисциплинарном порядке, был ли оставлен в подозрении по преступлениям, влекущим за собою такие ограничения, когда, каким судом и что именно? – нет

XII. Был ли когда в отпусках, когда и на сколько именно времени, являлся ли на срок и если просрочил, то когда именно явился, и была ли причина признана уважительною?- не был

XIII. Был ли в отставке с награждением чином или без него, с которого по какое именно время? – не был

XIV. Холост или женат, на ком; имеет ли детей, кого именно, год, месяц и число рождения детей, где они находятся и какого вероисповедания?

Женат на Софии Павловне, имеет дочь Марфу, родившуюся 21 марта 1897 г. Жена и дочь православного исповедания и находятся при нем.

ა.გ.ბ.ა. №.7, ბ.1650, №.79,80

რ. სუბლეჩის თხოვნა იმერეთის ეპისკოპოს ლეონიდასადმი პენსიის დაბრუნებაზე

Его преосвященству, преосвященнейшему
Леониду, епископу Имеретии

Учителя грузинского пения при Кутаисских
духовно-учебных заведениях священника
Раждена Хундадзе

Покорнейше прошу Ваше преосвященство собрать о моей службе сведения и затем, приняв во внимание мои лета, неизлечимую болезнь и семейное мое положение с одной стороны, а с другой мою долголетнюю незапятнанную службу по епархиальному и учебному ведомствам, возбудить ходатайство, пред кем следует, о зачтении мне для выслуги прав на пенсию епархиальной и училищной службы.

Священник Ражден Хундадзе 9 февраля 1907 г.

ა.გ.ბ.ა. №.21, ბ.23169, №.1

**იმერეთის ეპისკოპოს ლეონიდეს წერილი საქართველოს
ეპისკოპოსის, არქიეპისკოპოს ნიკონისადმი რ. ხუნდაძისათვის
პენსიის დანიშვნაზე**

№ 1700

6 იული 1907 გ.

№ 99-1907 გ.

Высокопреосвященный владыко,

милостивейший -архипастырь

Церковное пение по гурийско-имеретинскому напеву, передаваемое устно от предков к их потомкам в последнее время в чистом виде, сохранилось только в трех лицах в священнике Раждене Хундадзе и дворянах Антоние Думбадзе и Димитрие Чалаганидзе почему со смертью их как бы исчезало само то пение. Поэтому лица эти обратили на себя особенное внимание как местного епархиального так и всего епархиального духовенства.

Преосвященный Гавриил епископ Имеретии, ныне покойный не находя никого, ни с низшими, ни с средними ни с высшим образованием знающего пение по гурийско-мингрельскому напеву вынудил священника Раждена Хундадзе в 1883 году оставить службу в должности диакона при Мартвильском соборе (в Мингрелии) и перейти на место преподавателя церковного грузинского пения в Кут. духовное уч-ще по воем классам оног, а затем по открытии в г. Кутаисе епарх. женского училища и духовной семинарии священник Хундадзе занял уроки грузинского церковного пения и в сих последних учебных заведениях. Он же Хундадзе в хоре с названными Думбадзе и Чалаганидзе по приглашению Имерет. духовного училища и епископа Гавриила дал возможность певцу Филимону Коридзе..... получил образование по музыке и пению в Италии, переложить на ноты 400 номеров правильного церковного пения гурийско-имеретинского напева. Отсюда священник Хундадзе с названными его товарищами по пению является первоисточником, пение, которого будет передаваться по всей Грузии из рода в роды; он же священник Хундадзе и сам

переложил свое пение на ноты более упрощенной и доступной для низших школ виде. Благодаря учительству того же священника Хундадзе в школах и духовно-учебных заведениях ожидается в будущем замещать место учителя церковно-грузинского пения в таковых заведениях лицами со средним и высшим образованием. Таким образом священник Ражден Хундадзе пока ещё по церковно-груз. пению никем не заменимое лицо, оказал громадную услугу, как учебным заведениям, так и всему грузинскому населению и церквам в деле сохранения и развития церковного пения по местному гурийско-имеретинскому напеву. За что, по справедливости, следовало бы его выделить из числа учителей церковного пения вообще почтить чем либо особенным. Между тем он, священник Хундадзе, по должности учителя церковно-груз. пения в духовных учебных заведениях не пользуется даже правом на пенсию и пособия, так как высочайшее повеление от 7 января 1902 года о служебных правах учителей церковного пения в духовно-учебных заведениях, на него священника Хундадзе, как не ... средне учебного заведения, не распространяется.

Но закон этот общего характера и для исключительных случаев, подобных настоящему не воспрещается испрашивать особое высочайшее соизволение.

Посему представляется при сем в двух экземплярах формулярный список о службе священника Раждена Хундадзе, покорнейше прошу Ваше высокопреосвященство возбудить ходатайство пред кем следует об испрошении особого высочайшего соизволения на предмет дарования ему, священнику Хундадзе, прав на пенсию и пособие по должности учителя церковного грузинского пения по гурийско-имеретинскому напеву при духовно-учебных заведениях Имерет. епархии.

д.В.В.В. №21, б.23169, №11

რ. ხუნდაძის ნამსახურების სია, 1907 წელი

Формулярный список о службе
преподавателя церковно-грузинского пения при Кутаисском духовном и Имеретинском епархиальном женском училищах священника Имеретинской епархии Раждена Фомова Хундадзе

Составлен месяца июля 6 дня 1907 г.

I. Чин, имя, отчество, фамилия, должность ,лета от роду, вероисповедание знаки отличия и получаемое содержание

Преподаватель церковно-грузинского пения при Кутаисском духовном и Имеретинском епархиальном женском училищах Имеретинской епархии священник Ражден Фомов Хундадзе. вероисповедания православного, имеет орден св. Анны 3 ст. .содержание получает 696 руб. в год из обоих училищ

II. Из какого звания происходит Из дворян

Есть ли имение

У него самого и родителей

III. Родовое есть

IV. Благоприобретенное есть

У жены, если женат

V. Родовое нет

VI. Благоприобретенное нет

VII. Где получил воспитание и окончил ли в заведении полный курс наук, когда в службу вступил, какими чинами, в каких должностях и где проходил оную, не было ли каких особенных по службе деяний или отличий; не был ли особенно, кроме чинов чем награждаем в какое время; сверх того, если находясь под судом или следствием,

был оправдан и признан невинным, то когда и за что именно был предан суду и чем дело кончено?

Обучался в Мингрельском духовном училище и выбыл из II класса оного. Определен псаломщиком при Мартвильском кафедральном соборе в Мингрелии 1871 г. января 1

Определен ипподиаконем при том же в соборе в 1873 г. авг. 8

Во диаконы рукоположен на имя того же в собора 1877 г. июля 5

Определен третьим диаконом при том же в соборе в 1878 января 1

Определен вторым диаконом при том же в соборе в 1879 сентября 1

Всемиловнейше жалована ему золотая медаль на Владимирской ленте для ношения на груди за спасение погибающего в 1881 нояб. 6

Переведен преподавателем церковно-грузинского пения при Кутаисском духовном училище и диаконом при церкви оного же 1883 сентября 15

С 1885 по 1896 год по поручениям Имеретинского епископа испытывал ставленников, не окончивших семинарского курса.

Назначен членом Имеретирекого епархиального попечительства 1893 сентября 15.

Преподает церковно-грузинское пение при Имеретинском епархиальном женском училище, а равно состоял учителем церковно-грузинского пения в Кутаисской духовное семинарии с 1894 по 1904 год.

Назначен членом экзаменационной комиссии при Кутаисской духовной семинарии по испытанию лиц, (не окончивших курс семинарии), ищущих священнослужительских и церковно-служительских мест в 1897 г.

Во священника рукоположен на имя Кутаисской Георгиевской церкви сверх штата в 1901 г. мая 19

Составил на грузинском языке церковно-богослужебный устав.

Награжден набедренником в 1905 г.

Всемиловнейше сопричислен к ордену св. Анны 3 ст. за 12-лет-

нюю службу в должности члена Имеретинского епархиального попечительства в 1906 г. февраля 3.

XIV. Холост или женат, на ком, имеет ли детей, кого именно: год, месяц и число рождения детей, где они находятся и какого вероисповедания

женат на Ольге Георгиевне. Имеет детей:

1. Варвару, родившуюся 9 ноября 1889 года,
2. Шалву, родившегося 16 июня 1890 года
3. Тамару, родившуюся 14 марта 1892 года
4. Нину, родившуюся 10 сентября 1893 года
5. Елизбара, родившегося 10 марта 1895 года
6. Елизавету, родившуюся 26 марта 1898 г.

Кои учатся в разных учебных заведениях на свой счет и все они православного вероисповедания.

ქ.ც.ს.ა. შ.21, ს.23169, შ.6,7,9

**რუსეთის უწმიდესი სინოდის პრეზიუმის რ. ხუნდაძისათვის
ერთდროული დახმარების დანიშვნაზე იმპერეთის ეპისკოპოს
ლეონიდეს რეკომენდაციით**

30 октября т 907 г.

Принять к сведению и объявить по принадлежности. Еп. Леонид

По указе его императорского величества, самодержца всероссийского, из святейшего правительствующего Синода,

Синодальному члену, Экзарху Грузии, преосвященному Никону, архиепископу Карталинскому и Кахетинскому

По указу его императорского величества, святейший правитель-

ствующий Синод слушали: предложение г. синодального обер-прокурора, от 10 минувшего сентября за № 22343, по представленному Вашим преосвященством ходатайству епископа Имеретинского о предоставлении учителю церковно-грузинского пения в Кутаисском духовном и Имеретинском епархиальном женском училищах священнику Раждену Хундадзе права на пенсию, которого он не имеет, как не получивший среднего образования, и о назначении ему же единовременного пособия из синодальных средств, в виду особых заслуг его для церковно-грузинского пения. **Приказали:** В виду удостоверяемых преосвященным Имеретинским особливых заслуг священника Хундадзе в деле сохранения и распространения церковного пения по гурииско-имеретинскому напеву путем учительства и переложения древних церковных напевов на ноты, а также в виду долголетней службы его в должности учителя церковно-грузинского пения в Кутаисских духовно-учебных заведениях, святейший Синод, согласно заключению хозяйственного управления, **определяет:** назначить ныне священнику Хундадзе единовременное пособие в размере двухсот руб., с отнесением сего расхода на счет духовно-учебного капитала по отд. I пар. I ст. 2 специальной сметы расходов ведомства св. Синода; что же касается предоставления священнику Хундадзе права на пенсию, то решение этого вопроса отложить до выхода Хундадзе в отставку и оеобого в то время ходатайства о назначении ему, в виде изъятия из действующих правил, пенсии, о чем и послать Вашему преосвященству указ. Октября 16 дня 1907 года.

Обер-секретарь - подпись Секретарь - подпись

д.г.б.д. №21, б.23169, №8

ივერეთის ეპარქიის საარქიელო მგალოგელთა გუნდის 1912 წლის წევრთა სია ხელფასის ჩვენებით

I

Список певчим архиерейского хора при Кутаисском Кафедральном соборе (1912 г.)

по порядку	Имена и фамилии певчих	Оклад жалованья	
		р.	к.
1.	Кухианидзе Михаил	7	—
2.	Калмахелидзе Владимир	2	—
3.	Сохадзе Михаил	1	—
4.	Кахиани Александр	—	80
5.	Виблиани Константин	1	—
6.	Мхеидзе Саба	5	—
7.	Сохадзе Бидзина	—	—
8.	Цивцивадзе Давид	4	—
9.	Швангирадзе Владимир	3	—
10.	Геловани Михаил	1	—
11.	Бакурадзе Геронти	1	20
12.	Чеишвили Николай	—	70
13.	Цинцадзе Александр	—	70
14.	Твалчრелидзе Давид	—	30
15.	Габичвадзе Галактион	—	—
16.	Бочоришвили Илия	—	—
17.	Чачунашвили Владимир	—	—
18.	Ломидзе Варлам	8	—
19.	Бараташвили Домакой	10	—
20.	Хундадзе Елизбар	8	—
21.	Шелия Андрей	12	50
22.	Гогиава Константин	12	50
23.	Сартания Лазарь	10	—
24.	Бакурадзе Александр	—	30
25.	Бакурадзе Серапион	—	33

26.	Васильев Алексей	23	
	Итого	112	33
ქ.ც.ბ.ა. №21, ბ.24115, №.133			

II			
по порядку	Имена и фамилии певчих	Оклад жалованья	
		р.	к.
1	Василиев Алексей	23	—
2.	Шелия Андрей	12	—
3.	Гогიაва Константин	12	—
4	Сартания Лазарь	10	—
5.	Глинский Михаил	7	—
6.	Бараташвили Домакой	10	—
7.	Хундадзе Елизбар	8	—
8.	Кухианидзе Михаил	5	—
9.	Мхеидзе Савва	5	—
10.	Гуледани	3	—
11.	Гавашели	2	—
12.	Каңделаки	2	—
13.	Виблиани	—	80
14.	Калмахелидзе	—	50
15.	Гургенидзе	—	50
16.	Кахиани	—	30
17.	Цивцивадзе Давид	3	—
18.	Геловани	2	—
19.	Чиквинидзе Симон	2	—
20.	Швангирадзе	2	—
21.	Догонадзе	1	20
22.	Чеишвили	—	50
23.	Бакурадзе	—	50
	итого	112	30

ქ.ც.ბ.ა. №21, ბ.24115, №.119

საეკლესიო გალობის
სწავლება

ბ. სოტივარის მოხსენებითი ბარათი იმერეთის აქისკოპოს გაბრიელისადმი, სოფ. პატრიკეთში მის მიერ გალოზის სწავლებაზე

მისს ყ-დ უსამღვდელოესობას

იმერეთის ეპისკოპოსს გაბრიელს

მოხსენებითი ბარათი ქუტირის უჩასტკის სოფელსა პატრიკეთს მცხოვრების ყმის გიორგი მამუკას ძის ხოტივარისაგან. ჩყფზ ნელსა, თებერვლის ზ-ს;

მე მისწავლია გალობა სამი წირვის წესები და რაცა შეეხება მიცვალებულის წესის აგებასა, ნათვლასა და ქორწინებასა და რაოდენნიმე ძილის პირნიცა, ბუნებითს ენაზედ თქვენის მგალობელის აზნაურის იესე ჟღენტთან, შემდგომ შესრულებისა ესრეთის სწავლისა ჩემს ოჯახში გამართე სასწავლებელი გალობისა, უკუე ჩემის სოფლის მრევლთა მომაბარეს შაგირდები სასწავლებელად გალობისა, გარნა მტერობით ჩემმა მეზობლებმა ლუკაია კოლუაშვილმა და გიორგია ბერაძემ რომელნიც არიან კლიაუზნიკი მომჩივანი და შფოთის მოყვარენი მოიყვანეს თავის ოჯახში, გურიაშიდ მცხოვრები უკანონოდ შობილი დუმბაძისა რომანოზა როგორც თვით ეგრეთვე მისთანა კლიაუზნიკი და წამართვეს ჩემი სასწავლი შაგირდები და მიბუნტვენ სოფელსა და დამირღვიეს ესრეთი გამართული სასწავლებელი. გარემოება ესე სიტყვიერად მოხსენებული აქვს თქვენს მეუფებას და მიგინდვივართ ბლალოჩინისათვის გამოსაცდელად რაისათვის მორჩილად ვთხოვ თქვენს მეუფებას თვით თქვენგან მიყოთ ეგ ზემენი დაბარებითა ჩემის შაგირდებით თქვენს საკათედრო სობორშიდ და მათქმევინოთ გალობა წირვაშიდ და უკეთუ აღმოვჩნდე მე ღირსი თქვენს მეუფებასთან ნუ დავიჩაგრები უბრალოდ.

სხვათა შორის მორჩილად ვბედავთ თქვენს მეუფებასთან იძიოთ

ყოფა ქცევა, ჩემი და ხსენებულთ უკანონოდ შობილის დუმბაძისა და კოლუაშვილისა და ბერაძისა ცვა გამოძიებისამებრ ფიც ქვეშე კითხვითა თავთავის სოფელშიდ, და რომელიც აღმოვშინდე ცუდის ყოფა-ქცევისა დავისაჯოთ კანონით.

დავსძინებ რომელ მიზეზი მტერობისა ჩემ შორის და თქმულთ კოლუაშვილისა და ბერაძისა ეს არის, ისინი უჩიოდნენ მღვდელს ვაჩიბერაძეს უბრალოდ და რადგან მე მათ იმა უბრალო საჩივარში თანახმა არ გაუხდით, ამისათვის მემტერებთან.

ყმა გიორგი ხოტივარი.

ძ.გ.ს.ა. შ.21, ს.10301, შ.1

ს. კანდელაკის პატაკი ბლალოჩინ ი. გამრეკელისადმი (გამრეკელი) სოფ. პატრიკეთში ბალოჩის მასწავლებელ დუმბაძის გამომცდაზე

მისს მალალ კურთხევას
ბლალოჩინს იოვანე გამრეკელოვს
აზნაურის სიმონ მაგალობლის
კანდელაკისაგან

რაპორტი

მონერილობისამებრ თქვენის მალალ კურთხევისა საქმესა ზ-ა აზნაურის რომანოზ მაგალობლის დუმბაძისა და ყმის გოგია ხოტივრისა, რომელიც პირველი ამათაგანი აზნაური დუმბაძე შემოსრულა სოფელსა პატრიკეთს ყმანვილების სასწავლებელად გალობისა და წიგნისა და ამ საგანსა ზედა მაქვენდა თქვენ მიერ მონერილობა უნდა გამომეცადა გალობაშიდ ორთავე მხარე და მიველ ადგილობითად სოფელსა პატრიკეთს და გამოვსცადე პირველი ამათაგანი დუმბაძე და სამივე მღვდელთმთავრის ვასილისა, გრიგორისა და იოვანე ოქროპირისა წირვის წესი სცოდნია კანონიერათ და ამასთანავე რვა ხმა პარაკლიტონი სადღესასწაულო და ზადიკი და მარხვანი გალობით

სრულიად კარგათ სცოდნია და ამასთანავე სამლოცო წერილების წაკითხვაც ზედ მიწვევით კარგად იცის და ქართული წერაც კარგათ და ამასთანავე უჩინიკებიც გამოვსცადე და უსწავლებია კანონიერათ. ხოლო რაიცა შეეხების მეორე მხარესა ყმასა გოგია ხოტივარსა ისეთაც უნდა გამომეცადა და გალობის სწავლაშიდ მაგრამ მოვიხმეთ და არ მოგვეკარა და არცა ისმინა მონწერილობა თქვენმიერი და როგორც საზოგადო ყმისაგან ვსცანი თითონ ამა ხსენებულს დუმბაძეს ბარებია სოფელ პატრიკეთს გალობის სასწავლებელად დღედმდე მათ შორის შფოთის მოხდენისა. რასა ზ-ა პატივ მაქვს გარემოება ესე მავახსენო თქვენს მაღალ კურთხევას აზნაური სიმონ მგალობელი კანდელაკი

ჩყდ ზ-ს

თებერვლის ე-ს

ძ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.10301, ფ.3

ს. კანდელაკის პატაკი ბლალორჩინ ი. გამრეკელოვისადმი (გამრეკელი) სოფ. პატრიკეთში გალობის მასწავლებელ ბ. ხოტივარის გამოცდაზე

მისს მაღალ კურთხევას უფალს
ბლალორჩინს იოვანე გამრეკელოვს
მგალობლის სიმონ კანდელაკისაგან

რ ა პ ო რ ტ ი

მონწერილობასა ძალით თქვენის მაღალ კურთხევისა საქმესა ზ-ა ყმის გიორგი ხოტივარისა გამოცდასა ზ-ა გალობის სწავლაშიდ და ამა საგანსაზედ გამოცდილ იქმნა ჩემ მიერ და უსწავლია წირვის წესი ოქროპირის ვასილის და გრიგორის წირვისა კარგათ და რამდენიმე მეცხრე ძილის პირები და შეუძლია ეს წირვის წესი და სხვა ძილის პირები გარდასცეს სხვათა ახალ მოსწავლეთა, რასა ზ-ა პა-

ტივი მაქვს გარემოება ესე მოვახსენო თქვენს მაღალ კურთხევას
მგალობელი სიმონ კანდელაკი
ჩყჯზ-ნელსა
მაისის კზ-ს
ძ.ც.ს.ა. შ.21, ს.10301, შ.4

**იმერეთის ეპისკოპოს გაბრიელის წერილი ზღალოჩინ
ი. გამრეკალოვისადმი (გამრეკელი) სოთივარისა და
ღუმბაძისათვის გალოჯის სწავლეზის ნაპართვაჲ (1867 წ.)**

От Имеретинского епископа Гавриила Благочинному Гамрекелову
მოხსენებისა ძალით თქვენისა ზ-ს ამა ივნისიდან №93 გაძღვე
თქვენ ცნობას რომელ, რათგანაც ხოტივარს და ღუმბაძეს სცოდნი-
ათ გალობა, ორივემ ასწავლონ იმ ბოვშეებს ვინც ისურვებს მათთვის
მიბარებას იმ პირობით რომ სოფელში არ მოახდინონ შფოთი, არა-
მედ მშვიდობით იყვნენ.
ძ.ც.ს.ა. შ.21, ს.10301, შ.2

**ზღალოჩინ თ. ასათიანის უწყება ოქჯის დიაჩოქეზისადმი
ლაილაშში დ. ჭალაგანიქესთან წასვლაჲ გალოჯის
შესასწავლად**

უწყება

დერჩის საბლალოჩინო ოკრულის ეკკლესიების პრიჩეტნიკებს
ლაილაშში იმყოფება მგალობელი დიმიტრი ჭალაგანიქე, ამისათ-
ვის ვინაიდგან ეპისკოპოსის გრიგორისაგან არის წარმოგზავნილი
წადით სამის წირვის წესის შესასწავლად ეხლავე თორემ მარტვილ-

ში შეგვხვდებათ ნასვლა, სწავლებისათვის უნდა გადაიხადოთ თითო თუმანი. 2 თებერვალი 1889 წელს ბლალოჩინი მღ-ი თ. ასათიანი
ძმსა. ფ.21, ს.17976, ფ.6

**გურია-სამეგრელოს ეპისკოპოს ბრიგოლის წერილი
ბლალოჩინ თ. ასათიანისადმი, დ. ცაგერში დ. ჭალაგანიძესთან
დიაჩოქების გაგზავნაზე ბალოვის შუასწავლად**

ВЕДОМСТВО

Православнаго исповедания

ЕПИСКОПЪ

ГУРИЙСКО_МИНГРЕЛЬСКОЙ

ЕПАРХИИ

№1102

12 პრილის 1889წ

ГОР. ПОТИ

ბლალოჩინს მღვდელს

თეოფანე ასათიანს

დასამატებელად ჩემი ცირკულიარის მონერილობისა 3-ის სექტემბრიდამ წარსრულის წლისა, შესახებ პრიჩეტნიკებითა მიერ გალობის შესწავლისა, გაუწყებ თქვენ რ-ლ საკათედრო სობოროს ქართული გალობის რეჟენტი დიმიტრი ჭალაგანიძე იმყოფება ბლალოჩინის მღვდლის რომანოზ გულბანის შუამდგომელობით დ. ცაგერში და ასწავლის გალობას პრიჩეტნიკებს, და ამისთვის მოგინერ გამოუცხადოთ თქვენი საბლალოჩინოს ყველა პრიჩეტნიკებს, რომ იმათ ცაგერში მიიქცნენ აღნიშნულს ჭალაგანიძესთან და შეისწავლონ სამი წირვის წესის კილოზე გალობა. იმ პირობით როგორი პირობით აქვსთ გულბანის საბლალოჩინოს პრიჩოტნიკებს, ესე იგი ბინა და ხარჯი უნდა ექმნეს და მასთან თითო თუმანი სწავლის ქირა და რომ არ დაცდეს პრიჩეტნიკებმან ადრე გამოსცხადდენ და მოიმთავრონ

გალობის სწავლა, რაიცა მიუცემელი საჭიროა მათთვის და ცირკუ-
ლიარშიცა დაწვრილებითად მოხსენებულია.

გრიგორი ეპისკოპოსი გურია-სამენგრელოისა.

ძ.ც.ს.ა. 3.21, ს.17976, 3.2,8

დ. ჭალაბანიძის განმეორებითი წერილი ბლალოჩინ თ. ასათიანისადმი მასთან დიაჩოქების გაგზავნაზე გალობის შესასწავლად

მის მაღალ კურთხევას ბლალოჩინს მღვდელს თეოფანე ასათიანს.

შუამდგომლობამ ცაგერის ოლქის ბლალოჩინის მღვდლის რომა-
ნოზ გულბანისა 18-ის იანვრიდგან 1889 წლისა №18-ით გამოიწვია
ნებართვა გურია-მენგრელიის ეპისკოპოსის გრიგორისა, რ-ლისა-
გან მივიღე მონერილობა 18-ს იანვრის რიცხვით 1889წელსა №153-
ით, რ-მლის ძალით მე ვალად მედგინების, როგორც გამოცდილს მგა-
ლობელს, ლეჩხუმის უეზდში შემოსვლა შესასწავლებლად საეკლე-
სიო გალობისა ლეჩხუმის უეზდის საბლალოჩინო პრიჩეტნიკებთა,
რ-ლებიც ეპისკოპოსის გრიგორისვე განკარგულებით 27-ს აგვის-
ტოდამ და 3 სექტემბრიდამ 1888წლისა №1980-ით ვალდებულ იყვნენ
წასრულ იყონ სასწავლებლად მარტვილის მონასტერში. ვარ რა შე-
მოსული ამჟამად მოხსენებულის საქმისათვის სასულიერო მთავ-
რობის განკარგულებით და დაბინავებული ბლალოჩინის მღვდლის
გულბანის საბლალოჩინოში, რ-ლიც შეადგენს აქაურის სვანეთის ესე
იგი თქვენს საბლალოჩინოების საშვალ ადგილს, ამით პატივი მაქვს
გაცნობოთ თქვენო მაღალ კურთხევავ, რათა ჰქმნათ განკარგულება
გამოგზავნისათვის ჩემთან თქვენი საბლალოჩინო პრიჩეტნიკებისა
არა უგვიანეს ერთის კვირისა კილოზე გალობის სასწავლებლად სა-
მი წირვის წესისა, რაიც შეეხება ქირას გალობის სასწავლებლად სწავ-
ლისთვის თვითთონ ყ-დ უსამღვდელოესს გრიგორს გარდაუწყვეტია
თითო პრიჩეტნიკისაგან თითო თუმანი ფული, ამასთან ბინა და ხარჯი

უნდა იქმნეს ზოგად ყველა მოსწავლე პრიჩეტნიკებისაგან მოჩენილი ჩემდამო, სანამ სწავლას არ დავამთავრებები მათ, იმედია სიჩქარით ინებებთ ამაზედ განკარგულებას და ვინცა ეხლა ჩემთან არ მოვა სასწავლებლად იმას მარტვილში წასვლა არ ამორდება რადგანაც მე ხელმეორედ ვერ შემოვბრუნდები ლეჩხუმში და ეს უფრო სამძიმო იქმნება ყოვლისათვის სიშორის მიზეზით.

დავშთები მსასოებელი თქვენი ლოცვა კურთხევისა
გურია-მენგრელიის ეპარხიის კათედრის ქართულ მგალობელთა
რელენტი აზ-რი დიმიტრი ჭალაგანიძე
... თებერვალს 1889 წელსა
ძ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.17976, ფ.3,7

დ. ჭალაგანიძის წერილი ბლალოჩინ თ. ასათიანისადმი მასთან დიარქოძეის გაგზავნაზე გალოჯის შესასწავლად

მისს მალალ კურთხევას
ბლალოჩინს მღვდელს თეოფანე ასათიანს
მე ყ-დ სამღვდელოს განკარგულებით უნდა ვიქმნე დაბინავებული დ. ცაგერში და იქ უნდა მივიღო მე სამივე საბლალოჩინოის პრიჩეტნიკები გალოჯის სასწავლებლად იმ წესით რა წესითაც ყ-დ სამღვდელოსაგან გაქვსთ წარსრულის წელში წინადადება და ეხლაც განმეორებით მიიღებდით, მე ეხლა გიახელი ცაგერში 29-ს ამა აპრილის თვეში, ამისთვის გთხოვ პრიჩეტნიკები თქვენის საბლალოჩინოისა გამომიგზავნოთ დ. ცაგერში თანახმად ყ-დ სამღვდელოს მონერილობისა.

გურია მეგრელიის ეპარხიის ქართულ მგალობლებთა რელენტი
აზ-რი დიმიტრი ჭალაგანიძე
... მაისს 1889 წელსა
ძ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.17976, ფ.1

დ. ჭალაგანიძის წერილი ბლალოჩინ თ. ასათიანისადმი მასთან დიალოგების მიუსვლელობაზე

თქვენო მაღალ კურთხევაზე ბლალოჩინო თეოფანე ასათიანო

თქვენთან მაქვს მე გამოგზავნილი ორი წერილი ყ-დ სამღვდე-
ლოს გურია-მენგრელიის ეპისკოპოსის განკარგულებით თქვენი
საბლალოჩინო პრიოტიკები უნდა მოსრულ იყვნენ სამივე საბლა-
ლოჩინოს საშვალს ადგილზე ესე იგი ცაგერში, გარნა თქვენის
საბლალოჩინოდგან ჩემთან არცერთი მედავითნე არ მოსრულა ამ
მიზნისათვის, ამისათვის გთხოვთ რწმუნებულს თქვენდამი საბლა-
ლოჩინოს პრიოტიკებზედ ინებოთ განკარგულება თანახმად სხვა
საბლალოჩინოს პრიოტიკებითა მე გახლავარ გაჩერებული სამის
მაისიდგან თქვენი მოყურადე ამაზედ გაქვს თქვენ უკანასკნელი მო-
წერილობა ყ-დ სამღვდელო გურია-მეგრელიის ეპისკოპოსიდგან 12-
ს აპრილიდგან №1101-თა

გურია მენგრელიის ეპარხიის ქართულ მგალობლებთა რელენტი
აზ-რი დიმიტრი ჭალაგანიძე

ამასთანავე დავსძენ თუ რომელიმე პრიოტიკთაგანი აღმოჩნდება
კილოზედ გალობის მცოდნე , რომ შეეძლოს გარდაცემა სხვა პირი-
სადმი მანც ჩემთან უნდა მოიქცეს განკარგულების ძალით და უკუ-
ეთუ აღმოჩნდება მცოდნე იმ კილოზედ რ-საცა ჩვენ ვასწავლით დღეს,
იმ შემთხვევაში ისინი მიიღებს ჩემგან მოწმობას, მამაო ვისაც ეცო-
დინება მე არავის არ დავაბრკოლებ, რადგან არა მაქვს ისრეთი ხარბი
გული მაგაზედ დარწმუნდით.

16 მაისს

ძ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.17976, ფ.4,5

ქუთაისის სასულიერო სასწავლებლის მღვდლის მ. ცაგარეიშვილის და მთავარდიაკონ რ. ხუნდაძის თხოვნა გაბრიელ ეპისკოპოსისადმი ქ. ქუთაისში სამედავითნო სკოლის (სადაც გალობაც შეისწავლებოდა) გახსნის ნებართვაზედ გაბრიელ ეპისკოპოსის რეზოლუციით

1894 г. 17 февраля. Дело это, т.е. открытие псаломничной школы весьма нужно и полезно при условии хороших учителей, подробности нужно разработать внимательно и не спеша. Всего нужнее и необходимо достать хорошего знатока церк. устава и груз пения; к счастью эти предметы может преподавать дьякон Хундадзе, для прочих предметов найдутся многие способные. Экзаменаторов найдём в свое время, поэтому я со своей стороны дозволяю открыть такую школу

მის ყ-დ უსამღვდელოესობას იმერეთის
ეპისკოპოსს და კავალერს გაბრიელს

მასწავლებელთა ქუთაისის სასულიერო
სასწავლებლისა მღვდლის მელიტონ ცაგარეიშ-
ვილისაგან და მთავარდიაკვნის
რაჟდენ ხუნდაძისაგან

თ ხ ო ვ ნ ა

ჩვენ განვიზრახეთ გავხსნათ ქალაქ ქუთაისში სამედავითნო სკო-
ლა, რომლის მიზანი და დანიშნულება იქნება კარგათ და საფუძვლი-
ანათ მოამზადოს მსურველნი სამღვდელო და სამედავითნო საგნებში,
ესე იგი ტიბიკონში, გალობაში, ისტორიაში, კატეხიზმომში და საეკ-
ლესიო საბუთების კეთებაში, რისთვისაც საჭიროა იქნეს წელიწადში
ორი კურსი: სექტემბრიდგან იანვრის დაღევამდის და თებერვლიდ-
გან ივნისის დაღევამდის. ამისთვის უმორჩილესად ვსთხოვთ თქვენს
მეუფებას მოგვცეთ ნება ამგვარი სკოლის დაარსებისა, აგრეთვე კე-
თილ-ინებოთ ეკზემენის დროს დაგვინიშნოთ საიმედო პირი მოს-
წავლელთა გამომცდელებათ და შემდეგ მკაცრის გამოცდისა მიეცეს
კურსს დამთავრებულთა შესაფერი მათის სწავლის მოწმობა, რაც

შეეხება სწავლის სასყიდელს ამის რაოდენობის განსაზღვრას და მოვკიდებთ თქვენის მეუფების კეთილმნებლობაზედ.

მღვდელი მელიტონ ცაგარეიშვილი

მთავარდიაკონი რაჟდენ ხუნდაძე

... 1894 წელსა.

ძ.ც.ს.ა. შ.21, ს.19431, შ.1

მღვდელ მ. ცაგარეიშვილის და მთავარდიაკონ რ. ხუნდაძის შედგენილი სამედავითნო სკოლის პროგრამის ნაწილი გალობაში

პროგრამა

საღმრთო ისტორიისა, კატეხიზმოსი, ტიბიკონისა და გალობისა მედავითნეთა სკოლისათვის

გალობა

1. წირვის საგალობელი: იოანნე ოქროპირისა, ვასილი დიდისა და გრიგორი ღვთისმეტყველისა.

2. დღესასწაულთა მეცხრე სძილისპირები, რომელნიც იგალობებიან „ღირს არსის“ ნაცვლად ლიტურღიაშიდ.

3. სულთათანა აღსრულებულისა მართალთასა და მიცვალებულის წესის აგებაზედ ჩასართავები

4. ტროპარები: აცხოვნე უფალო ერი შენი, რაჟამს იორდანეს ნათელს იღე შენ უფალო, მეუფეო ზეცათავო, ქრისტე აღსდგა, აღდგომასა შენსა, ისაია მხიარულ იყავ, წმინდანო მონამენო, დიდება შენდა ქრისტე ღმერთო, მშვენიერმან იოსებ, მენელსაცხებელთა დედათა, ჯვარსა შენსა თაყვანს გსცემთ და სერობასა საიდუმლოსა.

ძ.ც.ს.ა. შ.21, ს.19431, შ.2,10

**იმერეთის ეპისკოპოს გაბრიელის ცირკულარნი ეპარქიის
გლავოწინებინადგი ქუთაისში სამეღვპითნო სკოლის
ღაარსებაზე**

30 июня 1894 г
№1617 по 1635

Циркулярно
Благочинному прот. Гамбашидзе

Известно, что лица, не из окончивших курс духовной семинарии, готовящихся для должностей причётника, дьякона и священника по церковному уставу, пению св. истории и катехизису, обучаются в гор. Кутаисе у разных частных лиц; Понятно, что при таком порядке такие лица несут немало расходов и труда, успехов же достигают не очень удачно. Ныне же духовник Кут. духовного училища священник Цагареишвили и диакон Ражден Хундадзе, состоящий учителем груз.церков. пения при том же училище с сентября месяца сего 1894 года с моего разрешения открывают школу для обучения указанным выше предметам, учителями по некоторым предметам будут они сами, а по некоторым приглашены другие лица. Экзамен будут производить в присутствии учителей школы особо назначаемых каждый раз для сего духовным начальством лиц в числе трёх человек специально знающих означенный предмет; по временам на таковых экзаменах буду присутствовать и я; выдержавшим экзамен по всем предметам похвально экзаменационною комиссиею будет выдаваться свидетельство и они далее при определении на службу в течение одного года со времени выдачи свидетельства экзамену по тем предметам подвергаемы не будут. Что же касается платы за право учения, то она будет определена по открытии школы и по возможности будет меньше той, какую доселе платили разным частным лицам за указанную подготовку.

Давая Вам о сем знать, предписываю объявить об изложенном духовенству вверенного Вам округа с предложением желающим изу-

чить поименованные предметы поступить в означенную школу и за-
ручиться установленным свидетельством которое будет представля-
емо епархиальному начальству при прошении о представлении того
или другого служебного места.

ქ.ც.ს.ა. №21, ს.19431, №.11,12

სლავური და ქართული საეკლესიო გალობის სწავლების გდგომარეობა ქუთაისის სასულიერო სემინარიებში სემინარიის 1895 - 1896 წ.წ-ის ანგარიშის მიხედვით

Церковно-славянское пение при 12 ур. в нед. Во всех классах училища преподавал Корнелий Маградзе. В разных классах в отчетном уч. году заучены наизусть стихиры всех гласов с Богородичными догматиками и тропари на Бог Господь тоже всех гласов и на все господские и Богородичные праздники; а также первые песни ирмосов всех 8-и рядовых гласов и вообще все, что требуется нормальной программю и вышеупомянутым циркуляром по духовно-учебному ведомству №9, при этом, согласно тому же циркуляру, и в применении к нему составленному Правлением училища постановлению, в заучивании наизусть многих песнопений по-славянски помогали, как выше указано, смотритель училища и преподаватели церковно-славянского языка. Кроме того, учителю церковно-слав. пения, как грузину, вменено в обязанность разучивать с учениками и по-грузински те песнопения, которые в известных классах не могли быть изучены учениками при учителях из русских. Дело преподавания пения поставлено было так: избранное дело разучивания песнопения сообщалось ученикам подлежащего класса по частям, а затем и все в целости; причем текст некоторых песнопений, за неимением в достаточном количестве необходимых руководств, писался преподавателем на классной доске,

с которой списывали ученики в особо заведенные ими для этой цели тетрадки для заучивания наизусть, после чего названные песнопения разучивались нараспев. Впрочем, к последнему средству в отчетном году приходилось прибегать только в исключительных случаях, а именно, когда изучались песнопения, напечатанные в октонях, так как другие песнопения в большинстве случаев имеются в учебных часословах, которые имеются на руках у каждого ученика подлежащего класса. Теорию пения в цефалном ключе и в ключе соль учитель сообщал ученикам со всеми надлежащими сведениями как относительно гамм и ключей, так и других нотных изменений и знаков, необходимых для ясного понимания, чтения и пения нот. Пение велось в классе то всеми учениками, то известными группами, то в одиночку, при чем обращалось надлежащее внимание на соблюдение такта.

Церковно-грузинское пение во всех классах училища при 12 ур. в нед. преподавал дьяк. Ражден Хундадзе. В приготовительных классах преподаватель проходил пение по программе, утвержденной высокопреосвященнейшим Экзархом Грузии, а в училище – по программе, присланной Правлением Тифлисской духовной семинарии. При преподавании текст неизвестный ученикам песнопений писался на классной доске и списывался учениками в свои тетрадки, а затем разучивался нараспев сначала по частям, а потом и в целости, причем прежде всего пел сам учитель, а затем и ученики, то целым классом, то группами, то в одиночку. Кроме того, учителем разучиваются наизусть и те молитвы и песнопения, которые разучиваются наизусть и учителем церковно-слав. пения, согласно циркуляру по духовно-учебному ведомству №9.

При училище устроено два хора церковно-груз. пения, из которых один поет в училищной церкви при Богослужении под управлением то самого преподавателя, то одного из лучших состоявших в хоре учеников Кутаисской духовной семинарии, а другой в Св. Георгиевской

церкви, куда ходят к Богослужению ученики приготовительных классов, так как училищная церковь по своей тесноте не может вместить всех учеников училища.

ქ.ც.ს.ა. 3.5, ს.559, 3.15,16

საეკლესიო ბალოვის სწავლების მდგომარეობა იმერეთის ეპარქიალურ გაბრიელის ქალთა სასწავლებელში სასწავლებლის 1899 წლის რევიზიის ანგარიშის მიხედვით

Церковное пение

Церковное пение, славянское и грузинское, во всех классах, исключая приготовительного, преподает учитель духовного училища А. Бенаев с 1 сентября 1895 г. Он же и регент училищного хора или вернее училищного общего пения, так как в церковном пении, исключая самых младших учениц участвуют все остальные, без нарушения той стройности, которая обычно удается только хорошему хору. Уже из постановки церковного пения (см. выше стр. 1-2) можно заключить, что г. Бенаев и знаток своего дела и преданный ему человек. Ученицы 1-го класса у него могут уже петь всю литургию и даже «Благослови, душе моя» и «Единородный Сын», чего здесь не сумеет пропеть один из сотни псаломщиков. Ученицы II класса хорошо овладели даже партесным пением, прекрасно мне провели «Хвали, душе моя, Господи», тройное «Господи помилуй» и «Иже херувимы» Бортянского; вновь разучали «На реках Вавилонских». Можно не иначе отнестись к трудам г. Бенаева, к стати сказать обращающегося с ученицами весьма мягко и ласково, как с наибольшею похвалою, и лишь посоветовать ему не тратить особенно много времени на партесное пение, но как можно больше изучить обычных обиходных мотивов, не исключая догматиков, ирмосов, важнейших стихир, как по-славянски, так и по-грузински. Из последнего рода песнопений в грузинских церквях обыч-

но ничего не поют, за утратою мотивов. Было бы хорошо, если бы грузинские песнопения эти г. Бенаев выучил с ученицами по славянским мотивам. Это бы послужило бы сближению церковно-грузинского пения с пением единой верной ему русской православной церкви, чего совершенно напрасно всячески сторонятся грузинские маэстро.

В подготовительном классе пение преподает, под ответственностью Бенаева, воспитательница Кетевана Чиковани с голосу. Ее ученицы довольно хорошо мне пели и по-славянски и по-грузински: «Достойно», «Святой Боже», «Отче наш», молитву пред учением и после него и затем и светские песни русские: «Ах, попалась птичка...», «Румяной зарею», и народные грузинские. Пению в Гавриилевском училище наиболее всего посчастливилось.

ქ.ც.ს.ა. 3.5, ს.171, 3.99

ქუთაისის სასულიერო სასწავლებლებში საეკლესიო გალობის სწავლებისა და გალობის მასწავლებლების კ. მაღრაძისა და რ. ხუნდაძის დახასიათება სასწავლებლის 1899 წლის რევიზიის ანგარიშის მიხედვით

ЦЕРКОВНОЕ ПЕНИЕ

Несмотря на все строгие распоряжения и предписания высшей власти придавать самое серьезное значение церковному пению (см. определение Св. Синода 1887 года №593, повторенного в 1889 году от 3-24 февраля №243, см. циркуляр по дух. учебн. ведом. №5), в Кутаисском училище этому важному предмету не придается ровно никакого значения. Определение Св. Синода, как видно из дел училища, правление его было известно (см. журн. №40 1890 года), но как вновь поступающие даже в средние и старшие классы обыкновенно по пению никогда не экзаменовались, так и ученики, состоящие уже в училище, но по церковному пению оказывавшие успехи неудовлет-

ворительные, не переэкзаменовывались. Причин этого нужно искать в том, что готовили в училище учителя наук училища, которые сами петь ни учить пению не могут. Учителя же пения, как люди в училище маленькие, не могли конечно, настоять ни на том, чтобы их предмету придавалось должное значение, ни на то, чтобы и к ним отдавали детей на подготовку к экзаменам. Следовательно, учащиеся могли наниматься по этому предмету лишь добровольно и разве ради страха экзамена на поступление в семинарию или в псаломщики. Хотя смотритель и уверяет, что распоряжение Св. Синода соблюдалось (см. прил. л.23-й на обор.), но документы училища говорят другое. Из них ясно видно, что с 1891-2 по 1895-6 уч.год все учен. 4-го класса обычно отмечались по пению хорошими отметками; лишь в 1896-7 год отмечены двое 2-ками по славянскому пению и в 1897-8 г. один по церковно-славянскому и один по церк. грузинскому; в прочих штатных классах хотя в конечных результатах годовичных успехов и отмечалось обыкновенно от 20 до 50 учеников с неудовлетворительными баллами, как по славянскому, так и по грузинскому пению, но это обстоятельство даже и не вызывало никакого суждения правления. О переэкзаменовках же по пению в первый раз встречается лишь в постановлениях правления 1897 года (см. журнал №16), где немногим ученикам в первый раз были назначены переэкзаменовки по пению, но постановление это не было приведено в исполнение, так что для пения не было отведено даже и графы в переэкзаменовочной ведомости. На малое знакомство учеников училища с пением, по крайней мере грузинским, являлось само духовенство и вынуждено было просить покойного преосвященного Гавриила принять надлежащие меры к тому, чтобы в училище было обращено большое внимание на пение (см. журн. XXXI съезда). Дело это было в конце 1892 года, но это заявление духовенства, как показывают документы училища, осталось гласом вопиющего в пустыне. Правление ограничилось бесцеремонно ложным уверением, что все это неправда (см.журн.№5 1893

года). В данном случае еще раз приходится убедиться в том, как настойчиво учителя наук, привыкшие экзамены и переэкзаменовки обращать в доходную себе статью, уклонялись от всяких распоряжений высшей власти, не согласных с их карманными интересами. В самом деле, сделай пение обязательным или нужно делиться доходами с учителем пения, которая следовала им по благополучной сдаче экзаменов своих клиентов, и каковая, благодаря экзаменам по пению, могла стать неблагополучною.

ПРЕПОДАВАТЕЛИ ПЕНИЯ

1. КОРНЕЛИЙ МАГРАДЗЕ

Кончивший полный курс (по 2-му разряду) в Тифлисской духовной семинарии, К. Маградзе, родом из Кутаисской губернии, состоит на службе с 8 октября 1890 года, а в занимаемой должности с 27 ноября 1892 года; церковно-славянское пение знает хорошо и дело свое может вести успешно. К своему делу он прежде отличался усердием, почему получил добрый отзыв Правления семинарии, благодаря которому Св. Синодом, вследствие его ходатайства, разрешено искать должности учителя грузинского языка в приготовительных классах училища наравне со студентами семинарии. Но в последнее время он так пристрастился к азартной карточной игре, что в компании с учителем Лукьяновым, одним священником и другими лицами посторонних ведомств целые ночи начал проводить в этом занятии, что не могло, конечно, не отразиться на исправном отправлении им своих служебных обязанностей. Так, он под предлогом болезни не являлся иногда на уроки, будучи накануне и на следующий день совершенно здоровым. Так, 13 мая, накануне коронации, при моем посещении училищной церкви его не было на всенощной ни здесь, ни, как оказалось, в соборе (он вместе и регент Архиерейского хора); между тем в этот день и следующий день у него была картежная игра... Он мне признался в своем увлечении и дал честное слово более и в руки не брать карт. Но как увлечение, так и компаньоны соблазнительны.

2. ДИАКОН РАЖДЕН ХУНДАДЗЕ

О.Хундадзе, местный уроженец, свое образование закончил I-м классом духовного училища; в дьяконском сане состоит с 1877 года; церковно-грузинское пение преподает в Кутаисском училище с 1883-4 учебного года и с того же времени состоит при училищной церкви диаконом. Он считается в здешней епархии одним из немногих знатоков церковно-имеретинского пения. Но так как о.Р. не получил никакого музыкального образования, то он усвоил себе с голоса это пение со всеми присущими ему недостатками в гармонизации, и с такими же недостатками преподает своим ученикам. Как не знающий теории пения, он как сам усвоил его по слуху, так и преподает по слуху, т.е. заставляет петь учеников за собою до тех пор, пока они не усвоят того или другого песнопения. Поэтому хором, особенно за самим о.Р., ученики его поют бойко, а в одиночку довольно слабо и неуверенно. Правда, он перелагает грузинское песнопение даже и на ноты. Но или ноты его должны быть со стороны гармонизации ниже критики, или кто-либо знающий теорию музыки должен расставить ему диезы, бемоли и т.п. тонкости музыкального искусства. Благодаря именно невежеству доморощенных знатоков, церковно-имеретинское пение доселе отличается какофонией и дерущими уши мотивами, а в то же время и подмесью духанных мотивов, которыми эти знатоки и дорожат более всего, как якобы национальными особенностями своего пения. Обще-человеческие законы гармонии для них и не писаны... Как учитель грузинского пения о.Р. должен быть и регентом грузинского хора и училищной церкви. Но при исполнении своих регентских обязанностей он присутствует не часто, особенно же редко дьяконствует: я ни разу не был свидетелем его дьяконского служения, хотя и был за училищным богослужением до и во время ревизии много раз. Правда, это зависит и от его убожества (он хром на одну ногу), но главным образом от его нерадения и холодности к церкви, из отсутствия потребности освящать себя таинством причащения и даже

присутствием за богослужением... Вообще, в нем не достает ни церковности, ни уважения к церковным обычаям. Когда я, священник пришел к нему на урок, он, дьякон, счел совершенно лишним принять благословение (хотя бы для примера своим ученикам), что делали многие из светских лиц и даже с высшим образованием (например, почтенный старец Датошвили), увидев, что он не выражает никакого намерения принять благословение, я хотел почтить его пред учениками обычным поданием руки, но он, подумав, что я хочу его вопреки его желания, свои руки заложил за спину и сделал два шага назад...

ქ.ც.ს.ა. 3.5, ს.171, 3.65,66

მღვდელ რ. ხუნდაძის მოხსენება იმერეთის ეპისკოპოს გიორგისადმი ქართული ბალოზის სწავლებაზე გიორგი ეპისკოპოსის რეზოლუციით

№2006 12ივნია 1911 გ. Предписать духовенству чтобы оно строго следило за церковным пением и не всякому проходимцу позволяло петь в церкви и школе Еп. Г.

მის ყ-დ უსამღვდელოესობას
იმერეთის ეპისკოპოსს გიორგის
მღვდლის რაჟდენ ხუნდაძისაგან
მოხსენება

დაკვირვება, გამოცდილება და მასთან საზოგადო, საერო საქმე მაიძულებს, რომ თქვენს ყ-დ უსამღვდელოესობას მოვახსენო შემდეგი: წინეთ, როდესაც ქართველს ქართული სული ედგა, შეგნება ქონდათ საზოგადოთ და ახსოვდათ თავიანთი ეროვნული ვინაობა, მაშინ ყველა თითოეული მათგანი დიდის სიბრთხილით და სიფაქიზით ეპყრობოდა ყოველგვარ ეროვნულ კუთვნილებას, რომელიც, რა საკვირველია შეადგენს ჩვენი ერის საკუთრებას, მამაპაპათგან ნაანდერძევე განძს და რომელიც დღესაც ასე სიბრთხილეს თხოულობს

და დაცვას, როგორც წინეთ. ამჟამად მე მოგახსენებთ მეუფეო, ქართული გალობის შესახებ, რომელიც დაკარგვის კარზე დგას. წინეთ, საზოგადოთ გამეფებული იყო ერთი საზოგადო კილო სრულად იმერ-ამერეთა შორის და ვინაც გალობა კი იცოდა, ამ საზოგადო კილოს წყალობით ერთი მეორესთან ერთად გაზდილივით იტყოდნენ გინდ თავის დღეში არ ენახოთ ერთმანეთი; ეს იმიტაც მტკიცდება, რომ ამერეთის მაგლობელმა კარბელაშვილმა და მე ერთმანეთის პირველ ნახვაზე უცვლელად ვიგალობეთ ერთმანეთთან და სრულიად კილოს უცვლელობა ვპოვეთ ყველა იმ გალობებში, რომელსაც დიდი ხანია ამერეთში აღარ გალობენ და მხოლოდ ცოდნა შერჩენიათ, ცოტათი ცვლილება თუ არის, მხოლოდ წირვის გალობაში. ალბათ ახალ დროთა გავლენით. დღეს კი არა თუ ამერ-იმერში სურთ კილოს დაცვა, არამედ იმერეთში სულ ცოტაღა უკლია, რომ ნამდვილი ქართული კილო მოისპოს. ამის მიზეზი გახლავთ მეუფეო, ის რომ ვინაც თითო ოროლა ნოტის სახელი ისწავლეს ყველამ თავისებურათ გადაამახინჯეს და იმ დიდებული საერთო კილოს მაგიერ, დღეს ვინ იცის რამდენნაირი მახინჯი კილოს გალობას მღერიან!..

ასეთი უმგვანო კილო გალობის მრავალი მცოდნე დადიან სოფლებში და მსურველთა შორის ავრცელებენ ამ უნიადაგო, ყოვლად მახინჯ გალობას. ასე რომ ერთ სოფელში რომ ერთი ასწავლის და მეორეში მეორე, ესენი ერთი მეორესთან ვერ იგალობებენ. რომ ასეთი არეგდარევა არ მოხდეს და ქართული გალობა სრულიად არ ამოიფხვრას, ამისთვის ამ გარემოებას მოვანევიებთ თქვენი მეუფების ყურადღებამდის და უმორჩილესად გთხოვთ, კეთილ ინებოთ განკარგულება, რომ თქვენი მეუფებისაგან ვინაც მოწმობას არ მიიღებს ქართული გალობის ცოდნისას, მანემდის ბლალორჩინებმა და მღვდლებმა არ მისცენ ნება თავიანთ რაინებში სოფლად გალობის სწავლებისა არავის

მღვდელი რაჟდენ ხუნდაძე

11 ივნისი 1911წელი

ძ.გ.ს.ა. შ.21, ს.24951, შ.1

საეკლესიო საგალობლების
ნოტებზე გადაღება და დაბეჭდვა

**იმერეთის ეპისკოპოს გაბრიელის წერილი სამეგრელოს
სასულიერო სასწავლებლის ოლქის სამღვდელთაგან ყრილობის
თავმჯდომარისადმი ქუთაისში ქართული საეკლესიო გალობის
აღმდგენელი კომიტეტის დაარსებაზე**

სამეგრელოს სასულიერო სასწავლებლის ოლქის სამღვდე-
ლოების ყრილობის თავმჯდომარეს

იმერეთის სამღვდელოების უკანასკნელმა (XXI) ყრილობამ,
ყურნალითა თვისითა, წარსულის ნოემბრის თექვსმეტის რიცხვითგან
დანიშნა ქართულის საეკლესიო გალობის აღდგინებისათვის კომი-
ტეტი, რომელის წევრებადაც აღმორჩეულ იქმნენ და ჩემდგან დამ-
ტკიცებულ ბლალოჩინნი, მღვდელნი: დავით ღამბაშიძე, მიხაილ
მჭედლიძე, ერმალოზ ვეფხვაძე და მღვდელნი სამსონ შენგელია,
ნიკოლოზ ხუციევი, ანტონ ბალანჩივაძე და იაკობ მაჭავარიანი, რო-
მელთაც მიენდო ზრუნვა და ყოველს გვარის ზომების მიღება გალო-
ბის აღდგინებისა და ნოტებზედ გადაღებისათვის, გაცნობებ ამას და
მოგინერ რომ მისცე წინადადება სამეგრელოს სამღვდელოების
დეპუტატებს რათა მათაც თავიანთის მხრით აღმოიჩინონ ორი ანუ
სამი პირი ხსენებულის კომიტეტის წევრებად, რომ იმერეთის სამ-
ღვდელოებასთან ერთად სამეგრელოს სამღვდელოებამაც მიიღოს
ამ დიდ საქმეში ყოველ გვარი მონაწილეობა

№4771, 7 დეკემბერი, 1884 წ.

ძ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.16566, ფ.57.

**იმერეთის ეპისკოპოს გაბრიელის ცირკულარნი ეპარქიის
გლავლოჩინებისადმი ქართული საეკლესიო გალობის
აღმდგენელი კომიტეტისათვის თანხის შეკრებაზე**

კომიტეტი აღდგინებისათვის ქართულის საეკლესიო გალობისა
ყურნალითა თვისითა, წასრულის იანვრის 30-ის რიცხვიდგან№1,

მმთხოვს რათა გავსწერო თვითოეულს ეკკლესიასა და მონასტერ-ზედ ხუთ-ხუთ მანეთი ქართული საეკლესიო გალობის ნოტებზედ გადაღების სასარგებლოდ კომიტეტმა კიდევ შუეკრა კანტრაკტი გამოჩინილს მგალობელს და არტისტს ბატ. ფილიმონ ქორიძეს, რომელსაც ოთხასი ნომრის გადაღებისათვის ნოტებზედ, უნდა მიეცეს სასყიდელი ორი ათას ოთხასი მანეთი (2400 მანეთი) ამიტომ მოვიწერ: 1, რომ, იმ ეკკლესიების ფულებიდან, რომელსაც ახლა აქვსთ თვალად არა ნაკლებ ოცდაათის მანეთისა (30 მანეთი), წარმომიდგინეთ ხუთ-ხუთი მანეთი, ხოლო რომელ ეკკლესიას ამდენი ფული არა აქვს, იმის ფულებიდან გამოგზავნეთ სამ-სამი მანეთი დანარჩენი ორი მანეთი კი შეავსეთ მდიდარი ეკკლესიებიდან. ფული კი წარმომიდგინეთ სიით, რომელშიაც აღნიშნულნი უნდა იქმნეს, თუ რომლის ეკკლესიიდან რაოდენი ფული წარმოიდგინება თვით ფული გასწერეთ თავდაპირველად ეკკლესიის შესავალ-გასავლის ნიგნში, 2, რომ იხმაროთ ყოველი ღონისძიება და თქვენი გავლენა შეკრებისათვის კეთილმნებლობითის შეწირულობისა ამავე საგნის სასარგებლოდ და შემოწირულობანი შთანერეთ ნიგნაკში რომელიც ამასთანავე გადმოგეცემათ და ფული შეკრებილი წარმომიდგინეთ, ხოლმე და სემდეგ თვით ნიგნაკიც წარმომიდგინეთ როცა გათავდეს, შესამონმებლად წარმოდგენილი ფული წასწერეთ ხოლმე იმავე ნიგნაკში და მიაკერეთ კვიტანცია მიღებისათვის განერილის ფულისა.

გაბრიელ ეპ.იმ.

№1156

28 თებერვლის 1885 წლის.

ძ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.16773, ფ.2,9

**იმერეთის ეპისკოპოს გაბრიელის წერილი ბლალოჩინს
თ. ასათიანისადმი საეკლესიო გალოგის აღსადგენად თანხის
წარმოდგენაზე**

ბლალოჩინს ასათიანს

უფიცხელესად მოგიწერ სიჩქარით, არა უგვიანეს ერთი კვირისა, წარმომიდგინოთ ფული ეკკლესიებითაგან, საეკლესიო გალოგის აღსადგინებლად, თანახმად ცირკულიარისა ჩემისა, წარსულის 28 თებერვლიდგან ამა წლისა, ვინც დაავიანებს დაიმტრაფება.

გაბრიელ ეპ. იმ.

№1765

10 აპრილის 1885წ.

ძ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.16773, ფ.3

**დერჩის ოლქის ბლალოჩინის თ. ასათიანის პატაკი გაბრიელ
ეპისკოპოსისადმი ქართული საეკლესიო გალოგის აღსადგენად
60 მანეთის გაბზავნაზე**

რაპორტი

მონერილობისა გამო თქვენის ყ-დ უსამღვდელოესობის 28 თებერვლიდამ ამა 1885 წლის №1156-თა მაქვს პატივი ამასთანავე წარმოგიდგინოთ სამოციხისა მანეთისა (60მ), ქართული საეკლესიო გალოგის ნოტებზედ გადაღების სასარგებლოდ ერთად სიითა მასზედ თუ რაოდენი წარმოიდგინების ეკკლესიიდამ დერჩის ოკრულის საბლალოჩინოებისამებრ.

№96

2 ივნისი 1885წ.

ძ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.16773, ფ.8

**იმერეთის ეპისკოპოს გაბრიელის განმეორებითი წერილი
ბლალოჩინ თ. ასათიანისადმი საეკლესიო ბალოვის
აღსადგენად თანხის წარმოდგენაზე**

ბლალოჩინს, მღ. თ. ასათიანს

მოგიწერ თქვენ დაუყოვნებლივ და არა უგვიანეს ერთი კვირისა
წარმოადგინოთ / თუ ჯერეთ არ წარმოგიდგენიათ / ფულები ეკკლესი-
ებთან განკვეთილმნებულთა შენაწირი აღსადგენელად ქართული სა-
ეკლესიო გალობისა

გაბრიელ ეპ. იმ.

№4229 1 სექტემბერი 1885წელს

ძ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.16773, ფ.4

**დერჩის ოლქის იმ ეპკლესიების სია (თანხის ჩვენებით),
რომლებამაც თანხა შენირეს ქართული საეკლესიო ბალოვის
აღდგენას (1885 წ.)**

სია მასზედ, თუ რომლის ეკლესიიდან დერჩის ოკრულის საბლა-
ლოჩინოისა რაოდენი მანეთი წარდგენილ არს ქართული საეკკლესი-
ო გალობის აღდგინებისათვის

1. დერჩის მაცხოვრის ეკკლესიისა ხუთი მანეთი
2. დღნორისის წმ-ის გიორგის ეკკლესიისა ექვსი მანეთი
3. ჭაშლეთის მაცხოვრის ეკკლესიისა ხუთი მანეთი
4. საჩხეურის მაცხოვრის ეკკლესიისა სამი მანეთი
5. ზოგიშის მაცხოვრის ეკკლესიისა ექვსი მანეთი
6. ალპანის წმ-ის გიორგის ეკკლესიისა სამი მანეთი
7. საირმის წმ-ის გიორგის ეკკლესიისა ექვსი მანეთი
8. ლვირიშის მაცხოვრის ეკკლესიისა სამი მანეთი
9. სანორჩის ლეთისმშობლის ეკკლესიისა სამი მანეთი
10. ნაკურალეშის წმ-ის გიორგის ეკკლესიისა ექვსი მანეთი

11. ცხუკუშერის მთავარანგელოზის ეკკლესიისა შვიდი მანეთი
 12. ტვიშის წმ-ის გიორგის ეკკლესიისა ხუთი მანეთი
 13. მექვენის მთავარანგელოზის ეკკლესიისა სამი მანეთი
 14. ორხვის წმ-ის გიორგის ეკკლესიისა სამი მანეთი
- ბლალორინის თან. აღ. მღვდ.თ.ასათიანი
 ძ.ც.ს.ა. №21, ს.16773, №1

იმ საგალოპელთა სია, რომელიც მღვდელმა ი. წაჩეთელმა სსვადასსვა დროს მიიღო იმერეთის ეპარქიის კანცელარიიდან მ. შარაძისათვის გადასაცემად

სია იმ გალობათა რომელნიც არიან გადაღებული ნოტებზედ ფილიმონ ქორიძისაგან და რომელიც ჩავაბარე გადასაცემად მაქსიმე შარაძისა 30 სექტემბერს 1894წ.

ეს საგალობლები არის მოთავსებული ექვს რვეულშიდ რომელნიც ცალცალკე არი დანომრილი და შნურკ გაყრილი

I რვეულში არის ოქროპირის სამღვლეღმთავრო წირვის წესი. სულ ორმოცდაჩვიდმეტი ნომერი.

ეს რვეული შედგება 75 გვერდისაგან.

II რვეული

1 აღდგომასა შენსა ქრისტე მაცხოვარ, 2 ქრისტე აღსდგა მკვდრეთით სიკვდილითა სიკვდილისა. 3. ძელო ცხოვრების მიმნიჭებლო. 4 აღდგომისა დღე არს. 5 განვიწმინდენობელნი. 6 ცანი ყ-დ ღირსებით. 7 მოვედით და სასმელი ახალი. 8 ან ყოვლითურთ აღივსო ნათლითა. 9 გუშინ შენთანა ჯვარს ვეცმოდით ქრისტე 10...თოსა სახმილავსა ზედა. 11 უღმობელად განძღებულ 12 ვითარ ტარიგი უბინო. 13. წინაშე აჩრდილებრივ სულ 13 და გვერდი 35.

მესამე რვეული

1 ... 2... 3... 4 შთახედ შენ ქვესკნელთა ქვეშე. 5 დაიცვენ ბეჭედნი აღუტებელად ქრისტე. 6 მაცხოვარ ცხოველი და დაუკვლევი მსხვერ-

პლი. 7 და აღსდგა რა იესო საფლავით. 8 რომელმან ყრმანი იხსნა სახმილისაგან. 9 დედანი ღვთივ განგძრნობილნი შემდგომად. 10 სიკვდილითა სიკვდილისა შემუსვრასა. 11 ვითარ ჭემმარიტ წმიდა და ყოვდ. 12 ესე არს წმიდა დაჩინებულ დღეს. 13, მოვედით ვეზიარნეთ. 14 აღვიხილენ თვალნი მიმეგოს. 15 მამაო ყოვლისამპყრობელო. 16 ადიდებს სული ჩემი სამისა დღისა. 17 ანგელოზი ღალადებს 18 განათლდი, განათლდი. 19 ჰოი საღმრთო. 20 ჰოი პასექო დიდო და დიდებულო 21 ხორცითა მიიძინე 22 აღსდგეი ღმერთი და განიბნინენ .23 პასექი ბრწყინვალედ შვენიერი. 24 ვითარცა მოაკლდენ კვამლსა. 25 ხილვით მოვედით. 26 ესრეთ წარწყმდენ ცოდვილნი. 27 მენელსაცხებელი დედანი 28 ესე არს დღე რომელ ქმნა უფალმან .29 პასექი საწადველი წმინდა 39 დიდება მამასა და წმიდასა სულსა. 31 აღდგომისა დღე არს. 32 და ჩვენ მოგვანიჭა ცხოვრება საუკუნო. 33 მეოხებითა ხვთის მშობელისათა. 34 გვაცხოვნენ ჩვენ ძეო მღვთისაო აღდგომილო მკვდრეთით 35 ეკკლესიასა შინა აკურთხევდით ღმერთსა, 36 რაოდენითა ქრისტეს მიერ ... 37 წარდგომა. ესე არს დღე რომელ ქმნა უფალმან 38 ... 39 უფალო ღალადვეყავ. 40 უფალი... ახალ კვირის. 41... 42... 43 დაბეჭდული საფლავთ. 44. სახელითა უფლისათა გვაკურთხენ მეუფეო ამინ. 45 ღმერთი უფალი და გამოგვიჩნდა ჩვენ. 46 გადიდებთ შენ ცხოვრების მომცემელო ქრისტე. 47 დიდება მამასა და ძესა. 48 ყოველი სული აქებდით უფალსა. 49 წმიდა არს უფალი ღმერთი ჩვენი. 50 დაამტკიცე ღმერთო და განაძლიერე. 51 დიდ არს უფალი ჩვენი დიდ არს ძალი მისი. 52 ამაღლდი დიდებით ქრისტე ღმერთო. 53 დიდება შენდა ღმერთო ჩვენო დიდება შენდა. 54 სიყრმით ჩემითგან... 55 რომელთა გძულსთ სიონი 56 დიდება მამასა და ძესა სულის მიერ წმიდისა 57 გადიდებთ შენ ცხოვრების მომცემელო ქრისტე 58 ამაღლდა ღმერთი ღალადებითა. 59 ჩვენსა ღმერთსა 60 ძალითა ჯვარისათა ქრისტე 61 ... მესმა მე ძლიერისა ჯვარისა. 62 აღმსობილნი შენ გმადლობთ. 63 გარე მომიცვეს მე ღელვათა 64 რომელმან... 65 მამისაგან შობილისა. 66 ადიდებს სული ჩემი 67 შევ

ქალწულო. 68 ამაღლდა ღმერთი ღალადებს სულის წმიდის მოსვლა-
სა 69 მეუფეო ზეცათაო. 70 კურთხეულ ხარ შენ ქრისტე ღმერთო
ჩვენო 71 გადიდებთ შენ. 72 სული შენი მიძლოდეს მე 73 ამაღლდი
უფალო ძალითა შენითა 74 მოციქულთა რა იხილეს 75 გიხაროდენ
მიმადლებულო უფალო. 76 შობამან შენმან 77... 78... 79 უგალობდეთ
უფალსა რომელმან წარუმართა. 80 განმადლიერე მოსავენი. 81 მესმა
უფალო განგება. 82 დამხსნელი ბნელისა მის. 83 ღვთისა მიმართ ვლა-
დადებთ 84 მაყვალი მოტყინარე. 85 სახმილსა მას შინა ყრმათასა. 86
ადიდებს სული ჩემი ყ-დ დიდებულსა. 87 რომელმან შევ მთიები .88
აცხოვნე უფალო ერი შენი. 89 გადიდებთ შენ ცხოვრებისა მომცემე-
ლო. 90 იხილეს ყოველთა კიდეთა ქვეყანისათა. 91 ადიდებს სული ჩე-
მი ყ-დ პატიოსანსა. 92 საიდუმლო სამოთხე ხარ. 93 წმიდაო ღმერთო
ჯვარის ამაღლების 94 კირიელეისონ. 95 აღამაღლებდით უფალსა
ღმერთსა ჩვენსა. 96 ჯვარსა შენსა თაყვანის ვსცემთ 97 დღეს გან-
გებულებისა. 98 გადიდებთ ყ-დ წმიდის ქალწულო. 99 ანგელოზთა რა
იხილეს. 100 შობამან შენმან. მესამე რვეულშიდ არის 100 ნომერი და
268 გვერდი

მეოთხე რვეული

№1 წინასწარმეტყველო და წინამორბედო ქრისტეს მოსვლისაო.
2 გადიდებთ შენ. 3 მოციქულთა თავნო და ყოვლისა 4 გადიდებთ შენ
ყ-დ ქებულნო 5 მთასა ზედა ფერი იცვალე 6 გადიდებთ შენ 7 თაბორი
და ერმონი სახელითა შენითა იხარებდენ. 8 ქვეყანა... 9 მშვილდი ძლი-
ერთა მოუძღურდა. 10 შენ დამამყარებელო... 11 მესმა სმენა შენი
დიდებული. 12 გვამით შენით 13 რომელმან ... 14 ნურადა განმიშო-
რებ 15 ... ჩემსა – ყრმათა. 16, 17, 18. 19 ყრმანი ებრაელნი 20 ბაბილონს
ყრმანი 21 შვიდნილ ალაგზნა 22 ადიდე სულო ჩემო. 23 შობა შენი
უხრწნელ არს 24 შეძრწუნდეს დაბადებულნი. 25 უფალო მოგვივლი-
ნე ნათელი ჭეშმარიტებისა 26 შობასა ქალწულება დაიმარხე. 27 გა-
დიდებთ შენ ყ-დ წმიდაო დედაო 28 წარდგომა სახარებისა და სამო-
ციქულოსი 29 პირად პირადად 30 ყოვლისა მპყრობელი 31 იგაემან

წინასწარმეტყველთამან 32 განზრახვა საიდუმლო 33 ბრწყინვალედ ... 34 განცვიფრდეს ყოველნივე 35 ცუდ იქმნა სიმბურვალე 36საღმართოსა ამას დღესასწაულსა. 37 ალი შემაცვრეველი 38 ყრმანი ბრწყინვალენი 39 ანგელოზთა მიცვალება 40 ასე იქმნეს. 41 ყოველნი ტომნი. 42 ხსენება მართლისა . 43 გადიდებთ შენ. 44 დიდი მარხვის პირველი კვირა. აღილუია. 45 საცნაურთა შენთა მსახურთასა 46 დიდება მამასა . 47 ვითარცა ან წესნი 48 დაუსაბამოსა შენსა 49 გალობა შეისმინე. 50 დიდება მამასა 51 რამე სახელ გდვათ 52უფალო რომელმან ყ-დ წმიდა 53 გული წმიდა დაბადე 54 ღვთისმშობელო ქალწულო 55 რომელმან მეექვსესა 56 ყურად იღე ღმერთო 57 დიდება მამასა 58 რამეთუ არა მაქვს ჩვენიერება

ეს მეოთხე რვეული შედგება 58 ნომრის საგალობელისა და 198 გვერდისაგან

მეხუთე რვეული

№1 რომელმან მეცხრესა. 2 მიგეახლენ ლოცვა ჩემი 3 მამასა და ძესა 4... 5... 6 ნათლის მცემელო ქრისტესო 7 მეოხ გვეყვებით 8 მონყალებასა შენსა მოვილტვით 9 შემწე და მხსნელი 10 მინყალე მე ღმერთო 11 მოიხილე ცაო 12 იხილეთ იხილეთ 13 შეურყვეველსა 14 დაამტკიცე 15 ესმა წინასწარ მეტყველსა 16 ღამითგან ვიმსთოთ 17 ღალად ვყავ მე 18 სულო ჩემო სულო ჩემო 19 ვსცოდეთ და უსჯულო ვიქმენით 20 რომელსა ძალნი ცათანი 21 უთესლოდ მიდგომილთ შობას. 22 ღირსო დედაო მარიამ 23 ჩვენთან არს ღმერთი 24 დიდ არიან სარწმუნოებასა 25 ზესთა მბრძოლისა 26 გიხაროდენ სძალოო უსძლოო 27 მხმობელი ესრეთ აღილუია 28—**ბზობის** დღეს საღმთომან მადლმან 29. ყოველთა აღდგომასა 30 დაფლულნი შენთანა 31 გადიდებთ შენ 32 პირითა ყრმათა ჩჩვილთა 33 მოციქულთა რა იხილეს 34 ღმერთი უფალი 35 მოვედით თაყვანის ვსცეთ მაგიერ კურთხეულ არს მომავალი 36 **ვნების კვირასი** აჰა ესერა სიძე მოვალს, 37 სასძლოსა შენსა ვხედავ 38 რაჟამს დიდებულნი 39 შვენიერმან იოსებ ძელისა-

გან 40 მენელსაცხებელთა დედათა 41 რაჟამს იორდანეს მთაზედ 42 **ტროპარნი** რაჟამს ლოდი იგი დაბეჭდ. 43 გაბრიელ გილაღდებთ. 44 ყოველივე საიდუმლო 45 იხარებდინ ცანი 46 შენ... რომელსა 47 ბრწყინალე იგი აღდგომისა 48 რომელი საუკუნე... 49 თანა დაუსაბამოსა 50 გიხაროდენ ბჭეო 51 ... 52 ... 53... 54 ვითარცა ჩვენისა აღდგომისა. 55 მალლით გარდამოხედ 56 ვითარცა ზენასა 57 ზღვასა მენამულსა 58 იხარებს ეკკლესია 59 იხილირა ეკკლესიამან 60 შენ უფალო 61 ვინ არს ესე მეუფე დიდებისა 62 იყავნ უფალო წყალობა შენი 63 ძალ ჩემდა და საგალობელ ჩემდა 64 უგალობდეთ ღმერთსა ჩვენსა უგალობდეთ 65 ვითარ განდიდნენ საქმენი შენი 66 შენ უფალო მიცვენ და დამიმარხენ. ამ მეხუთე რვეულშიდ არის 66 საგალობელი რომელიც შესდგება 183 გვერდისაგან

6 რვეული

ამ მეექვსე რვეულშიდ არის სამოცდათერთმეტი ნომერი ოქროპირის წირვის წესების საგალობელი, რომელშიც არის გადაღებული ფ. ქორიძისაგან ნაკაშიძის და კონტრიძის გადმოცემით. ეს საგალობელი ქორიძემ უფასოდ შემოსწირა ჩვენს სამღვდელოებას და 127 ...

1894 წელსა 30 სექტემბერს მივიღე მე ივლიანე წერეთელმან იმერეთის ეპისკოპოსის გაბრიელის გადაწყვეტილებით გარდასაცემად მაქსიმე შარაძისა, ამ სიაშიდ მოხსენებული საგალობელი ექვს რვეულად, მწუროკ გაყრილი, დაბეჭდილი და კანცელარიის მიერ შემომცემული სულ რიცხვით ოთხასორმოცდა თოთხმეტი საგალობელი და რვაას ოთხმოცდაექვსი გვერდი (886გვ) გარდაამისა სამოცდა თერთმეტი ოქროპირის წირვის ... ნებული ორას ოთხმოცდადა თოთხმეტი საგალობელი არის გადაღებული ქ. ქუთაისშიდ ქორიძის მიერ გადმოცემული მგალობლების დ. ჭალაგანიძის, რ. ხუნდაძის და ივლიანე წერეთლისაგან. რასა შინა ხელს ვანერ იპოლიაკონი ივლიანე წერეთელი.

1895 წელი იანვარი 11 დღე

რვეული მეშვიდე. შობის საგალობლები:

1. გადიდებთ შენ ცხოვრების მომცემელო 2 საშოთ მთიებისა 3, ქრისტეს შობასა, 4, სასწაულითა იხსნა ერი უფალმან, 5, წინა საუკუნეთა, 6, ღმერთო მოხედენ, 7, კვერთხი იესეს ძირისაგან, 8, პირველ აუნყა, 9, ღმერთი მშვიდობისა, 10, საცთურთა ბნელთა, 11, პირველ იონა, 12, შთახვედ იონა, 13, ქალწული დღეს არსება, 14, ყრმანი სარწმუნოებით, 15, სიყვარულით ყოველთა მხსნელისათა, 16 სახმილი შეცვარეული, 17, ყრმანი ბაბილონი, 18, ადიდე სულო ჩემო, 19, საიდუმლო 20, ჯერს არს დუმილი, 21, საშოთ ღვთისმშობლისა, 22, ყოველსა ქვეყანასა 23, რომელი საყდართა 24 გადიდებთ შენ, 25, რაჟამს იორდანეს, 26 გადიდებთ შენ 27 ზღვამან იხილა 28 განათლდი... 29 ზღვისა ლელვათა, 30 რომელმან მოსცა ძლევა, 31 განხსნილნი... 32 სმენა მესმა, 33 საქმენნი შენი, 34 იესო მთავარი, 35 განვი... 36 ხმა სიტყვისა, 37 წინასწარმეტყველმან, 38 ყრმანი წმიდა—39 მან პირველ აღისახმილისა, 40 საიდუმლო დიდებული, 41 დაბადებულნი, 42 სულო ჩემო, 43 ვერ შევძლებილ ვართ 44 უზესთაეს არს, 45 გიხაროდენ მიმადლებულო 46 გადიდებთ შენ ცხოვრების მომცემელო, 47, მოვიხსენო სახელი, 48...მი ქვეყანა 49 მოსავთა შენთა 50 ქრისტე ღმერთო 51 ჩვენებრ ... 52 ხმა ვყავ შენდამი, 53 ღვთისა სიტყვასა 54 მონებათ მღვთისა 55 ... რილთა მიერ, 57 აჩვენა უფალმან, 58 დღეს ცხოვრებ... წინასწარმეტყველი 59... 60... 61... 62... 63... 64... 65... 66 ეტყოდა გაბრიელ მღვთის მშობელსა, 67 აუნყებდით ქვეყანა 68 კიდობანსა მას სჯულისასა 69 ტყვეთა განმანთავისუფლებელო, 70 განაგდებთ შენ, 71 მართალი ვითარცა ფინიკი აღყვავდეს. ამ მეშვიდე რვეულშიდ მოთავსებული საგალობლები სამოცდა თერთმეტი ნომერი შობის დღესასწაულიდამ დაწყებული სხვადასხვა საგალობლები მივიღე ეპარხიალური კანცელარიისაგან გადასაცემად მაქსიმე შარაძისა 1895 წელ 11 იანვარს ივლიანე იოსების ძე წერეთელი.

რვეული მერვე 1 სულთათანა აღსრულებულსა, 2 უფალო შეგვიწყალენ, 3 მოგვმადლენ უფალო, 4 უპატიოსნესა ქერუბიმთასა 5 დიდება მამასა და ძესა 6, საუკუნოდ იყავნ სხენება, 7 საუკუნოდ იყავნ სხენება, 8 კურთხეულ ხარ შენ, 9 შეიწყალენ მონა ესე შენი 10 სახელითა შენისათვის 11 კურთხეულ ხარ შენ უფალო 12 დიდება მამასა 13 მოკვეთილი... 14 სამებაო წმიდაო, 15 რაჟამს წინასწარმეტ. 16 ბნელისაგან ცოდვითასა 17 მუცლად ილო 18 წმიდათა თანა 19 ჰოი სასწაული, 20 სარეცელი განცვრიფებული 21 შენ მხოლოო სანატრ, 22 დიდება შენდა უფალო 23 ისპოლა, 24 უფალო შეგვიწყალენ, 25 წმიდაო ღმერთო 26 ზღვა მენამული, 27 განუსვენე უფალო, 28 სერობასა მას 29 სდუმნინ ყოველი, 30 ღირს არს და მართალ. 31 შენდამი იხარებს მიმადლებულო 32 ყოველთა და ყოვლისათვის **ლიტურღია პირველ შეწირულისა** 33 ნათელი მხიარული 34 წარემართე ლოცვა 35 ან ზალნი ცათანი 36 ვაკურთხო უფალი 37 წმინდანო მონამენო 38 დიდება შენდა 39 ისაია მხიარულ იყავ, 40 კირიელისონ 41 კირიელისონ 42 აქ სიას, გარდა ამ 42 საგალობელისა კიდევ არის გადალებული ჩვენგნით საგალობელი ხელმეორეთ უფრო კარგად შემუშავებული რომელთა სიას აქვე მოვიყვან.

მეცხრე რვეული 1 ღირს არს ჭეშმარიტად, 2 მოვედით თაყვანის ვცეთ. 3 წმიდაო ღმერთო, 4 რომელი ქერუბიმთა, 5 დავითარცა მეუფისა ყოველთასა წღირს არს ჭეშმარიტად. ამ მერვე და მეცხრე რვეულშიდ მოთავსებული საგალობლები რიცხვით ორმოცდარვა საგალობლები შწურიკვაყრილი და დანომრილი ჩავიბარე კანცელარიისაგან გადასაცემად შარაძისა ივლიანე წერეთელმა

ძ.ც.ს.ა. 3.21, ს.19428, 3.4,5,6

მ. შარაძის თხოვნა გაბრიელ ეპისკოპოსისადმი იმერეთის სამღვდელმთავრის მიერ ნოტებზე გადაღებული ქართული საეკლესიო ბალმობის დაბეჭდვის ნებართვაზე გაბრიელ ეპისკოპოსის რეზოლუციით

1894г 23 июля . Разрешаю напечатать церковные песнопения составленные г. Коридзе по напеву Гурийско-имеретинскому но без требования за это от кого-либо особенно у церкви/вознаграждения/ а ноты поручить Ивлиану Церетели

Его преосвященству епископу Имеретинскому
Гавриилу
содержателя типографии в Тифлисе крестьянина
Озургетского уезда Максима Ростомовича Шарадзе

прошение

Ваше преосвященство! Семь лет прошло с тех пор, как церковное грузинское пение переложено на ноты Имеретинским духовенством в Кутаисе, к несчастью, до сих пор не напечатано, как я слышал по неимению у духовенства средств, а потребность к таковому пению у нас сильно чувствуется. В виду того чтобы ценный и громадный труд этот не сделался случайной жертвою пламени или пропасть каким-нибудь образом, всепокорнейше прошу Ваше преосвященство, разрешить мне напечатать оное на мои собственные средства и тем самым застраховать оное от всякой случайности. При етом всепокорнейше прошу Ваше преосвященство следующее ... благоволите сделать надлежавшее предписание о выписке для каждой церкви, вверенной Вашему преосвященству епархии по одному экземпляру означенного издания. Подачу сего прошения и личного объяснения по сему делу доверяю Юлиану Иосифову сыну Церетели

Содержатель типографии Максим Ростомович Шарадзе

30 июня 1894 года

в г Тифлисе

ქ.ც.ს.ს. №21, ს.19428, ფ.1

**იმერეთის ეპისკოპოსოს გაბრიელის მიერ მ. შარაქისადმი
გაცემული მოწმობა ფ. ქორიძის მიერ ნოტიჯზე გადაღებული
იმერულ-გურული საეკლესიო ბალოზის დაბეჭდვის ნებართვაზე**

СВИДЕТЕЛЬСТВО

Дано сие от меня содержателю в городе Тифлисе типографии
Максиму Ростовову Шарадзе, согласно его прошению, в том, что ему
мною дозволяется отпечатать на его Шарадзе средства церковные пес-
но-пения по Имеретино-Гурийскому напеву, переложенные на ноты
Филимоном Коридзе установленным порядком с тем, чтобы никаких
вознаграждений за это он, Шарадзе не требовал, ни от духовного ве-
домства, ни от приходских церквей и монастырей, в чем подписью
моею и приложением казенной печати свидетельствую.

Документ сей оплачен надлежащим гербовым сбором
г Кутаис-26 июля 1894 года
ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.19428, ფ.2

**იმერეთის ეპისკოპოსოსის გაბრიელის წერილი საკათედრო
ტაძრის გუნდის რეზენტ ა. ბენაევისადმი (ბენაშვილი)
ქართული საეკლესიო ბალოზის მასალების დაბეჭდვაზე**

Регенту Андрею Бенаеву

9 сентября 1894г №2294

Предписываю Вам немедленно представить в мою канцелярию все
без исключения ноты по грузинскому церковному пению которые мною
были переданы Вам

То же самое свящ Алекс Георгадзе №2295
ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.19428, ფ.3

ქართული გალობა

ლიბუჩხია

იოანე ოქროპირისა, მღვდლისა და მღვდელ-მთავრისათვის

გადღებული

ფაღაქიან ი. ქარაძის შაქრ

გადმოცემული: ატონ ნ. ლუშაბისა, დამბორი რ. ჭოლაკანისა, შავარდაკონის რაფინ
თ. ხუნდაძისა და იულიანე ი. წერეთლისაგან, რომელნიც სჯალბული გადმოცემულია მუღ-
ჩისკლქ ზ. ნაკაშიძისა და მღ. წესტორ ე. კონტრაძისაგან.

გამოცემაჲ. შარაძის ღამნან. (ე. კერუქელიძისა, ე. გეგლიძისა ღ ს. ლოსაბერიძისა).

ზარტუგრა 21 1.

თფილისი, 1895 წ.

სტამბა შ. შარაძისა და ან. ნიქ. ქუჩისა, № 21
Типография М. Шарадзе и К-о, Никола, № 21.

ქართული საეკლესიო გალობა
იმერეთში 1917-1920 წლებში

ქუთაისის საკათედრო ტაძრის კრებულის კრების დადგენილება მგალოზების: ბ. კუხიანიძის, ო. ჭიპაშვილისა და ა. ლოსაბერიძისათვის ხელფასის მომათვაზა

1917 წელს მაისის 27-სა დღესა. ქუთაისის საკათედრო სობორის კრებულმა ვიქონიეთ მსჯელობა იმ (112 მან.33კ) ას თორმეტი მანეთის და 33კაპ. შესახებ, რომელსაც დღემდის ლეზულობდა მღვდელმთავრის მგალობელთა გუნდი. დღეს რადგანაც ეს მგალობელთა გუნდი განთავისუფლებული იქმნა თავის მოვალეობისაგან მღვდელმთავრის განწესებამდის ეს ფულიც თავისუფალია და არავითარი დანიშნულება მას არ აქვს. რადგანაც სობორის უმცროსი კრებული მცირე ჯამაგირს ლეზულობს და არსაიდან არავითარი შემწეობა არ სჩანს და აუტანელი სიძვირის გამო დიდ ქონებრივ ტანჯვას განიცდის ამიტომ დავადგინეთ: რაც ამ ას თორმეტ მანეთ და 33კაპ., რომლისაგან იმერეთის სამღვდელოების აღმასრულებელი კომიტეტის დადგენილებით მოემატა მგალობლებს: დიაკ. ბართლომე კუხიანიძეს, დიაკ. ონოფ. ჭიპაშვილს და მედავითნეს ამბროსი ლოსაბერიძეს სამოცდაცხრა მანეთი, აღემატება, ესე იგი ორმოცდასამი მანეთი, განანილდეს თანასწორათ დიაკ. ისიდორე სვანაძეს, მედავითნეებს იოსებ ლორთქიფანიძეს და გერასიმე მოსიაშვილს. ხოლო ხსენებულმა მგალობლებმა, გარდა შაბათ-კვირის დღესასწაულ დღეებისა იგალობონ სობოროშიდ წირვაზედ სამშაბათობით ხუთშაბათობით და შაბათობით, როგორც ეს იყო წინეთ. რასა შინა ხელს ვანერთ: დეკ. ი.ჭეიშვილი, დეკ.ვ.დოლაბერიძე, მღ. ამბროსი ფოფხაძე, მღ.იეროთეოზ ნიკოლაძე, დიაკონი ი.სვანაძე, დიაკონი ბ.კუხიანიძე, მედავითნე დიაკონი გ.მოსიაშვილი, დიაკონი ბ. შავიანიძე, მედავითნე ამბროსი ლოსაბერიძე.

პირი ესე ნამდვილისა თანა სწორ არს დეკ. ი. ჭეიშვილი

ძ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.26525, ფ.2

ბ. კუხიანიძის მოწმობა

ესე მიეცა დიაკონს ქუთაისის საკრებულო ტაძრისას ბართლომე კუხიანიძეს, თანახმათ მისი თხოვნისა, წარსადგენად სამინათ-მოქმედო სამინისტროში, მას შინა, რომ ის, კუხიანიძე მსახურებს დიაკვნად ზემოაღნიშნულ ტაძარში და აგრეთვე გალობის მასწავ-ლებლად ქუთაისის საბალოსნო სკოლაში და სხვა მთავრობის დაწე-სებულობებში ის არ მსახურებს და რომ მას დიაკვნის სამსახუ-რისათვის ომისგან გამონწეული სიძვირის გამო, დამატებითი სამხედრო შემწეობა არ მიუღია.

12 ენკენისთვე, 1918 წ.

ძ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.27246 ფ.75

რ. ხუნდაძის მოხსენება მიტროპოლიტ ანტონ ქუთათელისადმი საეკლესიო გალობის გაუმჯობესების აუცილებლობაზე ანტონ ქუთათელის რეზოლუციით

1917წ. 17 ოქტ. ეთხოვოს მ.ხუნდაძეს დააარსოს გუნდი გალობის მოყვარეთა. იმერ. მიტრ. ანტონ ქუთათელი

მისს მაღალყოვლადუსამღვდელოესობას
ქუთათელ მიტროპოლიტს ანტონის
მღვდლის რაჟდენ ხუნდაძისაგან

მოხსენება

ქართველთა საბედნიეროთ და სასიქადულოთ, ასწვიდმეტი წლის დახურული კარები ჩვენი მშობლიური ეკლესიისა გაიღო და ჩვენს გულს სიამოვნებას ფენს, ის, რომ აღსდგა სახელი კათალიკოსობისა სრულიად საქართველოსთვის. აღსდგა იმერეთში ასწვიდმეტი წლის დამხობილი და დამახინჯებული კათედრა ჩვენი ქუთათელ მიტრო-პოლიტისა; ამ სიხარულს აორკეცებს ის, რომ თქვენ მეუფეო, შვილი თვით იმერეთისა აღზრდილი თვითვე საქუთათლოში, გულდამწვა-

რი ჩვენს წარსულზე, მონატრული ჩვენი ეკლესიის და ერის ბედნიერებისა, უზენაესი ღვთის ნებით დანიშნულ იქმენ ქუთათელ მიტროპოლიტის ადგილზე.

ცხადია, რომ დაკარგულ უფლების აღდგენასთან ერთად ამასთანავე უნდა აღდგენილ იქმნას ყოველგვარი ჩვენი ეკლესიური წესი წირვა-ლოცვისა, როგორც საღვთო წერილის კითხვის კილომიმთხვერა, აგრეთვე დიდი და განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს გალობის შესწავლას და გავრცელებას, ისე როგორც ეს იყო ჩვენი ბედნიერი დროის, მიტროპოლიტების დროს. ვიმეორებ, სიხარულს უორკეცებს ჩვენს საზოგადოებას თქვენი მეუფების ქუთათელ მიტროპოლიტატ დანიშვნა, მით უმეტეს, რომ თქვენი მეუფება არის მოყვარული და მცოდნე გალობისა, მასთან ძლიერი სურვილის მექონე გალობის შამობრუნებისა, იმ წესით, როგორი წესითაც იყო იგი, სანემ ჩვენი ეკლესიის ყოველგვარი წესები გადამახინჯდებოდა. ჯერჯერობით აუცილებელია მტკიცედ შემობრუნება, იმ კილოკავებისა, რაც არსებობდა წინეთ. შემდეგ კი დროთავითარების მიხედვით მოხდება ამ მტკიცედ დამყარებულს კილოზე შემუშავებულ იქმნეს ოთხ ხმაზე გაუმჯობესობა გალობისა თუ ამას გარემოება მოითხოვს. დღეს კი მთელი შეგნებული საზოგადოების სურვილია დამყარება და აღდგენა, იმ მტკიცე ნიადაგზე როგორათაც არსებობდა იგი.

თქვენმა მაღალ ყოვლად უსამღვდელოესობამ იცის ყველაფერი ეს. საზოგადოება დარწმუნებულია და მეც მათ შორის, რომ თქვენს მეუფებას არავისგან შეხსენება არ სჭირია, თვით თქვენი მეუფება იზრუნებს ჯეროვანათ ამის სისრულეში მოყვანას. მაგრამ პირადათ მე თუ ვახსენებ ამას თქვენს მაღალ ყ-დ უსამღვდელოესობას, მხოლოდ იმიტომ რომ მე, როგორც მგალობელი, როგორც მცოდნე ამ საგნისა, ამ განახლების დროს ზნეობრივათ მოვალეთ ვთვლი ჩემს თავს, რომ მივილო კადნიერება, რომ მოგახსენოთ, ის რაც ჩვენი ხალხის სურვილია და რასაც ჩემი გამოცდილებაც მიკარნახებს. ამ საქმეს

ახლავე უნდა დანყება; დახანება ყ-დ შეუნყნარებელია, რომელიც რა-საკვირველია დიდს შრომას და ენერგიას თხოულობს.

მრწამს, რომ ამის განხორციელების უკვდავი სურვილი აქვს თვით თქვენს მეუფებას.

მღვდელი რაჟდენ ხუნდაძე

შაბათი, 14 ოკტომბერი, 1917 წელი

ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.26368, ფ.1

მიტროპოლიტ ანტონ ქუთათელის წერილი საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარესადმი თხოვნით დეკანოზ რ. ხუნდაძისათვის ფინანსურ დახმარებაზე

საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარეს

საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის განათლების მინისტრმა ნასრული 1918წლის 27 ივნისს გამოსცა შემდეგი ბრძანება, რომელშიდაც სწერია: „ქუთაისის მესამე გიმნაზიის გალობის მასწავლებელს, რაჟდენ ხუნდაძეს ჩაეთვალოს 1883 წლის 15 სექტემბრიდან სამსახური“ აქიდან ცხადია, რომ მას მიუცილებლად მიენიჭა მთელი იმას სამსახურით შეძენილი უფლება, როგორც პენსიაზე, ისე ხუთი წლიური დამატებითი ჯამაგირის მიღებით, რომელსაც აქამდი არ ღებულობდა, მხოლოდ იმიტომ, რომ ყოფილი რუსეთის მთავრობა როგორც ჩვენში გარუხების პოლიტიკის მწარმოებელი, ქართულ გალობის მასწავლებელს ამა პოლიტიკისათვის მავნედ თვლიდა, რაისა გამო სამსახურს არ უთვლიდა და არ აძლევდა იმ უფლებებს, რომლითაც სარგებლობდნენ რუსულ-სლავიანური გალობის მასწავლებლები. როგორც ზევითაც არის ნათქვამი, ჩვენმა მთავრობამ ძველი მთავრობის უსამართლობა გაასწორა, სრულიად კანონიერად ცნო, აღნიშნულ ხუნდაძესაც ჩათვლოდა მთელი მისი ქართული გალობის მასწავლებლობა და ამნაირად შეუქმნა მას ის უფლებანი, რო-

მელიც მას ძველი რუსეთის მთავრობიდან ასე აშკარად, უსამართლოდ და ძალმომრეობით ქონდა ახილი. აქედან ცხადზე უცხადესია, რომ გალობის მასწავლებელმა ხუნდაძემ უნდა მიიღოს მსგავსად ყოველი სხვა უფლებამოსილი მასწავლებლობა, როგორც პენსია თავის დროზე, ისე ხუთი წლიური დამატება რომელსაც დიდი ხნიდან ლეზულობდენ სხვა მისი სამსახურით ამხანაგები. ამ უტყუარი მოსაზრების მიხედვით ხსენებული ხუნდაძისათვის აღნიშნული გიმნაზიის მთავრობამ გამოითხოვა წასული დროის ხუთწლიური დამატება 4000 მანეთი. განათლების სამინისტრომ ეს მოთხოვნილება კანონიერად იცნო, მაგრამ სრულიად მოულოდნელად უარი გამოუცხადა იმ ჩვენი მთავრობის საზოგადო დადგენილების ძალით, რომელიც ამბობს, რომ „სანამ ჩვენი ქვეყნის დამოუკიდებლობა გამოცხადდებოდა, გაუნმედელი ანგარიშის გასწორება მოეთხოვოს რუსეთის მთავრობასო“. მაგრამ ეს საზოგადო ხასიათის დებულება ჩვენი მთავრობისა სრულებით არ შეეხება მოხსენებულ ხუნდაძეს, წინააღმდეგ შემთხვევაში სრულიად უმიზნო და უაზრო გამოდის ხუნდაძისადმი ჩვენი მთავრობისაგან წასრულ დროთა სამსახურის ჩათვლა. ხუნდაძეს არავითარი ანგარიშები ყოფილ რუსეთის მთავრობასთან გასასწორებელი არ დარჩენია, რადგან მას სამსახურს მთავრობა არ უთვლიდა. ის რასაც დღეს ხუნდაძე თხოულობს შექმნა მისთვის არა რუსეთის მთავრობამ არამედ ჩვენმა ეხლანდელმა საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობამ და ამიტომ მიუცილებლად ამავე ჩვენი მთავრობისაგან უნდა იქნეს დაკმაყოფილებული და არა არარსებული რუსეთის მთავრობისაგან, რომელიც ხუნდაძეს არასოდეს ანგარიშს არ უწევდა, მითუმეტეს ეს ადვილად დასაკმაყოფილებელია, რომ ხუნდაძემ დღეს ძველებური ნამდვილი 4000 მანეთის მაგიერ უნდა მიიღოს ამა დროის ფული, რომელიც ცხოვრებაში გავა არა უმეტეს 40 მანეთისა, რომლის გადახთა სახელმწიფოსათვის არასოდეს საგრძნობელი არ უნდა იყოს.

მეორეს მხრით აღნიშნული ხუნდაძის მსახურება და ღვანლი სამ-

შობლო ეკლესიისა და ქვეყნის წინაშე ჩვეულებრივ როდი არის. გამარუხებელმა პოლიტიკამ ჩვენში ისე მოაწყო საქმე ქართული ენისა და გალობისა, რომ არც ერთი მასწავლებელი ქართულ მგალობელს აღარ ზრდიდა. ძველი ქართული გალობა გურულ-იმერულ ხმებზე, სამწუხაროდ ნოტებზე არ გვქონდა გადაღებული და ზეპირად ერთისაგან მეორეზე გადიოდა, რაისა გამო საქმე იქამდი მივიდა, რომ 1883წელში ჩვენი ქართულ-გურულ-იმერული კილოს გალობის შემნახველი იყო მხოლოდ სამი კაცი, რომელთა რიცხვში უპირველესი ადგილი ეჭირა რაჟდენ ხუნდაძეს. ამ კაცების გარდაცვლით კვდებოდა თვით ის ჩვენი ეროვნული დიდება, საეკლესიო გალობაც. ამ ფრიად სამწუხარო მდგომარეობას ყურადღება მიაქცია ნეტარსხენებულმა საქართველოს პატრიოტმა, ან განსვენებულმა იმერეთის ეპისკოპოსმა გაბრიელმა. იმ დროს ხუნდაძე მსახურებდა დიაკვნის ხარისხით მარტვილის სობოროში სადაც მან სამსახური დაიწყო 1871 წელში. თუმცა ხუნდაძეს სამსახური თავისი პირადი სარგებლობისათვის და მომავალი წინანწევისათვის იქ ერჩია, მაგრამ გაბრიელ ეპისკოპოსმა იგი ხუნდაძე 1883წელში გამოგლიჯა მარტვილს და მოიყვანა ქუთაისის სასულიერო სასწავლებელში ქართული გალობის მასწავლებლად, რადგან სასწავლებელში გავრცელებული გალობა მხოლოდ ერთისა და ორი პირის ხელში აღარ იქნებოდა, არამედ მოეფინებოდა ყველგან. იმხანში ჩამოვიდა იტალიიდან კომპოზიტორი ფილიმონ ქორიძე, რომელსაც ხუნდაძის ინიციატივით იმერეთის სამღვდელოება გაურიგდა ქორიძეს და ხუნდაძემ, ანტონ დუმბაძემ და დიმიტრი ჭალაგანიძემ ნოტებზე გადაალებიეს 400 ნომერი გალობა. ამნაირად ჩვენ გალობას ჩაედგა უკვდავი საფუძველი. შემდეგ ხუნდაძე დაინიშნა გალობის მასწავლებლად ქუთაისის სასულიერო სემინარიაში და საეპარქიო ქალთა 8 კლასიან სასწავლებელში და იმ დროიდან მთელი თავისი არსებობით შეუდგა ქართული გალობის საქმეს. მას აქეთ მას აღარ უმსახურია არც მღვდლად, არც რაიმე სხვა საქმეზე, რადგანაც მას მისი მრავალ-

რიცხოვანი ოჯახისათვის შეძლებოდა არსებითი პურის მოპოვება. მარტოდმარტო გალობისათვის დადებულ სრულიად უმნიშვნელო სასყიდლით კმაყოფილდებოდა და ებრძოდა რუსეთის რეჟიმს, რომელიც ჩვენ გალობას სამარისაკენ მიაქანებდა. რადგან ქორიძის ნოტებით სწავლება სასწავლებლებში რთული და საძნელო იყო, იმავე ხუნდაძემ ჩვენი სასწავლებლისათვის შეიმუშავა და დასწერა ნოტებზე უფრო უბრალო, მარტივი კილო ქართული გალობისა, რომელმაც ცდამაც იქამდი მიიყვანა ჩვენი გალობის საქმე, რომ დღეს ჩვენ ბევრი მცოდნე და მოსურნე გვყავს ქართული გალობისა, რომელთა უმრავლესობა არიან ყოფილი მონაფენი ხუნდაძისა. იმავე ხუნდაძეს ბევრი შრომა და ღვაწლი მიუზღვის აგრეთვე ქართულ-ეროვნულ სიმღერათა შეგროვება-შემუშავებაში. ხუნდაძე იგი დღეს უკვე მოხუცებულია და იურიდიული თვალსაზრისითაც, რომ არ ერგებოდეს მისგან პატიოსანი და ეკლიანი გზით დამსახურებული 4000 მანეთი, რომელიც დღეს მხოლოდ წინანდელ 40მ. უდრის მე მგონია ასეთი ამ დროში მცირე თანხა კი არა უფრო მეტიც უნდა აჩუქოს ერთდროულად იმა ხუნდაძეს ჩვენმა ეხლანდელმა საქართველოს მთავრობამ იმა დიდი ქართველური გრძნობისა და ღვაწლისათვის, რომელიც ნაჩვენებ ასპარეზზე ეკუთვნის მხოლოდ მარტო ხუნდაძეს, რომ იგი ამ შემთხვევაში სწორედ თითით საჩვენებელია. აღწერილ გარემოებათა გამო მე მთელი სამღვდელოებისათვის მოვალეობად ჩავთვლიდი ღირსეულად დაასაჩუქრონ დეკანოზი ხუნდაძე რათა მოხუცების დროს არ განიცდიდეს უკიდურეს ნივთიერ მდგომარეობას, მაგრამ სამწუხაროდ ეს შეუძლებელი შეიქმნა, რადგან თვით სამღვდელოება ამ ხანში განიცდის უმწვერვალეს გაჭირვებას სრული უსახსრობის გამო.

მოვახსენებ რა აღწერილ გარემოებათა საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობას, უმორჩილესად ვთხოვ, რათა დაკმაყოფილდეს სრულიად სამართლიანი თხოვნა ქუთაისის მესამე გიმნაზიის ქართული გალობის მასწავლებლის, დეკანოზის, რაჟდენ ხუნდაძის შესახებ ერ-

თდროული ხუთნობიური 4000 მანეთისა, რომელიც მას მიეცეს ან იურიდიული თვალსაზრისით, როგორც მისგან დამსახურებული ან ერთდროულ ჯილდოდ იმა დიდი არაჩვეულებრივი ღვაწლისათვის ნიშნად მადლობისა.

ძ.გ.ს.ა. №21, ს.27788, ფ.1-4

ქუთათელი მიტროპოლიტის ყოფილი გუნდის გამგეობის განცხადება ანტონ ქუთათელისადმი გუნდის მოღვაწეობაზე და კონცერტების გამართვის ნებართვაზე

1918წ 29ივლ

მის მაღალ ყ-დ უსამღვდელოესობას იმერეთის მიტროპოლიტ ანტონ ქუთათელს
ქუთათელი მიტროპოლიტის ყოფილი გუნდის გამგეობის

განცხადება

გუნდის გამგეობას პატივი აქვს მოახსენოს თქვენ ყ-დ მაღალ უსამღვდელოესობას შემდეგი:

გუნდი, რომლის შემადგენლობა შეიცავს ოცდახუთ კაცს დასთანხმდა რა წარსულ წლის ოქტომბრიდან ეგალობნა სამიტროპოლიტო ტაძარში, მოზნად დაისახა გაემშვენიერებია ქართული საეკლესიო საგალობლები და გაევერცელებია რამდენათ შესაძლებელი იქნებოდა ხალხში.

ყველამ კარგად უნყის, თუ როგორ სდევნიდა ძველი მთავრობა ყოველივე ჩვენ ნაწარმოებს, რომელი დარგისაც უნდა ყოფილიყო მუსიკის თუ ლიტერატურის; ეს გარემოება უთაკვეცებდა გუნდის გამგეობას სურვილს და ენერგიას, თავისუფლების გამომცხადების შემდეგ გაევერცელებინა და შეესწავლა მშობლიური საეკლესიო და საერო სიმღერები თუ მივიღებთ მხედველობაში იმ მოკლე დროს და აგრეთვე მძიმე პირობებს, რომელ პირობებშიაც გუნდს უხდებოდა

მუშაობა, თამამად შეგვიძლია ვსთქვათ, რომ მან ოდნავად მაინც მი-
აღწია დასახულ მიზანს:

შეისწავლა მთელი რიგი ახალი საეკლესიო საგალობლებისა და-
წერილი გუნდის გამგეობის თხოვნით კომპ.ფოცხვერაშვილისაგან,
მუსიკოსების მალრაძისა და შარაბიძეებისაგან. გუნდი ასრულებდა
ამ საგალობლებს წირვაში და ლოცვაში. იმდენად კარგათ, რომ ჩვენ
ლოტბარს არა ერთხელ და ორჯერ მიუღია მადლობა თქვენ მაღალ
ყ-დ უსამღველოესობისაგან და აგრეთვე სხვა ბევრ პირებისაგან-
ნაც. თვით კომპ. ფოცხვერაშვილიც, როცა დაესწრო გუნდის
ვარჯიშობას, აღტაცებაში მოვიდა მისი მუშაობით და დიდი სურვი-
ლით საზოგადოებას ემსახურონ გუნდში შედიან პატარა ბავშვები,
რომელთაც შეისწავლეს რა ნოტების კითხვა და ქართული საეკლე-
სიო-საერო სიმღერები სმენა გაუნვითარდათ, შეუყვარდათ მშობლი-
ური მუსიკა და მომავალში უნდა ვიფიქროთ თვით შეუწყობენ ხელს
საგალობლების ხალხში გავრცელებას.

გუნდის გამგეობამ გაუგზავნა ოთხ ხმაზე შეხმატკბილებული სა-
სულიერო-საერო სიმღერები ლოტბარებს პროვინციებში ხალხში გა-
სავრცელებლად.

ამ მუშაობისთვის გუნდს თითქმის არავითარი დახმარება არ მიუ-
ღია, პირიქით, მან მხოლოდ ზარალი ნახა მატერიალურის მხრივ.

იმ თანხიდან, რომელიც გადადებული იყო სამიტროპოლიტო
ტაძრის მიერ მგალობლებს ხვდებოდათ ჯილდოთ ხუთი მანეთიდან
ოც მანეთამდე თვითეულს თვეში; ასეთი მცირე ჯამაგირისთვის ჩვენ
მგალობლებს უნდა გვეარა ვარჯიშობაზე თვეში რვაჯერ და წირვა-
ლოცვაზე ამდენჯერვე (თუ თვეში ერთჯერაც არ გამოერეოდა სხვა
რამე უქმე). თუ მხედველობაში მიიღებთ იმ გარემოებას, რომ ფეხსაც-
მელები ოთხას მანეთიდან ხუთას მანეთამდე ფასობს, დამეთანხმებით,
რომ სალორიიდან გორაზე კაცი თექვსმეტჯერ არ ამოვა ოცი მანე-
თისთვის, თუ მას სხვა რამე მაღალი მისწრაფებები არ ამოქმედებს.
გამგეობას დიდი ჯაფა სჭირდებოდა რომ ბავშვები გაეჩერებინა გუნ-
დში; ხშირად დედ-მამა ბავშვებს არ აძლევდა ნებას გუნდში ევლოთ

ვინაიდან ბავშვები სულ უკანასკნელ ოცი მანეთის ფეხსაცმელებს გლეჯდენ თვეში ვარჯიშობაზე და წირვა-ლოცვებზე სიარულით: ჯილდოთ კი ამის საღირაღს ვერას იღებდენ და თუ იღებდნენ იმასაც თავის დროზე ვერ ლებულობდენ. უკანასკნელი ორი თვის ჯამაგირი დღესაც არა აქვთ გუნდ მიღებული რის გამო გამგეობა იძულებული იყო თავის ჯიბიდან დაეკმაყოფილებინა ბავშვები.

ყოველივე ზემოხსენებული ნათლად მონიშნავს, რომ გუნდის შემადგენლობა, განსაკუთრებით შეგნებული მისი ნაწილი არ იყო დაინტერესებული მატერიალურის მხრივ. მას ამოქმედებდა იდეური მხარე ინტერესი და სიყვარული მშობლიური მუსიკისა.

დასამტკიცებლად იმისა, რომ ჩვენ უფრო მაღალი ინტერესები გვამოძრავებს ჩვენ შეგვიძლია უფრო თვალ საჩინო მაგალითი მოვიყვანოთ:

ადგილობრივმა სამხედრო სამკურნალოს ეკლესიამ უფრო წინადადება მისცა ჩვენ გუნდს ეგალობნა მასთან სამჯელ მეტ ფასში რასაც იძლევა სამიტროპოლიტო ტაძარი.

ჩვენი გუნდი კი არ დასთანხმდა ვინაიდან მას სურს ემსახუროს საზოგადოებას, საზოგადოება კი უფრო სამიტროპოლიტო ტაძარს ეტანება ვიდრე სამხედროს.

ჩვენ სობოროს გარეთაც განვაგრძობთ საზოგადოებაში სამსახურს ჩვენ არ გვინდა ჩვენი მოქმედება სამიტროპოლიტო ტაძარში მსახურობით შემოვფარგლოთ და ამიტომ გუნდის გამგეობამ გადასწყვიტა გამართოს სასულიერო და საერო კონცერტები ჩვენი ქვეყნის მიდამო კუთხეებში, რისთვისაც სთხოვს მის მაღალ ყ-დ უსამღვდელოესობას ლოცვა კურთხევას;

გამგეობის წევრნი: ... ხანთაძე

... გავაშელიშვილი.

ივ. ჯაში

დ. ყუბანეიშვილი

ტ. კუხიანიძე

ძ.ბ.ს.ა. 9.21, ს.27016, 9.2-4

ქუთაისის საეპარქიო საბჭოს სხდომის ოქმი ქუთაისის მიტროპოლიტის ყოფილ მგალობელთა გუნდის განცხადების განხილვაზე, სასულიერო და საერო კონცერტების გამართვის ნებართვაზე

1918 წელს ივლისის 29 დღესა ქუთაისის საეპარქიო საბჭომ მისი მეუფების მიტროპოლიტის ანტონ ქუთათელის თავჯდომარეობით, წევრები: თეოფილე ხუსკივაძის, სიმონ ამირეჯობის, სამსონ ყიფიანის, დეკ. ივლიანე აბესაძის და დეკანოზ თომა დუგლაძის მონაწილეობით და მდივნის ერასტი თუთბერიძის თანდასწრებით.

მოისმინა

მიტროპოლიტის ანტონ ქუთათელის მოხსენებითი საქმე ქუთაისის მიტროპოლიტის ყოფილ მგალობელთა გუნდის განცხადების გამო შესახებ სასულიერო და საერო კონცერტების ნებადართვისა

დაადგინა:

უარი გამოეცხადოს მთხოვნელებს, რადგან როგორც თვით უწოდებენ თავის თავს, ისინი მიტროპოლიტის მგალობელთა გუნდს აღარ ეკუთვნიან, სრულად ნება დაურთველად გაკრული ქონიათ აღნიშნულ კონცერტებზე განცხადება წინა რიცხვით ნების დაწერა კი არ შეიძლება. არსებული საბჭო წინააღმდეგია სასულიერო კონცერტების გამართვისა განსვენებული საქართველოს კათალიკოზის ორმოცის გადახდამდის და აფიშებში მიტროპოლიტის სახელის ხსენება დაუკითხავათ და ნებადაურთველად საეპარქიო საბჭოსი და მიტროპოლიტისა, მით უმეტეს, რომ მთხოვნელები დღეს მიტროპოლიტის მგალობელთა გუნდს აღარ წარმოადგენენ, როგორც ამას თვით აღნიშნავენ თავის განცხადებაში.

თავჯდომარე მიტროპოლიტი ანტონ ქუთათელი

დეკ. ივლ. აბესაძე

ძ.ც.ს.ა. №21, ს.27016, 8.5

თავად დ. ნიჟარაძის წერილი მიტროპოლიტ ნაზარ ქუთათელისადმი ქართული საეკლესიო გალობის აღსადგენად დახმარებაზე

თქვენო მაღალ ყოვლად უსამღვდელოესობავ!

წმინდას მარჯვენას გეანბორებით მთხოვნელი თქვენის ლოცვა კურთხევისა. მაპატიეთ მეუფეო, რომ ავათმყოფობის გამო ვერ ვასურულებ თქვენს ბრძანებას თქვენთან ხლებისას. რაიცა შეეხება თვით საგანს რომელიც ექვემდებარებოდა დღევანდელს სხდომის მსჯელობას, მზათ გახლავართ, როცა და ვისაც მიბრძანებთ გარდავსცე ჩემი მწვლილი და სხვა ჩემს ნაცნობებშიდაც მივილო ყოველი ზომა დაეხმარონ, მგალობელთა გუნდის სასურველ ნიადაგზე დაყენებას.

თქვენი უმორჩილესი მონა მოსამსახურე

დავით ნიჟარაძე

20 თებერვალი 1919 წლის

ძ.გ.ს.ა შ.21, ს.274451, შ.3

ქუთაისის მორწმუნეთა საზოგადოების კრების დადგენილება დასავლეთ საქართველოს მორწმუნეთა საზოგადოების (წრის) შექმნის შესახებ

1919 წელსა თებერვლის 20 დღესა მისი მაღალმეუფების მიტროპოლიტის ნაზარი ქუთათელის მოწოდებით შეკრებილმა მორწმუნეთა საზოგადოებამ, იქონია რა მსჯელობა საქართველოს ეკლესიის გალობის გაუმჯობესების შესახებ და მიიღო რა მხედველობაში დიდი მნიშვნელობა საეკლესიო გალობისა ქრისტიანული სარწმუნოების აღსაღორძინებლად დაადგინა: შედგეს დასავლეთ საქართველოს მორწმუნეთა საზოგადოება (წრე) ქვემოთე ამისა ხელის მომწერ პირთა-

გან, რომელთაც აირჩიეს გამგეობა, რომელშიდაც დაინიშნენ: ფილიპე მგალობლიშვილი, ვლადიმერ წერეთელი, ნოშრევან ხარაძე, ტროფიმე ბასილაძე, პლატონ ცქიტიშვილი, ივანე კუჭუხიძე, ალექსანდრე გიგინეიშვილი, დავით ჭიჭინაძე, დიმიტრი ბახტაძე, მიხეილ ჭავჭავანიძე, იერონიმე არსენიშვილი, რომელთა შორის ხმის უმეტესობით არჩეულ იქმნა იერონიმე მიხაილის ძე არსენიშვილი თავჯდომარეთ.

ქ.ც.ს.ა. 8.21, ს.27451, 8.13

ქუთაისის საეპარქიო საბჭოს დადგენილება ქუთაისში საეკლესიო გალობის მოყვარულთა წრის შექმნაზე და მის სახელმძღვანელოდ კომიტეტის დანიშვნაზე

1919 წელსა ოქტომბრის 30 დღესა ქუთაისის საეპარქიო საბჭომ მისი მაღალმეუფების მიტროპოლიტის ნაზარი ქუთათლის თავჯდომარეობით, წევრების: დეკანოზის გაბრიელ ცაგარეიშვილის, დეკანოზის თომა დუგლაძის და სიმონ ყიფიანის მონაწილეობით და მდივნის ერასტი თუთბერიძის თანდასწრებით

მოისმინა

მისი მაღალმეუფების მიტროპოლიტის ნაზარი ქუთათლის მოხსენებით საქმის შესახებ ქართული გალობის მდგომარეობისა საკათედრო ტაძარში და საზოგადოდ ქუთაისის ეპარქიაში და მიიღო რა მხედველობაში რომ საეკლესიო გალობა საზოგადოდ ამა ეპარქიაში და კერძოდ საკრებულო ტაძარში სრულიად დაკნინებულია, რის გამო იგი იმდენად სამწუხარო მდგომარეობაშია, რომ მას მლოცველთა სულიერი კმაყოფილების მაგიერ ღვთისმსახურებაში შეაქვს დისონანსი და რომ ამ მდგომარეობაში მყოფთ საეკლესიო გალობის აღდგენა-განახლება შეადგენს ყოველი ჩვენი ქვეყნის და ეკლესიის მოყვარეთა უწმიდეს მოვალეობას.

დაადგინა:

დაარსდეს საეკლესიო გალობის მოყვარულთა წრე, რომლის მონ-
ვევისათვის, წესდების შემუშავებისათვის და საზოგადოდ ამ საქმის
მონესრიგებისათვის დაინიშნოს კომიტეტი დეკანოზების ვასილ დო-
ლაბერიძისაგან, ივლიანე აბესაძისაგან და პლატონ ცქიტიშვილისა-
გან, რომელთაც დაევალოს სინქარით შეუდგენენ ამა მინდობილების
შესრულებას. ამათში თავჯდომარედ იქნება საკათედრო ტაძრის დე-
კანოზი ვასილ დოლაბერიძე.

ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.27997, ფ.1

**ქართული გალობის მოყვარულთა წრის მომწყობი კომიტეტის
თავმჯდომარის დეკ. ვ. დოლაბერიძის მოხსენება ქუთათელ
მიტროპოლიტ ნაზარისადმი კომიტეტის წესდების
დამტკიცებაზე და გამგეობის თავმჯდომარედ დ. ნიჭარაძის
არჩივება, ნაზარ ქუთათელის რეზოლუციით**

1919წ 11 დეკ. დღესვე განიხილოს საბჭომ მ.ნ.

მის მაღალყოვლადუსამღვდელოესობას,
ქუთათელი მიტროპოლიტს ნაზარის
ქართული გალობის მოყვარულთა წრის
მომწყობი კომიტეტის თავმჯდომარისაგან
მოხსენება

თანახმად იმერეთის საეპარქიო საბჭოს დადგენილებისა და მო-
წერილობისა ამა 1919წ. 31 ოქტომბრიდან №3812 ქვეშ, წარმოვად-
გენ რა ამასთანავე ქართული გალობის მოყვარულთა წრის წესდებას,
მაქვს პატივი მოვახსენო თქვენს მაღალყოვლადუსამღვდელოე-
სობას, რომ კომიტეტმა 7-ს ამა დეკემბერს მოიწვია საზოგადო კრება
ქართული გალობის მოყვარულთა წრის შესადგენათ. კრებამ გა-
ნიხილა და დამტკიცა წესდება, აირჩია გამგეობა ბ. დავით ოტიას ძე

ნიჟარაძის თავჯდომარეობით და დაავალა მას ამ საქმის გაძღოლა და მოგვარება.

დეკ.ვ. დოლაბერიძე
10 დეკემბერი 1919წ.
ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.27997, ფ.3

ქუთაისის საეპარქიო საბჭოს სხდომის ოქმი ქართული გალოგის მოყვარულთა წრის წესდების მიღებაზე

1919 წელსა დეკემბრის 11 დღესა ქუთაისის საეპარქიო საბჭომ ქვემოთ ამა ჟურნალზე ხელის მომწერთა შემადგენლობით

მოისმინა

ქართულ გალოგის მოყვარულთა წრის წესდება.

ცნობა — ინიციატივა ამა საქმისა ეკუთვნის ქუთაისის საეპარქიო საბჭოს და უმეტესად მის თავჯდომარეს მაღალმეუფე ნაზარი ქუთათელ მიტროპოლიტს, რომლის განზრახვა იყო, რომ სანიმუშო მგალობელთა გუნდს ეგალობა ქუთაისის საკათედრო ტაძარში, რომელიც ითვლება მთელი ეპარქიისათვის საერთო საზოგადო ეკლესიად.

საეპარქიო საბჭოს მუდმივი თავჯდომარე დეკ. გ.ცაგარეიშვილი მდივანი ერ.თუთბერიძე.

დაადგინა

აღნიშნული წესდება მიღებულ იქმნეს მით, რომ სანიმუშო გუნდი ყოველთვის გალობდეს საკათედრო ტაძარში, როგორც მთელი ეპარქიისათვის საერთო საზოგადო ხასიათის ეკლესიაში თავჯდომარე, მიტროპ.ნაზარი.

წევრები: დეკ. გ. ცაგარეიშვილი
ტ. ჯაფარიძე
ს. ყიფიანი
ი. არსენიშვილი
დეკ. თ. დუგლაძე
ძ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.27997, ფ.4

**ქართული გალობის აღმადგენელი საზოგადოების გამგეობის
მიმართვა მიტროპოლიტ ნაზარი ქუთათელისაღმ, გამგეობის
მიერ გალობის შემსწავლელი კურსების დაარსებაზე**

ქართული გალობის აღმადგენელი
საზოგადოების გამგეობა მის მაღალმეუფებას
4 თებერვალი 1920წ. ქუთათელ მიტროპოლიტს
№1 ნაზარს
ქ. ქუთაისი

მაქვს პატივი მოვასხენო თქვენს მაღალმეუფებას ამონერილობა
ქართული გალობის აღმადგენელი საზოგადოების გამგეობის
1919წ.30დეკემბრის სხდომის №3 ოქმიდან თქვენი მაღალმეუფების
მიერ განკარგულების მოსახდენათ

„1919წელსა, დეკემბრის 30 დღესა, დეკ. პლ. ცეციტიშვილის
თავჯდომარეობით მოხდა კრება გამგეობისა, რომელზედაც მან
მიიღო კურსების დაარსება 20 იანვრიდან 1920 წლიდან, რაიცა
ეცნობოს მის მაღალმეუფებას და თანვე ეთხოვოს მას აღმოუჩინოს
საზოგადოებამ ამ საქმეში საჭირო დახმარება მთელს ეპარქიაში, რათა
საქმე თვალსაჩინოთ დაჩქარებით წავიდეს წინ. მისი მაღალმეუფების
მიწერილობის ძალით ქალაქ ქუთაისის თვითეულმა მრევლმა 14

იანვრისთვის წარმოგზავნოს საზოგადოების გამგეობაში ხუთასი მან.სწავლის ფასი, და თან 20 იანვრისათვის არა ნაკლები სამი მგალობელ-მონაფისა (დამწყები, მაღალი ბანი და ბანი)“

გამგეობის თავმჯდომარეს მაგიერ
დეკ.პლ.ცქიტვილი

მდივანი გრიგოლ დ. გველესიანი
ძ.ც.ს.ა ფ.21, ს.27451, ფ.5

ქუთაისის საკათედრო ტაძრის წინამძღვრის დეკ. ვ. დოლაბერიძის მოხსენება მიტროპოლიტ ნაზარი ქუთათელინადმი მგალობელთა გუნდის საკათედრო ტაძრის შემოსავლებიდან დაკმაყოფილებაზე, მიტროპოლიტ ნაზარის რეზოლუციით

1920 წ. თებერვალი 11 თანახმა ვარ მიტრ. ნაზარი.

მის მაღალყოვლად უსამღვდელოესობის
ქუთათელ მიტროპოლიტს ნაზარის
ქუთ.საკათედრო ტაძრის წინამძღვრის,
დეკ. ვ. დოლაბერიძისაგან

მოხსენება

ამასთანავე წარმოვადგენთ რა ჩემდამო რწმუნებულის საკათედრო ტაძრის მგალობელთა გუნდის თხოვნას, უმორჩილესათ ვსთხოვთ თქვენს მაღალმეუფებას ნება მიბოძოთ დავაკმაყოფილო საკათედრო ტაძრის საშვალეებიდან ხსენებული გუნდი თანახმათ მათის თხოვნისა.

დეკ. ვ. დოლაბერიძე
11 თებერვალი 1920 წელი.
ძ.ც.ს.ა ფ.21, ს.27451, ფ.7

მგალოგელ ნ. როინიშვილის განცხადება ქუთაისის საკათედრო ტაძრის წინამძღვარ დეკანოზ ვ. დოლაპერიძისადმი, ხელფასის შესახებ

მის მალაღლირებას ქუთაისის საკათედრო ტაძრის წინამძღვარს დეკანოზს მ. ვასილ დოლაპერიძეს მოქალაქე ნესტორ თომას ძე როინიშვილისაგან

განცხადება

1919 წლის პირველი ნოემბრიდან ჩვენ ვგალობთ თქვენდამო რწმუნებულ ტაძარში. გუნდი მგალობლებისა ჩემი ხელმძღვანელობით შესდგება ექვსი კაცისაგან. თქვენთან მოლაპარაკების თანახმად ხსენებული პირველი ნოემბრიდან დაწყებული ამა 1920 წლის პირველი თებერვლამდის ყაბულსა ვართ მივიღოთ ექვსასი მანეთი თვიურად სასყიდელი შრომისათვის ამნაირად სამ თვეში: ნოემბერში, დეკემბერში და იანვარში სულ ათასრვაასი მანეთი (1800მ), ხოლო პირველი ამა თებერვლიდან თანახმა ვართ დავჯერდეთ ქვემო აღნიშნული ექვსი კაცისაგან შემდგარი გუნდის გალობის სასყიდლათ თვიურად სამასი მანეთი(300მ). უნდა ვიგალობოთ ყოველი შაბათ-კვირა და უქმე დღეები საკათედრო ტაძარში, ან სადაც საჭირო იქნება ხსენებულ დღეებში

- შემადგენლობა გუნდისა:
1. ნესტორ თ.როინიშვილი
 2. ანტიპო ფარ. ბოდოკია
 3. იოსებ ლ. ჭიჭინაძე
 4. ზაქარია სოფრომაძე
 5. პავლე ი. იობიძე
 6. დავით ჭელიძე

ნესტორ თომას ძე როინიშვილი
1920წ. თებერვლის 11.
ძ.გ.ს.ა. ფ.21, ს.27451, ფ.12

ქართული გალოგის აღმადგენელი საზოგადოების მოწოდება საქართველოს მოქალაქეებისადმი დახმარების თხოვნით

მოწოდება

თავისუფალი საქართველოს შვილო, დიდათ პატივცემულო ერთი დიდი სულიერი განძი, ჩვენის ეროვნული სულის დიადი შემოქმედების მაჩვენებელი, არის ქართული საეკლესიო გალობაც.

ჩვენი ერის მუსიკალური გენიოსობა სხვა და სხვა სიმღერა-გალობაშია ჩაქსოვილი. ეს დარგი ჩვენის ეროვნული სულის შემოქმედებისა მეტად სათუთ მოპყრობასა და მოვლას საჭიროებს. სწორეთ ამ მიზნით დაარსდა ქუთაისში „**ძველი ქართული გალოგის აღმადგენელი საზოგადოება**“, რომლის დანიშნულებაა, სხვათა შორის გალოგის კურსების მოწყობა.

იყო დრო, როდესაც მთელი საქართველო ღიღინობდა და ხმატკბილად ადიდებდა ძალთა-ძალს. ამ ღიღინში ჩაქსოვილი იყო, პოეტის თქმისა არ იყოს, „ჩვენთა ძველთა მამაცური ოხვრა-მოთქმა.“ ჩვენი დიდი წინაპრები აქ პოებდენ „ჭირსა შინა ქვიტკირის სიმაგრეს“ და განსაცდელს უმკლავდებოდენ: აქვე პოებდენ დიდ სულიერ კმაყოფილებას და სტკბებოდენ ცად ამყვანი ხმების ვარჯიშობაში.

მივმართავთ თქვენს მამულისშვილურ შეგნებას!

მოგვეცით ხელი და აღვადგინოთ იგი!

მოგვეცით საშვალება, რათა გავამშვენიეროთ და გავავრცელოთ იგი!

შეგვენიეთ ზნეობრივათ და ნივთიერათ, რომ ამ დიდ საქმეს პირნათლათ გავუძღვეთ!

ამონერილობა წესდებიდან

§ 3. ნევრები არიან: საპატიო, რომელიცა რაიმე საყურადღებო სამსახურს გაუწევს ქართული გალოგის საქმეს; მუდმივი ნევრი, რომელიც იხდის ერთდროულათ არა ნაკლებ ათასი (1000) მანეთისა; ნევ-

რი,რომელიც წლიურად იხდის ასს (100) მანეთს და დამხმარე წევრი, რომელსაც შემოაქვს სანევრო გადასახადზე ნაკლები.

საზოგადოების საპატიო და მუდმივი წევრი:

მიტროპოლიტი ნაზარი.

საპატიო წევრი **დეკ. რაფ. ხუნდაძე**

თავმჯდ. დავ. ო. ნიჟარაძე.

ამხანაგი მისი დეკ. პლ. ცქიტიშვილი

გამგეობა

მდივანი გრ. დ. გველესიანი

მოლარე ალ. გიგინეიშვილი.

დეკანოზი ვ. დოლაბერიძე.

დეკანოზი ი. აბესაძე

ვლად. ჯიბ. ნერეთელი

ძ.ც.ს.ა. შ.21, ს.27451, შ.10

ქართული გალობის აღმადგენელი საზოგადოების წესდება

ქართული გალობის აღმადგენელი საზოგადოების
წესდება

§ 1. ქართული გალობის აღმადგენელი საზოგადოების მიზანი არის: **ძველი ქართული გალობის აღდგენა, მისი მეცნიერულათ გამოკვლევა და დამუშავება** და მოძრავი კურსების საშვალეებით გალობის ხალხში გავრცელება.

§ 2. საზოგადოებაში მონაწილეობა შეუძლია ყველამ მიიღოს განურჩევლად სარწმუნოებისა, ეროვნებისა,სქესისა და წლოვანებისა.

§ 3. წევრები არიან: საპატიო რომელიც რაიმე საყურადღებო სამსახურს გაუწევს ქართული გალობის საქმეს: მუდმივი წევრი, რომელიც იხდის ერთდროულად არა ნაკლებ ათასი(1000მ) მანეთისა; წევრი რომელიც წლიურათ იხდის ას (100მ) მანეთს და დამხმარე წევრი,

რომელსაც შემოაქვს საწვევრო გადასახადზე ნაკლები.

§ 4. საზოგადოებაში ირიცხებიან წევრებათ ეკლესიის საბჭოს ყველა წევრები, რომელიც ამის სურვილს განაცხადებს, და შემოაქვთ წლიურათ 500მან.

§ 5. ყოველ ეკლესიას, რომელიც კი ჩაენერება წრეში, ევალება წრის განყოფილების გახსნა, რომლის საქმეებსაც აწარმოებს საეკლესიო სამრევლო საბჭო წრის გამგეობის ზედამხედველობით

§ 6. საზოგადოების განყოფილება აგროვებს თავისთვის საწვევრო გადასახადს და შემონირულობას, ადგენს თავისი ეკლესიისთვის მგალობელთა გუნდს, აძლევს მას ჯამაგირს, თუ რომ ეს საჭირო იქნება და სხვა.

§ 7. საზოგადოების საქმეებს აწარმოებს სამი წლით არჩეული გამგეობა, რომელიც შესდგება თავჯდომარის, მისი ამხანაგის, მოლარის საქმის მწარმოებლის და ექვსი წევრისაგან, რომელთაგან პირველნი ოთხნი შეადგენენ გამგეობის პრეზიდიუმს, რომელიც აწარმოებს მიმდინარე და სასწრაფო საქმეებს.

შენიშვნა: გამგეობის სხდომებს ესწრებიან ხმის უფლებით წრეში მიღებული ეკლესიების საბჭოთა თავჯდომარეები, როცა მათ შეძლება ექნებათ მონაწილეობა მიიღონ კრებაში.

§ 8. საზოგადოებას ჰყავს სარევიზიო კომისია, რომელიც შესდგება სამი წევრისაგან, რომელთაც ირჩევს საზოგადო კრება სამი წლის ვადით.

§ 9. საზოგადოების ჩვეულებრივი კრება ხდება წლის ბოლოს, არაჩვეულებრივი საჭიროებისდაგვარად.

§ 10. საზოგადო კრებას, თუ წევრთა რიცხვის ნახევარი დაესწრო კანონიერია; მეორეთ კი რამდენიც არ უნდა დაესწროს

შენიშვნა: ამ შემთხვევაში გამგეობა ხელმძღვანელობს საზოგადო კანონით

§ 11. საზოგადო კრებას ხსნის გამგეობის თავჯდომარე და კრების თავჯდომარეს კი თვით კრება ირჩევს გამგეობის წევრთა გარეშე

შენიშვნა: კრებაზე საკითხი უბრალო ხმის უმეტესებით სწყდება

§12. საზოგადოებას აქვს ქუთაისში გალობის კურსები, სადაც თავს იყრიან წრეში ჩანერილი ეკლესიებიდან წარმოგზავნილი და ყველა მსურველნი, რომელნიც შეადგენენ ამათუ იმ ეკლესიის მგალობელთა გუნდს.

შენიშვნა: არა წევრნი იხდიან სასწავლო ფულს, რომლის რაოდენობას საზღვრავს ხოლმე წრის გამგეობა.

§13. წრეს ჰყავს სანიმუშო მგალობელთა გუნდი თავისი საშვალეებით.

§14. საზოგადოებას ჰყავს განსაზღვრული ჯამაგირით გალობის მცოდნე ინსტრუქტორი, რომელიც მეცადინობს კურსებზე და ლობბარობას უწევს სანიმუშო მგალობელთა გუნდს.

§15. თუ ჩვენი ეპარქიის რომელიმე კუთხე მოისურვებს თავისი საშვალეებით მოაწყოს მოძრავი კურსები, საზოგადოების გამგეობა ხელმძღვანელობას უწევს მას.

§16. კურსების მონაფეებს კურსის დამთავრების შემდეგ თუ კი ისინი ღირსნი აღმოჩნდებიან გალობის მცოდნეთაგან გამოცდის შემდეგ, ეძლევათ წრის გამგეობისაგან სათანადო მონაშობა.

§17. საზოგადოების საშვალეებას შეადგენს; ა) სანეგრო გადასახადი, ბ) კერძო პირთა, საკრედიტო დაწესებულებათა და სხვა საზოგადო დაწესებულებათა ორგანიზაციათაგან კეთილნებებლობითი შემოწირულობა, გ) ყულაბებით და საღამოებისაგან შემოსული ფული და სხვა.

§18. საზოგადოებას აქვს საკუთარი ბეჭედი.

§19. ამ წესდების თვითვეული მუხლი შეუძლია საზოგადო კრებას შესცვალოს, როგორც ამას საუმჯობესოთ დაინახავს და თუ ეს საჭირო იქნება, ახალი პარაგრაფებიც დაუმატოს.

ძ.გ.ს.ა §21, ს.27451, §11.

**ქართული გალობის აღმადგენელი საზოგადოების გამგეობის
თავმჯდომარის მოვალეობის შემსრულებლის დეკ. პლ.
ცქიტიშვილის წერილი მიტროპოლიტ ნაზარი ქუთათელისადმი
თხოვნით გაუწიოს დახმარება საზოგადოებას წესდებისა და
მონოდეხების დარიგებაში და პასუხების მიღებაში,
მიტროპოლიტი ნაზარის რეზოლუციით**

23 / III-9206. ასრულდეს.

ქართული გალობის
აღმადგენელი საზოგადოების
გამგეობა
19 მარტი 1920წ.
ქ.ქუთაისი

მის მაღალმეუფებას
ქუთათელ მიტროპოლიტს
ნაზარს

ქართული საეკლესიო გალობის აღმადგენელი საზოგადოების
გამგეობა პატივისცემით გაახლებსთ ოც-ოც ცალს საზოგადოების
წესდებისა და მონოდეხისას და მორჩილად სთხოვს თქვენ მაღალმე-
უფებას აღმოუჩინოს ხსენებულ საზოგადოებას დახმარება მით,რომ
თქვენი კანცელარიის საშვალეებით დაურიგდეს ხსენებული წესდება
და მონოდეხანი ქუთაისის შტატის ეკლესიის წინამძღვრებს,რათა მათ
თავიანთი მრევლის საბჭოებთან მოლაპარაკების შედეგი შესახებ ხსე-
ნებული მონოდეხისა და წესდებისა აცნობონ თქვენივე კანცელარი-
ის საშვალეებით გალობის აღმადგენელ საზოგადოების, გამგეობას.

თავჯდომარის მაგიერ დეკ. პლ ცქიტიშვილი

მდივანი გრ. გველესიანი

ძ.ც.ს.ა. შ.21, ს.27451, შ.9

ქუთაისის საეპარქიო მმართველობის კანცელარიის წერილი ქუთაისის საოლქო საბჭოსადმი, რათა ქუთაისის ეკლესიების წინამძღვრებმა განიხილონ ქართული საეკლესიო გალობის აღმადგენელი საზოგადოების წესდება და მოწოდება

24 აპრილი 1920 წ. ქუთაისის საოლქო საბჭოს №995

ქუთაისის საეპარქიო მმართველობის კანცელარია გიგზავნით რამასთანავე ქართულ საეკლესიო გალობის აღმადგენელი საზოგადოების წესდებას და მოწოდებას, გთხოვთ წინადადება მისცეთ ქუთაისის ეკლესიების წინამძღვრებს, რათა მათ თავიანთ მრევლის საბჭოებთან მოილაპარაკონ ამ საგნის შესახებ და შედეგი აუწყონ საეპარქიო კანცელარიის საშუალებით გალობის აღმადგენელ საზოგადოების გამგეობას.

ძ.ც.ს.ა. 321, ს.27451, 32

ქუთაისის საკათედრო ტაძრის წინამძღვრის დეკ. ვ. დოლაბერიძის მოხსენება ქუთათელ მიტროპოლიტ ნაზარისადმი, ტაძრის მგალობელთა გუნდისადმი დახმარებაზე, მიტროპოლიტ ნაზარის რეზოლუციით

1920 წ. ოკტომბერი 20. კანცელარია. დაეგზავნოს მონასტრებს და სხვა და სხვა დაწესებულებებს

მისს მაღალყოვლად უსამღვდელოესობას, ქუთათელ მიტროპოლიტ ნაზარის

საკათედრო ტაძრის წინამძღვრის, დეკ. ვ. დოლაბერიძისაგან

მოხსენება

საკათედრო ტაძარი არის ეპარქიის დედაეკლესია, სადაც სრულდება ხოლმე მღვდელმთავრის მიერ საზეიმო წირვა. ამ წირვის ერ-

თი დამამშვენებელთაგანი არის მგალობელთა გუნდი. ჩემდამო რწმუნებულ საკათედრო ტაძარს მართალია ჰყავს შესაფერისი გუნდი , მაგრამ დღეს მისი შენახვა მას ძვირათ უჯდება და ახლო მომავალშიც ვერლარ შეძლებს მის შენახვას. არსებული პირობებისა გამო, თუ მას დახმარება არ აღმოუჩინეს ეპარქიის შეძლებულმა მონასტრებმა და ეკლესიებმა.ამიტომ უმორჩილესად გთხოვ, მაღალ მეუფეო , განკარგულება ინებოთ, რათა საგრძნობელი შემწეობა აღმოუჩინონ იმერეთის ეპარქიის შეძლებულმა მონასტრებმა და ეკლესიებმა ამ ფრიად საჭირო და აუცილებელ საქმეს.

დეკ. ვ. დოლაბერიძე
20 ოქტომბერი 1920წ
ქ.ც.ს.ა.ფ. 21,ს.28482ფ1

ქუთაისის საეპარქიო მმართველობის კანცელარიის წერილები გაზეთ „ნაციონალისტის“ რედაქციისადმი, რათა გაზეთში დაიბეჭდოს მიტროპოლიტ ნაზარის მადლოზა მოქალაქე ი. კოსტავასადმი, რომელმაც ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელთა გუნდის 2500 მანეთი შეწირა

გაზეთ „ნაციონალისტის“ რედაქციას
28 ოკტ. 1920 წ. №2668

ქუთაისის საეპარქიო მმართველობის კანცელარია ამით აცხადებს, რომ ქუთაისის ფოსტა-ტელეგრაფის მოხელემ იაკობ პავლეს ძემ კოსტავამ შემოწირა ქუთაისის საკათედრო ტაძრის ქართულ მგალობელთა გუნდის დასახმარებლად ორიათას ხუთასი მანეთი რაისათვის მისი მაღალ ყ-დუსამღვდელოესობამ ქუთათელ მიტროპოლიტი ნაზარი უცხადებს ამა კოსტავას თავის მღვდელმთავრულ ლოცვა-კურთხევას და უღრმეს მადლობას.

გაზეთ „ნაციონალისტის“ რედაქციას:

ქუთაისის საეპარქიო მმართველობის კანცელარია, თანახმად მი-
სი მაღალ მეუფეების ქუთათელ მიტროპოლიტის ნაზარის დავალებსა
თხოვს რედაქციას დაიბეჭდოს ნაციონალისტის მახლობელ ნომერ-
ში იაკობ პავლეს ძის კოსტავასადმი მიმართულ ლოცვა-კურთხევა
და უღრმესი მადლობა იმა მიტროპოლიტისა ორიათასხუთასი მანე-
თის ქუთაისის საკრებულო ტაძრის ქართულ მგალობელთა გუნდის
დასაარსებლად შეწირვისათვის... რომელი განცხადებაც ამასთანავე
იგზავნება

28 ოქტომბერი 1920წ №2669

ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.28482, ფ.7

**ქუთათელ მიტროპოლიტ ნაზარის წერილი ეპარქიის
კანცელარიისადმი, რათა გაზეთებში „საქართველო“ და
„ნაციონალისტი“ დაიბეჭდოს მისი სამადლოჯელი წერილი
მოქალაქე ი. კოსტავასადმი, რომელმაც ქუთაისის საკათედრო
ტაძრის გუნდის დასაარსებლად შეწირა 2500 მანეთი**

1920 ოქტომბერი 26. ქუთაისის მოქალაქემ ფოსტა-ტელეგრაფის
მოხელემ იაკობ პავლეს ძე კოსტავამ შემოსწირა ქუთაისის საკათედ-
რო ტაძრის გუნდის დასაარსებლად ორიათას ხუთასი მანათი, რაი-
სათვის გამოეცხადოს მას ჩემი უღრმესი მადლობა გაზეთ: „საქარ-
თველოს“ და გაზეთ: „ნაციონალისტის“ საშვალეებით

მიტროპოლიტი ნაზარი

ქ.ც.ს.ა. ფ.21, ს. 28482, ფ.8

ქუთაისის საკათედრო ტაძრის წინამძღვრის დეკ. ვ. დოლაბერიძის მოხსენება ქუთათელ მიტროპოლიტ ნაზარისადმი ტაძრის მგალოგაელთა გუნდთან დადებული ხელწერილის ოქმის დამტკიცებაზე

მისს მალაღყოვლად უსამღვდელოესობას
ქუთათელ მიტროპოლიტ ნაზარის
ქუთ საკათედრო ტაძრის წინამძღვრის დეკ.
ვ. დოლაბერიძისაგან
მოხსენება

ამასთანავე უმორჩილესად წარმოვადგენ საკათედრო ტაძრის მგალოგელთა გუნდთან დადებულ ხელწერილის ოქმს №2 თქვენ მალაღ-თმეუფების კეთილგანსახილველად და დასამტკიცებლად. ამასთანავე დავსძენ, რომ გუნდი შეუდგა თავისი მოვალეობის აღსრულებას ამ თვის პირველი რიცხვიდან

27 ოქტ. 1920 წ. დეკ ვ.დოლაბერიძე

ძ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.28482, ფ.2

ქუთაისის საზოგადო საკრებულოს წერილი ქუთათელ მიტროპოლიტ ნაზარისადმი მგალოგაელთა გუნდის დასახმარებლად 25000 მანეთის შეწირვაზე, მიტროპოლიტ ნაზარის რეზოლუციით

ამ ფულის მიღებას ვანდობ დეკ. პლატონ ცქიტიშვილს რომელიც წაიღებს ჩემგან მადლობის წერილს. მიტრ. ნაზარი 1920წ. 4 ნოემბერი

ქუთაისის საზოგადო საკრებულო მათ მალაღ ყოვლად-
№90. 3ოქტომბერი 1920წ. უსამღვდელოესობას

ქ. ქუთაისი

ქუთათელ მიტროპოლიტს
ნაზარს

თანახმად თქვენი მოწოდებისა ქუთაისის საზოგადო საკრებულოს წევრთა საზოგადო კრებამ გადადვა 25000 მან.

გთხოვთ მიანდოთ ვისმეს აღნიშნული ფულის მიღება
საკრებულოს ეკონომი ვას. ბეჟანეიშვილი
ძ.ც.ს.ა. ფ.21, ს.28482, ფ.4

**ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მოლარის ალ. გიგინეიშვილის
წერილი ქუთათელ მიტროპოლიტ ნაზარისადმი აღდგომის
დღესასწაულზე ბ. კუხიანიძის მგალობელთა გუნდის
გასასტუმრებლად სანთლის ფულიდან 10000 მანეთის
დახარჯვაზე მიტროპოლიტ ნაზარის რეზოლუციით**

31, XII, 20 წ.

ვადასტურებ მოხდენილ ფაქტს

10,000 მანეთის გალობისათვის დახარჯულს მიტროპ. ნაზარი
მისს მაღალყოვლად უსმღვდელოესობას
ქუთათელ მიტროპოლიტს ნაზარს
ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მოლარის
ალექსანდრე გიგინეიშვილისაგან
მ ო ხ ს ე ნ ე ბ ა

ამით პატივი მაქვს მოვასხენო თქვენს მაღალყოვლადუსამღვდე-
ლოესობას, რომ ამა წლის 3 აპრილიდან საკათედრო ტაძრის კანდე-
ლაკის დეკ. პ. ცქიტიშვილის მიერ მოწვეული იყო მგალობელთა გუნ-
დი მღ. ბ. კუხიანიძის ლოტბარობით საკათედრო ტაძარში აღდგომის
დღესასწაულებზე ღვთის-მსახურების დროს საგალობელთა შესას-
რულებლად. როგორც ახლა, ისე იმ დროსაც საკათედრო ტაძარს არ
ქონდა ისეთი შემოსავალი, რომ უზრუნველყო გუნდი ჯამაგირით,
მაგრამ დეკ. პ. ცქიტიშვილის მიერ გუნდის მოწვევა შედეგი იყო ქუ-
თაისის საზოგადო საკრებულოს მამასახლისთა საბჭოს მიერ 5000მან.
შემოწირვის ქართული გალობის აღმადგენელი საზოგადოებისათ-
ვის აღნიშნულ გუნდის დასაკმაყოფილებლად. იმავე დროს ტაძარში

გალობდა აგრეთვე ადრევე დაქირავებული ე. წ. მარცხენა გუნდი, რომელიც სამხმოვან საგალობლებს ასრულებდა და რომელიც საზოგადოების სიმპათიას ვერ იმსახურებდა. ხოლო, რადგანაც მღ. ბ. კუხიანიძის გუნდმა მლოცველები ბლომად მიიზიდა და ტაძარს საგრძნობ შემოსავალს აძლევდა სანთლები კარგად იყიდებოდა, (და მეც საკმაო ფულს ვაგროვებდი ლანგრით თითქმის ყოველი ღვთის მსახურების დროს), დეკ პ. ცქიტიშვილმა, რომელსაც მეც უჭერდი მხარს, არ დაითხოვნა გუნდი ერთი თვის შესრულების შემდეგ წინადადება მისცა ლოტბარს მღ. ბ. კუხიანიძეს განეგრძო გალობა ტაძარში. როგორც დეკ. პ. ცქიტიშვილი, აგრეთვე მეც, დაიმედებული ვიყავით იმით, რომ გუნდისთვის საჭირო თანხას შევაგროვებდით საზოგადოებაში, და ამასთანავე მოველოდით ფულის შეგროვებას ქართული გალობის აღმდგენელ საზოგადოების გამგეობის თავჯდომარის თ. დ. ნიჟარაძის მიერ, რომელიც წესდებებითა და მონოდეტებით გაემგზავრა თბილისსა და ბაქოში ფულის შესაგროვებლად. მან დაიგვიანა ჩამოსვლით, რადგან, როგორც თქვენს მაღალყოვლადუსამღვდელოესობას მოეხსენება, იმ დროს აზერბაიჯანში ბოლშევიკური გადატრიალება მოხდა, რომლით საქართველოც საფრთხეში ვარდებოდა. არ ვიცი, იმ დროს თ. დ. ნიჟარაძე აზერბაიჯანში იმყოფებოდა თუ სხვაგან, მაგრამ ისე მოხდა, რომ ის ქუთაისში გვიან ჩამოვიდა და რამდენადაც მახსოვს, მაისში და ივნისში ის ქუთაისში არ იმყოფებოდა. დეკ. პ. ცქიტიშვილის თხოვნით მგალობელთა გუნდი მე გავისტუმრე, რომელსაც სანთლის ფულიდან 10000მან. მივეცი, როგორც მაისის და ივნისის თვეების გასამრჯელო, იმ იმედით, რომ ან ჩვენ შევაგროვებდით და ან თ. დ. ნიჟარაძე ჩამოგვიტანდა, და ამით სანთლის ფულს ისევ უკან დავიბრუნებდი. მაგრამ ვერც ჩვენ მოვანწერიგეთ ფულის შეგროვების საქმე და ვერც თ. დ. ნიჟარაძემაც ვერაფერი გააწყო (როგორც დეკ. პ. ცქიტიშვილისგან შევიტყვე).

ყოველივე ეს ამა წლის აგვისტოსთვის ერთ-ერთ რიცხვში სიტყვიერად მოვახსენე თქვენს მაღალყოვლადუსამღვდელოესობას და

ვითხოვე, რათა დაგემტკიცებიათ ჩემ მიერ მგალობელთა გუნდისათვის სანთლის ფულიდან ათი ათასი მანეთის მიცემა, როგორც მაისის და ივნისის თვეების გასამრჯელო, რაზედაც თქვენმა მაღალყოვლადუსამღვდელოესობამ სიტყვიერი დასტურის მოცემა ინება და წინადადება მომცა, რათა ყოველივე ეს წერილობით მომეხსენებინა თქვენი მაღალყოვლადუსამღვდელოესობისათვის და ამ საქმის შესახებ მოხსენებაზე ხელი მოეწერათ საკათედრო ტაძრის წინამძღვარს დეკ. ვ. დოლაბერიძეს და იმავე ტაძრის კანდელაკს დეკ. პ. ცქიტიშვილს.

მოვახსენებ რა ყოველივე ამას თქვენს მაღალყოვლადუსამღვდელოესობას, გთხოვთ თქვენი რეზოლუციით ნება დართოთ მგალობელთა გუნდის დაკმაყოფილება ათი ათასი მანეთით სანთლის ფულიდან.

ალ. გიგინეიშვილი

28 დეკემბერი

1920 წ. დეკ. პ. ცქიტიშვილი

ქ.ც.ს.ა. შ.21, ს.28482, შ.5,6

საეკლესიო გაღობის მოამაგენი იმერეთში

იმერეთის ეპისკოპოსი გაბრიელი

ივერეთის
ეპისკოპოსი ლეონიდი

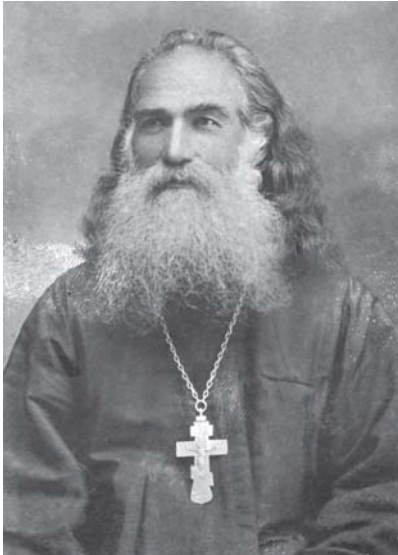

ივერეთის ეპისკოპოსი
გიორგი

მიტროპოლიტი
ანტონ ქუთათელი

მიტროპოლიტი
ნაზარ ქუთათელი

რაჭდუნ
ხუნდაძე

ივლიანე
ნიკოლაძე

დიმიტრი
ჭალაბანიძე

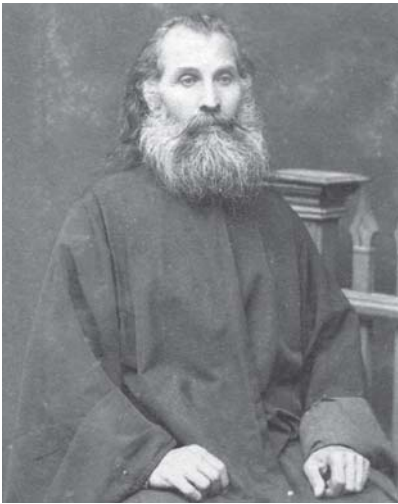
ფილიპოს
ქორიძე

მამსიბე
შარაძე

კორნელი
მაღრაძე

ექვთიმე
კერესელიძე

დავით
ღამბაშიძე

ივლიანე
ნარეთელი

ანდრია
პანაშვილი

მელიტონ
გალანჩივაძე

გარეთლომე
კუხინანიძე

გაბრიელ ეპისკოპოსი ქუთაისის საკათედრო ტაძრის კრებულთან

პირთა საძიებელი

ა

- აბესაძე ივლიანე — დეკანოზი, საეკლესიო გალობის მოყვარულთა წრის კომიტეტის წევრი — 173, 176, 182
- აბრამიშვილი თ. — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მღვდელი და ხაზინადარი — 31
- ამირაჯიბი სიმონ — ქუთაისის საეპარქიო საბჭოს წევრი — 73
- ანდრიაძე მანანა — ხელოვნებათმცოდნე — 7
- ანტონი (ბიორბაძე) — ქუთათელი მიტროპოლიტი (1917-1918 წ.წ.) — 15, 164, 165, 166, 170, 173
- არსენიშვილი იერონიმე — ქუთაისის საეპარქიო საბჭოს წევრი — 17, 175, 178
- ასათიანი თეოდორე — დერჩის ოლქის ბლალოჩინი — 128, 129, 130, 131, 132, 149, 150, 151
- აღნიშნული ილარიონ — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო მგალობელთა გუნდის რეგენტი — 11, 52, 53, 105, 106, 107, 108, 109
- ახვლედიანი სიმონ — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მედავითნე — 69, 70

ბ

- ბაინდუროვი ნიკო — ვაჭარი — 86
- ბაკურაძე ალექსანდრე — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 121, 122
- ბაკურაძე გერონტი — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 121, 122
- ბაკურაძე სერაპიონ — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 121
- ბალანჩივაძე ანტონ — მღვდელი, მგალობელი, კომპოზიტორ მელიტონ ბალანჩივაძის მამა — 12, 147
- ბალანჩივაძე ივანე — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 106
- ბალანჩივაძე მელიტონ — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი, კომპოზიტორი (1862-1937) — 107
- ბარათაშვილი დომანი — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 121, 122
- ბასილაძე ტროფიმი — დასავლეთ საქართველოს მორწმუნეთა საზოგადოების (წრის) გამგეობის წევრი — 175
- ბაქრაძე იესე — ბლალოჩინი, ქუთაისის საკათედრო ტაძრის დეკანოზი XIX ს. 30-იან წლებში — 28
- ბახტაძე დიმიტრი — დასავლეთ საქართველოს მორწმუნეთა საზოგადოების (წრის) გამგეობის წევრი — 175

ბეთსოპიანი — ცნობილი გერმანელი კომპოზიტორი (1770-1827 წ.) — 47
 ბენაშვილი ანდრია — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის ლოტბარი, გალობის მასწავლებელი (1852-1908 წწ.) — 11, 12, 54, 55, 109, 110, 138, 139, 159
 ბეჟანიშვილი ვასილ — ქუთაისის საზოგადო საკრებულოს ეკონომისტი — 190
 ბერაძე გიორგი — სოფ. პატრიკეთში მცხოვრები — 125, 126
 ბესარიონი (დადიანი) — იმერეთის ეპისკოპოსი (1898-1900 წწ.) — 54, 55
 ბოლძიკია ანტონო — მგალობელი — 180
 ბონდარენკო ნიკოლოზ იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი 79, 80, 85, 87, 91, 92, 101, 102, 104
 ბოჭორიშვილი ილია — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 121
 ბუაძე დავით — ბერი — 69
 ბუაძე დიმიტრი — გალობის მასწავლებელი სოფ. მუხურიდან — 57, 58
 ბუჭულაშვილი ელდარ — ისტორიკოსი — 7

ბ

ბაბინაძე ბლაჟტიონ — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 121
 ბაბინაძე პლატონ — ქუთაისის სასულიერო სასწავლებლის მოსწავლე, მგალობელი — 40, 41, 46, 76, 87, 92, 93
 ბაბრიძე (ქიქოძე) — იმერეთის ეპისკოპოსი (1860-1896 წწ.) — 7, 11, 12, 14, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 51, 52, 53, 75, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 92, 93, 94, 97, 99, 100, 101, 102, 103, 108, 115, 125, 133, 135, 147, 148- 149, 150, 155, 158, 159, 168
 ბამბაქაძე იონა — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის დეკანოზი — 47, 48, 70, 71, 72, 98, 99, 103, 126, 127, 128
 ბაპაშვილი — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 122
 ბაპაშვილიშვილი — ქუთათელი მიტროპოლიტის გუნდის გამგეობის წევრი — 172
 ბალოშანი მინაი — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 121, 122
 ბალოშანი სამსონ — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 12, 109
 ბარბაქაძე (ბოგოლუაშვილი) — იმერეთის ეპისკოპოსი (1856-1860 წწ.) — 73
 ბარსამია ბიჭორ — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 11, 12, 109
 ბველესიანი ბრიგოლ — ქართული გალობის აღმადგენელი საზოგადოების გამგეობის მდივანი — 179, 182, 185
 ბიბაური რაჟდინ — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მღვდელი, ხაზინადარი — 32, 42, 43, 45, 46, 47, 51, 83, 88, 90, 97, 98, 99, 104, 105

გიგინეიშვილი ალექსანდრე — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მოღარე — 175, 182, 190, 192
 გიორგაძე ალექსი — მღვდელი — 159
 გიორგი (ალადაშვილი) — იმერეთის ეპისკოპოსი (1908-1917 წწ.) — 56, 143
 გიორგობიანი ფარსადან — ქუთაისის სასულიერო სასწავლებლის მოსწავლე, მგალობელი — 40, 41, 76
 გლინსკი მიხეილ — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 122
 გობიავა კონსტანტინე — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 121, 122
 გობიშვილი არტიმონ — ძულუხის წმ. გიორგის ეკლესიის მგალობელი — 58
 გობიშვილი გარსიამ — ძულუხის წმ. გიორგის ეკლესიის მგალობელი — 58
 გობიშვილი თ. — ძულუხის წმ. გიორგის ეკლესიის მგალობელი — 58
 გობიშვილი ილია — ძულუხის წმ. გიორგის ეკლესიის მგალობელი — 58
 გობიშვილი კალისტრატე — ძულუხის წმ. გიორგის ეკლესიის მგალობელი — 58
 გობიშვილი მიხეილ — ძულუხის წმ. გიორგის ეკლესიის მგალობელი — 58
 გობიშვილი ივანე — მღვდლის შვილი — 69, 70
 გოცირიძე დავით — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 12, 109
 ბრიგოლი — არქიმანდრიტი, სამეგრელოს ეპარქიის მმართველი — 94, 95, 97
 ბრიგოლი (დადიანი) — გურია-სამეგრელოს ეპისკოპოსი — 128, 129, 130
 ბრიგოლი — მღვდელ-მონაზონი, იმერეთის ეპარქიის საეკლესიო ხაზინის ეკონომოსი — 54, 55
 გულბანი რომანოზ — ბლალჩინი მღვდელი — 129, 130
 გულბანი — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 122
 გურბენიძე — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 122
 გურიელი ტელემაქ — მგალობელი — 13
 გურიელი ჯაბა — მგალობელი — 13

დ

დავითი (წარმთელი) — იმერეთის მიტროპოლიტი (1843-1853 წწ.) — 11, 29, 30, 63, 65, 69, 70
 დეკანოზის შვილი (შოთაძე?) გობია — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელი — 61, 62
 დეკანოზის შვილი (შოთაძე?) დავით — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელი — 61, 62
 დიანოსი — მღვდელ-მონაზონი — 70
 დიდუშულიძე გიორგი — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელი — 29
 დოლაბერიძე ვასილ — დეკანოზი, საეკლესიო გალობის მოყვარულთა წრის კომიტეტის თავმჯდომარე — 17, 163, 176, 177, 179, 180, 182, 186, 187, 189, 192

დოღონაძე — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 122
დუბლაძე თომა — დეკანოზი — 173, 175, 178
დუმბაძე ანტონ — მგალობელი (1824-1907 წწ.) — 13, 115, 168
დუმბაძე დავით — მგალობელი — 13
დუმბაძე რომანოზ — მგალობელი გურიიდან — 125, 126, 128

ე

ევბანი (ბაჟინოვი) — მთავარეპისკოპოსი, საქართველოს ეგზარქოსი (1834-1844 წწ.) — 22, 23, 24, 25, 26
ევსევი ზ. — კომპოზიტორი — 46
ევსევი (ილინსკი) — მთავარეპისკოპოსი, საქართველოს ეგზარქოსი (1858-1877 წწ.) — 32, 33, 37
ერქომაიშვილი ანზორ — ლოტბარი, საეკლესიო გალობის ისტორიის მკვლევარი — 7
ეკვთიმი (წულუპიძე) — იმერეთის ეპისკოპოსი (1853-1856 წწ.) — 69, 70, 71, 72

ვ

ვანიგერაძე — პატრიკეთის ეკლესიის მღვდელი — 126
ვასილიშვილი ალექსი — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 122
ვადასკი კორნელი — თბილისის სასულიერო სემინარიის მდივანი — 37, 76
ვერულაშვილი დიომიდი — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 107
ვეფხვაძე ერმალოზ — მღვდელი, ქართული საეკლესიო გალობის აღმდგენელი კომიტეტის წევრი — 12, 147
ვიპლიანი კონსტანტინე 121, 122
იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი

ზ

ზაქალოვი გიორგი — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მღვდელი — 43, 45
ზაქალოვი ივანე — ქუთაისის სასულიერო სასწავლებლის მასწავლებელი — 32, 33

თ

თავაძე ილია — ქართული საეკლესიო გალობის ისტორიის მკვლევარი — 7
თხალჭრაღიძე დავით — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 121
თუთხარიძე ერასტი — იმერეთის ეპარქიის კანცელარიის მდივანი — 55, 173, 175, 177

ი

იოზბიძე პავლე — მგალობელი — 180

ისიდორა (ნიკოლსკი) — არქივისკოპოსი, საქართველოს ეგზარქოსი (1844-1858 წწ.) — 29, 30

კ

კალანდაძე ეპიფანე — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელი — 76, 82, 100, 101, 102, 104

კალმახელიძე ვლადიმერ — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 121, 122

კანდელაკი — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 122

კანდელაკი პესარიონ — გელათის მონასტრისა და ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელი — 9, 61, 64, 65, 66, 68, 71, 72

კანდელაკი გიორგი — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელი — 63

კანდელაკი ღვინთი — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის კანდელაკი მღვდელი XIX ს-ის I ნახ-ში — 28

კანდელაკი დიმიტრი — გელათის მონასტრის მგალობელი — 64, 65, 66, 67, 73

კანდელაკი ევბანი — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 106

კანდელაკი თადეოზ — იმერეთის ეპარქიის საეკლესიო ხაზინადარი — 69

კანდელაკი იოვანე (ივანე) — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელი — 9, 26, 27, 63, 65, 69, 70

კანდელაკი იოსებ — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 82, 83

კანდელაკი ნიკიფორე — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 106

კანდელაკი ნიკოლოზ — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 11, 12, 107, 109

კანდელაკი ოქროპირ დიმიტრის ძე — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელი — 9, 10, 11, 21, 22, 26, 27, 61, 62, 63, 65, 66, 67, 73, 74, 77

კანდელაკი სამსონ — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 106

კანდელაკი სვიმონ გიორგის ძე — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელი — 9, 10, 11, 21, 22, 26, 27, 48, 61, 63, 64, 65, 66, 67, 73, 74, 77

კანდელაკი სიმონ — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელი — 72, 85, 92, 93

კანდელაკი სიმონ ოტიას ძე — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელი — 9, 10, 73, 85, 92, 93, 98, 99, 104, 126, 127, 128

კანდელაკი სინო — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელი — 9, 61, 62

კახიანი ალექსანდრე — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 121, 122
კიკვაძე გიორგი — იმერეთის ეპარქიის საეკლესიო ხაზინადარი — 69
კიკნაძე ბესარიონ — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 100, 101, 103, 104
კონტრიძე ნესტორ — მგალობელი — 13, 155
კოსტავა იაკობ — ქუთაისის ფოსტა-ტელეგრაფის თანამშრომელი — 18, 187, 188
კოლუაშვილი ლუკა — სოფ. პატრიკეთის მცხოვრები — 125, 126
კუპრაშვილი ნიკოლოზ — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 12, 109
კუჭუხიძე ივანე — დასავლეთ საქართველოს მორწმუნეთა საზოგადოების (წრის) გამგეობის წევრი — 175
კუხიანიძე ბართლომე — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის დიაკონი, მგალობელი — 11, 18, 163, 164, 190, 191
კუხიანიძე მიხეილ — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 121, 122
კუხიანიძე ტ. — ქუთათელი მიტროპოლიტის გუნდის გამგეობის წევრი — 172

ლ

ლეონიდე (ოქროპირიძე) — იმერეთის ეპისკოპოსი (1900-1908 წწ.) — 56, 114, 115, 119
ლვოვი — რუსეთის საიმპერატორო კარის მომღერალთა კაპელის დირექტორი, გენერალ-მაიორი — 10
ლომიძე ვარლამ — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 121
ლორთქიფანიძე იოსებ — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მედავითნე — 163
ლოსაბერიძე ამბროსი — მედავითნე, მგალობელი — 163

მ

მაპარი — მღვდელ-მონაზონი, იმერეთის ეპარქიის საეკლესიო ხაზინის ეკონომოსი — 105, 107
მამფორია ევბანი — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელი — 76, 82, 100, 101, 103, 105, 106, 108
მალრაძე კორნელი — ქუთაისის სასულიერო სასწავლებლის მასწავლებელი (1870-1936) — 112, 136, 139, 141
მაჭავარიანი იაკობ — მღვდელი — 12, 147
მაჭავარიანი მიხეილ — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის რეგენტი — 11, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 82, 83, 84, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 100, 101, 102, 103, 104, 105

მბალოგლიშვილი ფილიპე — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 175
მისტი ტიმოთე — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 11, 12, 109
მეძმარიაშვილი ნიკოლოზ — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 11, 12, 48, 75, 77, 86, 88, 90, 92, 97, 98, 104, 105, 107, 109
მინდელი ბესარიონ — მგალობელი, საეკლესიო ნოტების გადამწერი — 54, 55
მიქელაძე დავით — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 82
მოსე (გომადანოვ-პლატონოვი) — არქიეპისკოპოსი, საქართველოს ეგზარქოსი (1832-1834 წწ.) — 21, 22, 23, 24, 25
მოსიაშვილი გერბსიმი — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მედავითნე — 163
მჭედლიძე მიხეილ — ბლალოჩინი მღვდელი — 12, 147
მხეიძე საბა — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 121, 122

ნ

ნაზარი (ლეჟავა) — ქუთათელი მიტროპოლიტი (1918-1924 წწ.) — 174, 175, 176, 177, 178, 179, 182, 186, 187, 188, 189, 190
ნაკაშიძე მელქისედეკ — მგალობელი — 13, 155
ნიკიფორე — მღვდელ-მონაზონი, იმერეთის ეპარქიის საეკლესიო ხაზინის ეკონომოსი — 40
ნიკონი — არქიეპისკოპოსი, საქართველოს ეგზარქოსი (1906-1908 წწ.) — 119
ნიკოლაიშვილი იასონ — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 106
ნიკოლაძე ივროთიანე — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მღვდელი — 163
ნიკოლოზ I — რუსეთის იმპერატორი (1825-1855 წწ.) — 10
ნიჟარაძე დავით — ქუთაისის გუბერნიის თავადაზნაურთა მარშალი, ქართული გალობის მოყვარულთა წრის გამგეობის თავმჯდომარე. ქართული გალობის აღმადგენელი საზოგადოების გამგეობის თავმჯდომარე — 17, 174, 176, 182, 191
ნიჟნიანიძე სვიმონ — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელი — 9, 61, 62, 63

პ

პანსერინი — კომპოზიტორი — 46

ჟ

ჟღენტე ალექსანდრე — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელი — 71, 72, 73
ჟღენტე იესე — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 11, 48, 75, 77, 85, 90, 104, 105, 107, 125

რ

როზაშაველი ივანე — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი, ქუთაისის სამხედრო ჰოსპიტლის მწერალი — 91
როინიშვილი ნესტორ — მგალობელი — 18, 180
როსპაძე ალექსანდრე — ძულუხის წმ. გიორგის ეკლესიის მგალობელი — 58

ს

სანიკიძე ვასილ — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელი — 9, 61, 62
სართანია ლაზარე — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 121, 122
სერაფიმი — ნოვგოროდისა და სანკტ-პეტერბურგის მიტროპოლიტი — 23
სვანაძე ისიდორე — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის დიაკონი — 163
სვიმეონი — არქიმანდრიტი, გელათის მონასტრის წინაძღვარი 1845-1852 წწ. — 63, 64, 65
სიმონი — მღვდელი, მგალობელი გელათის მონასტერში — 10, 21, 22
სოფრომაძე ზაქარია — მგალობელი — 180
სოფრონი (წულუკიძე) — იმერეთის არქიეპისკოპოსი 1820-1842 წლებში — 10, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 67, 68
სოხაძე ბიძინა — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი, 121
სოხაძე კონსტანტინე — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 12, 109
სოხაძე მიხეილ — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 121
სუსიაშვილი მამბა — ქართული საეკლესიო გალობის მკვლევარი — 7

ტ

ტიმოფეევი — ქუთაისის სასულიერო სასწავლებლის ზედამხედველი — 24, 25
ტომონიძე რაჭაძე — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 11, 12, 109
ტურჩანინოვი — კომპოზიტორი, დეკანოზი — 43, 44, 54, 55, 86
ტყეშელაშვილი ტარბასი — მგალობელი — 13

უ

უტარნოვი დავით — თბილისის სასულიერო სემინარიის მოსწავლე — 32, 33, 75, 76, 82

ფ

ფოფხაძე აბგროსი — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მღვდელი — 163

ქ

ქელვაძიანი ვარლამ — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 106

ქელვაძიანი მელიტონ — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 11, 87, 89, 91, 93, 101, 102, 103, 104, 105, 107

ქიქოძე ბრიგოლ — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელი — 76, 82

ქიქოძე სამსონ — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 106

ქიქოძე სიმონ — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 82

ქორიძე ფილიმონ — მუსიკოსი, მომღერალი (1829-1911) — 7, 8, 11, 12, 13, 15, 115, 148, 151, 155, 158, 159, 168

ქუთათელაძე ვასილ — მგალობელი — 13

ქუთათელაძე სამსონ — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელი — 39, 77, 78

ლ

ლაგაზიძე ღაბიძი — ბლალონინი მღვდელი (1837-1910), ჟურნალების „მწყემსი“-სა და "Пастыр"-ის რედაქტორ-გამომცემელი — 7, 12, 147

ყ

ყიფიანი სამსონ — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელი — 173, 178

ყიფიანი სიმონ — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 82, 175

ყუბანეიშვილი ბრიგოლ — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელი — 76

ყუბანეიშვილი ღ. — ქუთათელი მიტროპოლიტის გუნდის გამგეობის წევრი — 172

შ

შაჰიანიძე ბ. — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის დიაკონი — 163

შავლაძე იონა — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 79, 80

შავლიძე (შავლაძე) ივანე — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის გუნდის რეგენტი, ქუთაისის სასულიერო სასწავლებლის მასწავლებელი, პროტოდიაკონი — 11, 36, 37, 39, 40, 41, 77, 78, 79, 80, 84, 91, 92

შავლიძე ნიკოლოზ — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 82, 84

შანიძე ალექსანდრე — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 107

შანიძე ელიზბარ — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელი — 77, 86, 87
შანიძე სპირიდონ — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 82
შარაბიძე ალექსი — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის არქი დიაკონი — 69, 70
შარაბიძე იოსებ — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი, დიაკონი (1840-1898) — 11, 103, 105, 107
შარაძე მამსიძე — სტამბის მფლობელი და რედაქტორ-გამომცემელი (1859-1908 წწ.) — 7, 8, 13, 14, 115, 151, 155, 156, 157, 158, 159
შელია ანდრია — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 121, 122
შელიაშვილი გობრონ იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 107
შენგელია სამსონ — მღვდელი — 12, 147
შოთაძე გიორგი — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელი — 9, 11, 26, 27, 28, 29, 62, 63, 65, 66, 68, 73, 74, 77, 78, 79, 81
შოთაძე ღვაწი — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელი — 9, 10, 21, 22, 26, 27, 28, 62, 63
შოთაძე ივლიანა — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელი — 11, 12, 13, 76, 82, 105, 106, 107, 108, 109
შვანგირაძე ვლადიმერ — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 121, 122
შულღინაშვილი ღვაწი — ქართული საეკლესიო გალობის მკვლევარი — 7

ჩ

ჩარკვიანი მიხეილ — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელი — 39, 77, 78, 83, 84, 85
ჩანანიძე ლ. — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 55
ჩარუა არსენ — დვალისელებების წმ. გიორგის ეკლესიის მღვდელი — 57, 58
ჩანუაშვილი ვლადიმერ — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 121
ჩიშაკაძე ანტონ — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 121
ჩიშაკაძე ღვაწი — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელი — 76, 85, 88
ჩიშაკაძე სიმონ — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 82
ჩიქვინაძე სიმონ — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 122
ჩხატარაიშვილი ძეგლი — ისტორიკოსი — 7, 10
ჩხიძე იასონ — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 106

ც

ცაგარეიშვილი გებრიელ — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის წინამძღვარი, დეკანოზი, ქუთაისის საეპარქიო საბჭოს თავმჯდომარე — 56, 175, 177, 178

ცაბარაიშვილი მელიტონ — ქუთაისის სასულიერო სასწავლებლის მასწავლებელი, მღვდელი — 133, 134, 135

ცინცაძე ალექსანდრე — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 121

ცინცაძე ამფილოქი — ძულუხის წმ. გიორგის ეკლესიის მღვდელი — 56, 58

ცვიტიშვილი პლატონ — დეკანოზი, საეკლესიო გალობის მოყვარულთა წრის კომიტეტის წევრი — 175, 176, 179, 182, 185, 189, 190, 191, 192

ნ

ნარეთელი ვლადიმერ — ქართული გალობის აღმდგენი საზოგადოების გამგეობის წევრი — 175, 182

ნარეთელი ივლიანე — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი, ქუთაისის საკათედრო ტაძრის იპოლიაკონი — 11, 12, 13, 14, 98, 99, 109, 151, 155, 156, 157, 158

ნარეთელი იოსებ — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 11, 102, 103, 107

ნიჭინვაძე ღვინთ — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 121, 122

ნულუჟიძე ალექსანდრე — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელი — 76

ჭ

ჭაჭაანიძე მიხეილ — დასავლეთ საქართველოს მორწმუნეთა საზოგადოების (წრის) წევრი — 175

ჭალაბანიძე დიმიტრი — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი, ფოთის საკათედრო ტაძრის მგალობელთა გუნდის რეგენტი (1818-1917) — 11, 13, 48, 69, 70, 72, 93, 94, 95, 97, 104, 105, 115, 128, 129, 130, 131, 132, 155, 168

ჭიჭვილი იოსებ — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის დეკანოზი — 163

ჭიჭვილი ნიკოლოზ — იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 121, 122

ჭილიძე ღვინთ — მგალობელი — 180

ჭიკაშვილი ონოფრე — დიაკონი, მგალობელი — 163

ჭიკაძე რომანოზ — ქუთაისის საკათედრო ტაძრის მგალობელი — 39, 77, 78, 88, 89

ჭიჭინაძე ბრიგოლი — მგალობელი — 28

ჭიჭინაძე ღვინთ — დასავლეთ საქართველოს მორწმუნეთა საზოგადოების (წრის) გამგეობის წევრი — 175

ჭიჭინაძე იოსებ — მგალობელი — 180

ჭაჭავაძე ილია — მწერალი და საზოგადო მოღვაწე (1837-1907) — 14

ს

- სანთაძე — ქუთათელი მიტროპოლიტის გუნდის გამგეობის წევრი — 172
- სარაძე ნოშრეპან — დასავლეთ საქართველოს მორწმუნეთა საზოგადოების (წრის) გამგეობის წევრი — 175
- სახანაშვილი ალექსანდრე — ფილოლოგი, ისტორიკოსი — 14
- ხალაძე ალექსანდრე — ძულუხის წმ. გიორგის ეკლესიის მგალობელი — 58
- ხალაძე ბალატაიონ — ძულუხის წმ. გიორგის ეკლესიის მგალობელი — 58
- ხალაძე ვარდენ — ძულუხის წმ. გიორგის ეკლესიის მნათე — 57, 58
- ხალაძე ნესტორ — ძულუხის წმ. გიორგის ეკლესიის მგალობელი — 58
- ხოტივაძე ბიორბი — მგალობელი სოფ. პატრიკეთიდან — 125, 126, 127, 128
- ხუნდაძე ელიზბარ - იმერეთის ეპარქიის საარქიელო გუნდის მგალობელი — 121, 122
- ხუნდაძე რაჭან — მგალობელი, მღვდელი (1845-1929) — 7, 13, 15, 16, 57, 58, 114, 115, 116, 117, 119, 120, 133, 134, 135, 137, 139, 142, 143, 144, 155, 164, 166, 167, 168, 169, 182
- ხურციძე ისაქ — ძულუხის წმ. გიორგის ეკლესიის მგალობელი — 58
- ხურციძე სიმონ — ძულუხის წმ. გიორგის ეკლესიის მგალობელი — 58
- ხუსკივაძე თეოფილე — მწერალი, პედაგოგი (1860-1924) — 173
- ხუციშვილი (ხუციშვილი) ნიკოლოზ — მღვდელი — 12, 147

ჯ

- ჯანელიძე ივანე — ქუთათის საკათედრო ტაძრის მგალობელი — 9, 61
- ჯაფარიძე ტრიფონ — ისტორიკოსი და საზოგადო მოღვაწე (1876-1937) — 178
- ჯაში ივ. — ქუთათის მიტროპოლიტის გუნდის გამგეობის წევრი — 172

სარჩევი

რედაქტორისაგან	5
წინათქმა	7
იმერეთში საეკლესიო გალობის ისტორიის სხვადასხვა საკითხები.....	19
მგალობლები (ცხოვრება და მოღვაწეობა)	59
საეკლესიო გალობის სწავლება	123
საეკლესიო საგალობლების ნოტებზე გადაღება და დაბეჭდვა	145
ქართული საეკლესიო გალობა იმერეთში 1917-1920 წლებში	161
პირთა საძიებელი	193

გარეკანზე გამოყენებულია გელათის
ღმრთისმშობლის შობის ტაძრის ფრესკის ფრაგმენტი

მხატვრული რედაქტორი ლევან ჩიხლაძე

კორექტორი ლია შერბელაშვილი

გადაეცა ნარმოვას 1.04.2006;
ხელმოწერილია დასაბეჭდად 14.06.2006;
პირობითი ნაბეჭდი თაბახი 13;
ტირაჟი 300, შეკვეთა №341

ქუთაისის სააქციო საზოგადოება „მანდარიას სტამბა“
ქ. ქუთაისი, ილია ჭავჭავაძის გამზ. 33